

amicos en inqt ille: ego de v. ecce pelloz pfectim r detur / bor ex vita: qm queda diuia vtr nup collatas i me falsas ar / guit voces: r qui modo dicebar imortalis a vobis pceps iam / qz rapioz in morte. Sed suscipienda est sententia qua de / statuit: r vltim^o aut cotendit r logeuitate q baea putabat expleu / mus. Et cu hec dixisset vi doloris ve / bementi agitar instant ad palatium re / portat. Lunq diuulgatu esset cu ipe / die moztu: inges multitudo totius / etatis et sexus pueniens: moze patrio / supellia strati oipoteti deo p regis in / columitate supplicabat. Pinnis autē / dom^o regia placitib^o r gemitib^o psona / bat. Cu interi rex ipe i excelso solario / recubas: r deorsu respiciens: ac pnos / pstratos oes cu fletib^o puides: nec / ipe quide teperebat a lachrymis: vey / cotinuis quinqz dieb^o vtris dolorib^o / cruciat: vitā violēt abrupit: qnqua / gesimū etatis r quartū agēs annum: / regni x^o septimuz. qrtuoz etenim sub / galo cesare annis regnauerat: p hili / pi tetrarchia trib^o annis obtinēs. qz / to aut etiā herodis sibi adiungēs: tri / bus autē reliquis annis sub claudio / cesare exactis. Post agrippā patrem / regnū iudee tenentē annis septē: fili^o / eius agrippa a claudio substituit i re / gnū qd tenuit annis. xxvj. hoc ē vsqz / ad scdm annū vespasiani qm vrbis ex / ciditū factū est. Qualif autē Iosephus / de hoc narret: hoc in loco ponēdū esse / cōsemus. Claudio inqt agrippā fillū a / grippē iudeoz regē cōstituit: felicē x^o / totū p uincie samarie quoqz r galilee: et regiois que s: trans / iordanē pcuratorē misit. Et post pauca addidit hec etiā. In / flammā autē et seditio acerbissima a pōtifficib^o aduersū sacer / dotes r pmos plebis hierosolymozū: quoqz singuli cōqueren / tes sibimet p ditorū iuuenū r nouis rebus gaudentiū man^o: du / ces semetipfos pprie fauoris instituebāt. Qui cōsiliqēs ad / inuicē pmo cōiurās laecere: tū deinde r saxis iuicē sternere: / nec quifqz erat q coereret: sed agebāt oia tanqz i vbe nō ha / bēte rectorē. Igit pōtiffices in tātā venere penuriā vt seruis su / is ad areas missis iuaderēt decimas q sacerdotibus debeban / tur: r accidebat vt nōnulli ex minorib^o sacerdotib^o: quoqz ali / monie dīrepte vi fuerāt inedia deperirēt: ita seditionū violen / tia ius falsqz cōfuderat. Itē post pauca subiūgit et hec: Nōn / dē ar ēt in media ciuitate occurrētes sibi trucidabāt pcpue in / dēb^o festis siccarij plebib^o admixti: occultar^o pugionib^o ober / rātes: vt quisqz designat^o eis si cominus incederet eū perime / bant: r arte nepharia cū corruisset is que occulto vulnere fra / uerāt: tumide ipsi pcessores velut idignari se simulabāt: adū / sus eos q hec in media vbe cōmitterēt: atqz hoc mō occisa co / rū factioza pmanebāt: r primū omniū ab his ionathas pōti / fex interficit. Post illū q plurimū iugulāt: ita vt tā iphis mo / tib^o esset grauior met^o mortis. dū vnusqzqz qm in pinctu sem / p posit^o: p momēta singula speraret interfici. Cū aut claudius / annis. xliij. in impio expletis mētib^o septē. dieb^o. xxvij. defun / ctus est: Nero accepit iherū qd tenuit annis. xliij. mensibus / septē: r dieb^o. xxvij. Huius scdūdo anno festus iudee pcura / tor successit felicis: a quo Paul^o romā vincit^o mittit: r biennū / in libera manēs custodia. post h ad pdicandū dūmittit: needū / Herone i tāta crūpēte seclera: quāta de eo narrāt hystorie. Pa / cob frater dñi cū. xxx. annis hierosolymoz rexisset ecclesiam: / septimo Heronis anno lapidat a iudeis vindicātib^o i illo q / Paulū interficere nequerūt. Festo magistratu iudee succes / sit albin^o: albino flor: cui^o luxuria r auaricia: cereraz flagi / tia nō ferētes iudei ptra romanos rebellauerūt. Aduersū qz / vespasian^o magister militie trāsmisus plimas vrbes iudee ce / pit. Pūm^o Nero sup oia seclera sua ēt cbristiāos pseqf. Duo / rū eximios rome Petru cruce: Paulū occidit gladio. Dic iu / re militari nihil oīno ausus britaniā pene amisit. Mā duo sub / eo nobilissima oppida illic capta atqz euerfa sūt. Deniqz Nero / cū a senatu qreret ad penā a palatio fugiēs ad quartuz vrbis / militariū in suburbano libertini sui inter salariā r numētanz / vias semet interfecit anno cratis. xxvij. atqz in eo oīs augusti / familia pūpta ē. Post neronē x^o galba i hiberia: vitelli^o in / germania: otto romae iplū arripuerūt. Galba. vij. mēse ipi sui / in medio

in medio romae vrbis foro capite trū cas. Vespasian^o duob^o / plijs supatos iudeos ad muros cōpult. Otto tertio regni sui / mēse apd vtriacū: als venatiū ppria manu occubuit. Vitelli / us a vespasiani ducib^o in tiberi pūctif. Romanoꝝ septim^o re / gnauit vespasian^o annis vij. mētib^o. xj. dieb^o. xxij. q apd iude / os ipator ab exercitu appellat^o r bel / lū tiro filio cōmēdāt romā p alexādrī / am pfciscit. Cui^o scdo anno ty^o iu / dea capta r hierosolymis subūsis sex / centa milia viroz interfecit. Iosephus / x^o scies affirmat sexcēta milia viroz / gladio et fame perisse: r alia cētū mi / lia captiuoz publice venūdata. At āt / tāta multitudo hierosolymis reperire / tur cām agymoz fuisse refert. Ob q ex / omi gēte iudei ad tēplū flūetel: vbe / qli carere sunt reclusi. Potebat est / in iisdē diebus pafce eos interfici: qd / saluatorē crucifixerant. Colligit autē / omne tps in scdm annū vespasiani: et / nouissimā hierosolymoz euerfionē a / qndecimo anno tiberij cesaris r ab ex / ordio euāgelice pdicatiois anni. xlij. / A captiuitate aut qm ab antiocho p / pelli sūt: āni. ccc. xxvij. Porro a dārij / scdo anno sub q rursū tēplū edificatū / est: anni qngēt nonagīta. Pma autē / edificatioē tēplū sub salomone vsqz ad / nouissimā ei^o ruinā q sub vespasiano / facta est anni mille cētū duo.

r belloꝝ eius: et bonarū virtutū / quibus fortiter gessit: et edificij / muroꝝ quos extruxit et reruz / gestaruz eius: ecce hec scripta sūt / in libro dierum sacerdotij eius: / ex quo factus est princeps sacer / dotum post patrem suum.

Finit liber prim^o Machabeoz / hñs xñsus duo milia trecētos. / Incipit liber scd^os Machabeo / rum q nō est de canone.

Hatribus q sūt / p egyptū iude / if: salutē dicunt / fref q sūt i hiero / solymis iudei r / q i regioe iudea / et pacē bonam.

Explicit liber prim^o machabeoz. / Incipit liber scd^o Macha. / Ecū d^o liber hystorie machabe / ozū: licz breuioz sit pōi eiusdē

opis libro in hystoria narratio: antiquiora tñ q dām repli / cat tpa: excepto q ille alexādrī magni macedonis in pncipio / sūt facit breuē cōmemoratiōē. Mā r seleuci regis cognomen / to nichanoris in iudeos cōmemorat iste bñficia: que hystora / antiquitatū Iosephi r chrontcon Eusebij testāt iudeos re pu / blica sua dignos efficerē: r equū eis honozē cū habitatozibus / macedonib^o r grecis deputasse. Silt r antioch^o magn^o testā / tib^o supra memoratis auctoritatib^o eos crebris epistolaudat: / r multiplicib^o munerib^o donat. Habz qz idē liber diuersaz a / priore narratiōē: tñ hystorie nō dstruit veritate: q licz mul / ta prioris libri ptimeat testimōia: tñ p plura interficit q in illo / nō iudicunt. Script^o enī ab his vidēt qui moztati sunt in terra / iuda: ad eos q in ceteris fuerūt regiōib^o. vñ ita idē incipit:

Hatrib^o q sūt p egypt^o. Demetri^o b sub Ca. I / q se orasse p iudeis in egypto pstitit: hieroso / lymite cōmemorat: ipe ē q postatio chū eupato / rē asie r syrie regnauit: q r ipse cognomiat^o ē / sother b est saluator. In hūc cō annoꝝ numer^o / q cōputat^o est: h cētēsim^o sexagesim^o non^o de / currit. nā antioch^o epiphanes q post cētēsimū tricesimū septi / mū annū regni grecoꝝ cepit regnare: regnauit ānis. xj. antio / chus eupat ānis. ij. r demetri^o sother ānis. xij. q sūt āni a pnel / pio regni seleuci nichāor^o reg^o syrie a q regni grecoꝝ cōputat^o

Nico. de lyra

a Et belloꝝ ei^o. qd^o defēdit eū. b Et bōaz vir. qd^o fortit / gessit. inē qz sūt victoria notabil^o quā habuit de hyrcanis: ex / qua cognominat^o est hyrcan^o. c Et edificij muroꝝ qz ex / truxit. in hierim r in iudea ad terre fortificationē. d Ere / rū gestarū ei^o. q fuerūt mirabiles r multe. vñ dicit Iosephus / li. xij. q ipe habuit spūm pphetic. e Ecce hec scripta sūt / in libro dierū sacerdotij eius. Hunc autē libz nō habem^o sñ / nec ples alios de qd^o fit mētio i lib^o Reg. r Paral.

Postilla Nicolai de lyra sup scdm libz Macha. Incipit: / Hatrib^o q sūt rē. Liber iste scd^os Ma. Ca. I / chabeoz q dā ē abbreviatio cuiusdā magni vo / lumis a iasone cyreneo cōscripti habentis. v. li / bros partiales in quibus facta iude macha / bei et soeioꝝ eius diffuse tractāt: sed in hoc / libro ponuntur breuiter r succincte: vt patet in / sine capituli secundi: vt qui propter paupertatē pdictū volumē / magnū cōparare nō possēt: vel ppter ei^o pūritatē attedati ei / sent legere: istō cōpēdiū possēt habere de facili r sine tedio p / currere legēdo. Sūt āt cōpilatio h scd^o tpe demetrii secundi: / vt magis

Act. 25. a

Paulū interficere nequerūt. Festo magistratu iudee succes / sit albin^o: albino flor: cui^o luxuria r auaricia: cereraz flagi / tia nō ferētes iudei ptra romanos rebellauerūt. Aduersū qz / vespasian^o magister militie trāsmisus plimas vrbes iudee ce / pit. Pūm^o Nero sup oia seclera sua ēt cbristiāos pseqf. Duo / rū eximios rome Petru cruce: Paulū occidit gladio. Dic iu / re militari nihil oīno ausus britaniā pene amisit. Mā duo sub / eo nobilissima oppida illic capta atqz euerfa sūt. Deniqz Nero / cū a senatu qreret ad penā a palatio fugiēs ad quartuz vrbis / militariū in suburbano libertini sui inter salariā r numētanz / vias semet interfecit anno cratis. xxvij. atqz in eo oīs augusti / familia pūpta ē. Post neronē x^o galba i hiberia: vitelli^o in / germania: otto romae iplū arripuerūt. Galba. vij. mēse ipi sui / in medio

Glo.ordi. / rēpōa vlg ad hūc de / cian^o anni lēpē de reg / digniqz regia vltimū / regnū tenuisse narat / dicit^o r aliter. Pūm / nua annis post r cō / truz qui r pollar / nno. die ergo dōm / gni sui semēp^o selu / lita cū alia regno s / nichanoris. xxvij. / cōputare nū scēre anno / regni angoni q regni / nū lēpē: qz selu / rē cōpūlar: pponentes / nos regni lēpē: eo / annoꝝ regū sēre vltim / annū demetri^o sother / sumā quoz numer / rē. Sed mū qz in / iudae in cētēsim^o oc / anno cū ienam arū / polonai regis dicit^o / se de purificationē tēplū / r erāt qmā r vltimū / lēpē: iudae ipoz / demetri^o legit mō / quidē lēpē ano dem / nicoꝝ: fidē inuenit / certi sūt ipi auctozes / de vidēt in cōpūlar / paremāie cū in leg / agia interceptū edū / ritate in cōpūlar / det. a Ros iud / ipe est frater onie p / vltimū libz narat / phanē. hoc est nobi / nem sumi sacerdot / suadere vt genitū / hystoria. / Nico. / vt magis vidēt / lis q erāt in iudea / aliquas solentate / tuz. Igit iste liber / fia q incipit. li. ca. / semānā duplicis / bu. ca. li. de iudae / tā illoꝝ qd^o scribūt / cōfūmā. ibi. Hec / r iplū. Hec vltimū / lēpē iudae. p ab / mū mōi. r vltimū / si vere aliter ipoz / r sub eadē lege. / r lēmens enī lēpē / egypto: sicut. ā. di / captiua: quo p / la puz in fauorē. / quoz totū vltimū / titamē in egypto re / pozzit: p. p. p. / tes in iudea scripser / tres sūt. r pace bonā / la. e. Hec facta / erāt dō dicit^o. H / lib^o. d. Hec mem / e. Ad locū. ead / iacob. xxvij. r impo / delū. vel alit^o vltimū / miltionē firme. Hec / bus facta: qd^o ab / pates illūe testam / tis cū. hē. ipe r cha / cū. Aug^o. in cōbū / am in cultu epti

tēpora vsq ad finē demetrii: cētū sexaginta duo. **Q**uōd si adij-
ciant anni septē de regno alexandri qui ignobil' & vitiosus in-
dignusq; regia dignitate a pompeio trogo describit: s; tamē
regnū tenuisse narrat annis decē. sicut centū sexagintanouē.
Dicam' & aliter. **P**rimus post alexandrū asie regnauit antio-
chus annis decē & octo: post quē deme-
trius qui & poliaretas regnauit. xvij.
annis. hic ergo demetri' . xvij. anno re-
gni sui semetipz seleuco tradidit: & cō-
sucta est asia regno syrie anno seleuci
nichanoris. xvij. **S**i ergo ceperimus
cōputare nūc seriē annoz a pmo anno
regni antigoni q̄ regnauit in asia an-
nis septē anteq; seleuc' in syria regna-
re cepisset: pponentes eosdē septē an-
nos regni seleuci: & eo modo cōputuz
annoz regū syrie vsq; ad nouissimuz
annuz demetrii sotberis pduxerim'.
summa prioris numeri tota ibi inueni-
tur. **S**ed mirū quō in sequētib' dicat
iudas in cētesimo octogesimo octauo
anno cuz senatu aristobolo magistro
ptolomei regis dirisse salutē: & mā daf-
se de purificationē tēpli: quā ipsi factu-
ri erāt q̄nta & vicecima die mēsis cal-
leu: cū iudas i priorū libro supradicto
demetriū legit mltō an' eē defūc'. **S**i
quidē sexto āno demetrii idē fm chro-
nicoz fidē inuenit' ocellus. **S**ed qz in
certi sūt ipsi auctores libroz nō absur-
de vident' in cōputatiōe tēporū discre-
pare: marie cū in legalib' libris septu-
aginta interprū eductio: cū hebraica ve-
ritate in cōputo annoz multū discor-
det. **M**os iudei tē. **J**ason autēz
ipse est frater onte pōtifficis quē sequē-
tia istius libri narrāt ad antiochū epi-
phanē. hoc est nobilē ppter ambitio-
nem sumi sacerdotij cōuolasse: etq; p/
sua dēre vt gentilē ritū hierosolymis
institueret. **P**opul' q̄

Nico. de lyra

vt magis videbit'. **J**. & missa iudeis habitantib' i egypto ab il-
lis q̄ erāt in iudea q̄ cū hoc in hui' libri p̄fatiōe rogauerūt eos
aliquas solēntates suscipere q̄ ab eis fuerāt rōnabiliter insti-
tute. **I**git' iste liber in duas ptes diuidit'. s. in plogū & tracta-
tū: q̄ incipit. iij. ca. **I**n p̄ma hō pte pmo ponit' inuitatio ad ob-
seruantā duplicis festi. secūdo b̄uenit' tangit' materia hui' li-
bri. ca. se. ibi: **D**e iuda hō ma. **A**lra p̄mū pmo scribētes cap-
tāt illoz q̄b' scribūt b̄uolentiā. scdo inuitāt eos ad festi duplicē
obseruatiā. ibi: **R**egnāte dme. scio suā iserit' itētiōē. ibi: **F**actu-
ri igit'. **C**irca primū captāt dupl' eoz b̄uolentiā. s. eos amicab' i-
lī saluādor' p eis hūillē exorādo. ibi: **B**h faciat vo. **C**irca p̄-
mū dicit': **F**ratrib'. qd est nomē amicabile: nā frater dicit' qua-
si vere alter ipse: & vocant eos fratres: eo q̄ erāt de eadē gēte:
& sub eadē lege. **Q**ui sūt p egyptū iudeis. s. disp̄sis. **P**ro-
lemeus enī lagī fill' q̄ post alexandrū magnū prim' regnauit i
egyptō: sicut. s. dicit' est in primi libri p̄ncipio multos iudeos
captiuauit: quoz aliq; ptolome' philadelphus ei succedēs re-
laxauit in fauorē. **R**yr. interpretū. qui sibi libros moysi: & s; ali-
quos totū vetus testamētū trāstulerūt de hebreo i grecū. mul-
ti tamē in egypto remāserūt & pcedēte tpe acq̄sierūt bona tē-
poralia: & p plis p̄creationē multiplicati sūt: q̄b' iudei manē-
tes in iudea scripserūt. ideo subditur: **S**alutē dicit' fra-
tres tē. & pacē bonā. nā bona guerra eligibilior est pace ma-
la. **B**enefaciat. **H**ic p̄mū captāt eoz b̄uolentiā p eis
exorādo. dicitēs: **B**enefaciat vobis de'. in spiritualib' & tpa-
lib'. **E**t meminert' testamētū sui. s. firme. pmissiōis.
Hoc locut' ē ad abraā. **H**ēā. xij. **E**t isaac. xvij. **E**t
iacob. xxvij. & sup̄plendū ē q̄ sūt de numero seruoꝝ suoz fi-
deliū. vel aliē lram sic iūgēdo: **E**t meminert' testamētū sui. s. p-
missionis firme. **S**eruoꝝ suoz fideliū. i. pro suis seruis fideli-
bus facte: qd ad abraaz isaac & iacob locut' ē. primo q̄stuz ad
patres illius testamēti. **E**t det vobis cor oib' vt cola-
tis eū. fide spe & charitate: quib' colit' de' cultu interiori: vt di-
cit **Aug**. in enchiridion. **E**t faciatis ei' volūtātē. p effe-
ctum in cultu exteriori. **C**orde magno & animo volentē:
qz deo

quia deo nō placēt sacrificia coacta: s; volūtaria. **I** **A**dape-
riat cor v̄m in lege sua studēda & intelligēda. **M** **A**rim-
preceptis suis. opere adimplēdis. **N** **E**t faciat pacē. vt va-
care talib' valeatis. **O** **E**xaudiat orationes vestras. vo-
bis cōdescendēdo. **P** **E**t reconciliet vobis. p̄tā p̄terita
remittēdo. **Q** **N**ec vos deserat in
tēpore malo. vos in tribulationib' cō-
solando. **R** **E**t nunc hic. i. in hieru-
salem & iudea. **S** **S**umus oran. p
vobis. quasi dicant. ita debetis orare
p nobis & acquiescere p̄titionib' no-
stris. maxime de solēntatib' deuoz.
T **R**egnāte demetrio. **H**ic p̄mū inui-
tant eos ad obseruatiā duplicis festi.
secundū ponit' ibi: **E**t die ignis. **P**ri-
ma in tres: qz primo ponit' eoz inuita-
tiō. secūdo dicit' confirmatiō. ibi: **A**n-
no centesimo. tertio inuēta p̄clisio.
ibi: **F**actur' igit'. **C**irca primū nota-
tur tempus. cum dicit': **R**egnante de-
metrio tē. **D**ic' h' glosa **X**abani q̄
fuit demetri' fili' seleuci q̄ regnauit tē-
pore iude machabei: vt patet. vij. ca.
primi libri: s; huic dicto māifeste p̄ra-
dicit' qd sequit' anno. clxix. **H**ic autem
demetri' ante tps hoc fuit mortu'. nā
filius eius intrauit regnū patrū suoz
anno. clxv. vt habetur. s. primo libro
r. ca. & ante ipm regnauerat alexander
duobus annis: qui interfecerat patrē
suū: vt patet in p̄ncipio eiusdē ca. r.
iste vero demetri' fili' primi demetrii
regnauit vsq; ad annū. clxxij. in quo
fuit captus & incarcerat': vt habetur
primo libro. xiiij. ca. ex quo p̄tz q̄ iste
demetrius fili' primi demetrii adhuc
regnabat anno. clxxix. & ideo quod di-
citur hic: **R**egnante demetrio anno. c
lxxix. intelligitur de ipso. **I**psē vero an-
te captiōem suam cum summo sum-
mo sacerdote et gente iudeoz renoua-
uit amicitia & concessit ei plures liber-
tates et priuilegia q̄ ante concesserat
tpe ionathe: nec aliq; reges p̄decessores sui: vt habet. xiiij. ca. p̄-
mi libri. p̄ter hoc subdit' ibi: **A**blatū est iugū gentiū ab isrl'.
Et fuit p̄pls in magna leticia: & in pace bona toto tpe simōis.
Et sic est verisimile vt dicit' sup locū istū dñs hugo cardinalis:
q̄ illo tpe scripserunt iudeis habitantib' in egypto de solen-
tariis istis recipiēdis: licet enī tpe iude primū festū fuerit i-
stitutiō: nō tñ a iudeis in egypto manētib' receptuz: vt p̄tz ex
ei' epla sequēte in qua nulla fit mētiō de h' festo. licet scribat'
iudeis manētib' in egypto. **V** **M**os iudei. manētes in hie-
rusalē & iudea: **R** **S**cripsim' vobis. de solēntatib' h' p̄tē-
tis & de alijs in hoc libro scriptis. **S**ed p̄tra hoc obijciat: qz sic
dicit' ē bec scripserūt adepta libertate tpe simōis & demetrio
regnāte. h' fuit āno. clxx. vt h' ca. xiiij. p̄mi libri. **A**d h' p̄tē dicit'
q̄ h' negotiū fuit ichoatū anno. clxxix. & p̄sumatū anno scq̄nti.
Hic aut' pōit' data p tpe ichoatiōis. ibi: **X**o. p tpe p̄sumatiōis.
Dicit' at: **M**os iudei tē. qz idē p̄pls fuit tpe iude t simōis. & cū
h' etiā eedē p̄sone nūero i mult': vt p̄tz de iuda & simōe q̄ fuerit
ffes & p̄tēporanci: vt p̄tz. ij. ca. p̄mi libri. & idē erat de mult' a-
lijs. **I**n tribulatiōe. i. de tribulatione. **3** **A**t ipetu tē.
scribēdo enī de sue libertat' adeptiōe & festoz receptiōe. habu-
erūt tāgere d̄ p̄cedēti tribulatiōe. **A** **E**x q̄ re. i. a s̄a. ter. & a.
hic enī ambiēs sacerdotiū inuit ad reges antiochū incitās eū
de trāslatiōe iudeoz ad gētiliū ritū: vt h' . j. iij. ca. & istd fuit
p̄ncipiū maloz q̄ fecit antioch' epiphanes in hierl'm: vt h' . s.
j. libro. & etiā. j. in h' scdo. id subdit': **B** **P**ortā suc. i. portas
ciuitatis & tēpli: vt habet. iij. ca. j. li. **C** **E**t effuderūt s̄a. in.
vt habet. j. libro & in h' scdo. **D** **E**t orauim' ad do. ma-
gis pugnātes oratiōib' q̄ cū armis. **E** **E**t exauditi sum'.
antiochi ducib' debellar'. **F** **E**t obtulim' sacrificiū & simila-
ginē. in tēplo recuperato & purificato: vt habet' pmo libro. iij.
ca. & d: hic sacrificiū oblatio de aialib'. simillago farina ē fru-
mētū delicatissima. de qua fiebat panes p̄positionū. **G** **E**t
nūc frequērate. in singulis annis celebrare. **H** **M**es sceno-
p̄legie. i. purificationis tēpli quā p̄stituit iudas vlij. dieb' ce-
lebrari. a. xv. die mēsis casleu.

S Facturi igitur. Pec apppe que hic
rosolymitani iudei scribentes ad e/
eos q per egyptū fuerūt iudeos de
igne reperto in puteo in similitudi/
nē aque crasse puerfo: neq; i Esdre
neq; in Heemie scriptis aut dictis
allicubi reperire potuim? : sicut nec
illud qd in posterioribus de arce r
tabernaculi abseōsione p Hieremi/
am asserūt nullo mō in ipsius Heie/
remie libro scriptū inueniri pōt. vñ
pstat hec illos aut maiorū suo p tra/
ditione didicisse: aut i apocryphis
202 libris erarata reperisse. Nos q
qd icertū est reliquētes: ad ea q cer/
ta canonicorū librorū attestatiōe eē
manifestū est calamū pueram?.

Nico.de lyra

S Facturi. Die ponitur cōclusio
iudeorū qui scripserūt iudeis habi/
tantib? in egypto tpe demetrii intē/
dētes eos inducere ad celebratio/
nē purificatiōis tēpli: vt dictū ē. s.
ppter qd sic pcludūt: Facturi igitur.
i. nos celebraturi. rrv. die mēsis cas/
leu. i. nonēbris. b Purificatio/
nē tēpli. sic statuit iudas r fies ei?
itij. ca. pmi libri. c Necessariū. i.
vtilē. d Durum? sig. vo. amicis
r fratrib? nostris. e Et r vos qz
agatis. sicut r nos: f Die sceno/
phēgie. i. purificatiōis seu dedicati/
ōnis dicte. g Et die ignis. Die
pnr ponit iuitatio ad festū secundū.
circa qd pmo ponit festi rratlo. se/
cūdo ei? celebratio. ibi: Oratiōem
aut. tertio eiusdem approbatio ibi:
Et vero manifestata. Circa pmi
dr: Et die ignis rē. a deo de celo si/
milliter celebrētis. r subdit datiōis
tēs: Qñ neemias rē. de hoc tñ nul/
la fit mentio in Esdra r Heemia. et
subditur datiōis mod? cū dr:
b Nā cū in pside rē. iudei xō de
regno. r. tribuū fuerūt ducti capti/
ui in regnū assyriorū r psideis: vt hī
itij. Reg. xvij. sed de illis non vi/
detur hic scriptura loqui: sed de illis
de regno iuda in quo erat tēplū et
isti trāslati fuerūt in babilonē. p/
pter qd dicit aliqui q noīe psideis
hic intelligit totū regnū nabucho/
donosor regis: sicut totū aliqñ itel/
ligitur p ptē. Pōt etiāz aliē dici q
cū nabuchodonosor ptra hierlyz ve/
nerūt multi de regno psideis q ha/
buerūt ptē suā de captiuis: r sic du/
xerūt illos in pside. i Acceptū
ignē de altari. holocaustorū.
k Abscōderūt i valle. i. iosaphat
vt dicunt aliq: eo q est ppinq loco
templi. l Abi erat puteus alt?
i. pfundus. m Et siccus. i. aq
carēs. Cetera patēt in lra vsq; ibi:
n Accēsus ē ignis magn? nō bu/
manit? sed diuinit? . iō subdit:
o Ita vt oēs mirarent. nō enī ef/
set mirabile si accēsus fuisset ab ho/
mine. p Oratiōē aut. Die cō/
sequēter ponit festi celebratio qstū
ad ei? initiū. cū dr: Oratiōē autez
rē. ppter sacrificiū r dationē ignis
ad ei? cōsūptionē: sicut dat? fuerat
tpe helle post aspōnē aq. itij. Reg.
xviij. q Jonatha ichoāte. quia
principalis erat inter incatores.

Terribilis

S Facturi igitur quanta r vicesima die me/
sis casleu: purificationē tēpli necessa/
riū duxim? significare vobis: vt r vos
quoq; agat? die scenophēgie: r diem
ignis q dat? ē qñ neemias edificato
tēplo r altari obtulit sacrificia. Nā cū
in pside ducerēt ptes nri: sacerdotes
q tūc dei cultores erāt: acceptū ignez
de altari occulte absconderūt in valle
vbi erat pute? alt? r sic? : r in eo pputa/
ti sūt eū: ita vt oib? ignot? eēt loc?. Cū
aut pterissēt āni multi: r placuit deo
vt mitteret neemias a rege perfidis:
nepotes sacerdotum illoz q abscode/
rāt misit ad requirēdū ignē: r sic nar/
rauerūt nobis: nō iuenerunt ignē sed
aquā crassā. Et iussit eos haurire r af/
ferre sibi: r sacrificia q iposita erāt ius/
sit neemias sacerdos aspgi aqua ipsa
r lingua q erant supposita. Utq; h fa/
ctū ē r tps affuit quo sol refulsit: q pri/
us erat i nubilo: accēsusq; ē ignis ma/
gn? ita vt oēs mirarēt. Orōnē at faci/
ebāt oēs sacerdotes dū psumaret sa/
crificiū ionatha inchoāte: ceteri at re/
spōdētib?. Et neemie erat oratio hūc
hīs modū: Dñe de? oim creator: terri/
bilis r fortis iust? r misericors: q sol?
es bon? rex: sol? pstās: sol? iust? r om/
nipotens r etern? : q liberas israel de
omni malo: qui fecisti patres electos:
r sanctificasti eos: accipe sacrificiū p
vniūso pplo tuo israel: r custodi ptē
tuā r scitifica. Cōgrega dispōnē nraz
libera eos q fuit gētib? : r cōtēptos
r abominatos respice: vt sciāt gētes
qz tu es deus noster. Afflige oppri/
mentes nos: r cōtumeliā faciētes in
supbiat. Cōstitue pplm tuū in loco sā/
cto tuo sicut dixit moyses. Sacerdo/
tes at psallebāt hymnos: vsq; quo cō/
sumptum esset sacrificiū. Cū autē pū/
ptum esset sacrificiū: ex residua aqua
neemias iussit lapides maiores pfun/
di. Quod vt factū est: ex eis flāma ac/
cēsa est: sed ex lumine qd refulsit ab al/
tari cōsumpta est. Et xō manifestata
est res: renūciatū est regi persarū q in
loco in quo ignē absconderāt hī q trā/
slati fuerāt sacerdotes: aqua apparu/
it: de qua neemias r q cū eo erant pu/
rificauerūt sacrificia. Cōsiderās at rex
r rē diligēt? exanimās: fecit ei tēplū vt
pbaret qd factū erat. Et cū pbasset sa/
cerdotib? donauit multa bona r alia
atq; alia mūera: r accipiēs māu sua r

r Terribilis, peccatorib?
s Iustus r misericors. nā iustl/
cia et misericordia relucēt in omi/
bus dei opibus. t Qui sol? es
rex bonus. p effētia: alij xō p par/
ticipatiōnē tñ. v Sol? pstās.
s. bnficia. nā alij nō pstat nisi xtu/
te diuina. r Qui se. pa. cle. f. a. f.
braā isaac r iacob qz elegisti p tu/
am misericordiā. y Et scitifica/
sti eos. p tuā grām. z Et custo/
di ptē tuā. i. pplm isrl q in plib? lo/
cis veteris testamenti dicit ps et
hereditas dñi. a Cōgrega disp/
pōnē nram. nō enī redierāt oēs
de babilone: r alij regnis mul/
ti erāt dispō. b Afflige oppri/
mētes nos. h Dixit neemias nō ce/
lo vindicte s; iusticie. c Cōsti/
tue pplm rē. i. in hierlm r iudea.
d Sicut dixit mo. Deut. xxx. Et
ad cardines celi fueris dissipat? :
inde retrahet te dñs de? tu? rē.
e Cū aut pūptū esset sacrificiū.
p ignē celit? datū. erat enī oblatū
in holocaustū qd incēdebat tota/
liter ad honorē diuinū. f Ex/
residua aqua. q nō fuerat aspersa
sup sacrificia r ligna. g Neemi/
as iussit rē. s. lapides laterales al/
taris. h Ex eis flāma rē. s. iustit
diuinit?. i Sed ex lu. rē. qz ma/
ior flāma cōsumit miorē. k Et
vero. Die pnr ponit dicte celebra/
tiōis approbatio. cū dicit: Et xō
ma. ē res rē. i. dicta cōsūptio sacri/
ficioz p ignē celit? datū. l Cō/
siderās aut rex. q hoc nō erat fa/
ctū humanū sed diuinū. m Et
rē dili. exa. ne forte fuisset ibi aliqd
ficticiū. n Fecit ei rē. s. accipi
atur h factio pprie. iste rex fuit da/
rius: cuius anno vj. cōsumatū est
tēplū scdm. j. Esdre vj. r hoc cōso/
nat dicit? hebreorū: q inf cyrum et
hūc dariū ponūt tñ duos reges.
a. cābysez r assueruz vt dictū fuit
j. Esdre: r. ix. Dañ. He c obuiat
qd alibi dr rex iste artaxerxes: qā
fm hebreos illo tpe oēs reges p/
sarū noīe regni vocabāt artaxer/
res. r cū h habebāt nomē ppriūz
pstone: vt cyr? cābysez r hmoi. sic
reges romani dicunt? cesares no/
mine cōi: r cū h hnt nomē psona
le: vt Iul? August? Tyber? rē.
fz alios historiographos neemias
fuit missus post tēplū psumatiōnē.
r fm hoc factio accipit large. cuz
dicit: Fecit ei tēplū. i. factū deco/
rauit r honorauit. nō ei pōt dici q
rex in pside fecerit tēplū sacerdo/
ti neemie. nā extra hierlm nō erat
licitū iudeis tēplūz erigere seu sa/
crificare. ppter qd neemias q san/
ctus erat hoc nō sustinisset.
o Et pbaret qd factū erat. i. vt
facto approbaret tanq; vex dictū
miraculū in hierlm factū. p Et
cum probasset. i. approbasset.
q Sacerdotibus donauit mul/
ta bona. rē. p duces nomine ipsi/
us iudeam regentē. r Et acci/
piens rē. id est non solū p dicitū
duces dedit eis munera: s; etiā in
psona ppria: qd tripliciter pōt itelli/
gi. vno mō vtiēdo i hierlyz ex dno/
tiōe. alio mō p semetipz dispōnē/
do in per

f. i. q. i. sic
cunuchus.

E

S

Deu. 50. d

B

gnor: seleuco philopatore fillo ei' vfgs ad antiochū epiphanē sub quo pō/ tificē onta hec q̄ de simone pposito tēpli narrāf facta sūt: regnate syrie et asie seleuco philopatore: cui successit i regnū antioch' epiphanes. Simon aut pposit' tēpli hierosolymoz ad apolloniū phenicis ducē pfugies: mul tis ei munerib' reppromissis sacerdotiū sibi vōdicare cepit: q̄ seleuc' audito

a ostēdit deposita eē rē. In trib' enī annis fi cbar quedā decima pauperib' distribuēda: q̄ all quādo vēdebat r p̄clū in tēplū ad custodiā mī tebat: fiebat etiā cū hoc aliq̄ collectiones a diu tit' q̄ similiter ibi seruabant. b Quedā ve/

ro eē hircani tobie. i. de/ posita ab eo. c Viri val. emi. in virtute r fa/ ma: r hoc dō ad ostēden dū q̄ ibi nō referuabāf deposita maloz boimv' infidelitū. vñ et Reem/ as fecit p̄ici vasa tobie gētillis de gaqophilaro dom' dñi: Reemie. xiiij. d Decipi xō eos q̄ cre didissent. i. cōmēdassent deposita sua ibi custodi enda: r supplendū est si portarent regi. e Ono ipossibile eē. hec est cōstructio suspēsi ua ppter qd̄ referf ad i terrogationē bello dori q̄ p̄mittit. Si vere hec ita essent. s. q̄ dixerat si mō. s. q̄ sine offensa dei possent ad regē dicta de portari: r ppter b̄ ontas in sua r̄fisione dicit ipos sibile eē: qz hoc nō solū erat aliena rapē: sed etiā dei tēplo contumeliā in ferre. f At ille. s. bello dorus. g Pro his q̄ habebat i mādatis a re ge: cui volebat simplici/ ter obedire. h Dice/ bat oi' genere. i. oib' mo dis. i Regi ea esse deferēda. iō subdit: k Cōstituta aut die in trabat. ad erequēdū re gis mādātū. l Non modica xō. Nic p̄fir po nif ppli trepidatio: ne cōtēpt' inferret dei tem plo: ad qd̄ cuitādū sub/ dit cōis ofo: r primo sa cerdotū cū dicit: m Sacerdotes aut an teal. s. holo canstoz. n Cū stolis rē. i. signuz humiliatonis: vt p̄ces eoz essent magis exau/ dibiles. fm illud Eccl. xxxv. Oratio humiliat tis se nubes penetrabit. o At inuocabāt de ce/

Elu. 36. c

Ps. 92.

Bar. 11. b

Elu. 55. a

Jbi. 53. b

Apo. 6. a

Job. 14. a

Ps. 134.

si vere hec ita eēt. Tūc sūm' sa/ cerdos ostēdit deposita eē hec ad a victualia viduaz r pupilloz: q̄dā b vero eē hircani tobie viri valde c eminēt: i his q̄ detulerat ipius simō: vniuersa aut argēti talēta eē q̄dringēta: r auri ducēta. De/ b cipi xō eos q̄ credidissent loco r tēplo qd̄ p vniuersū mūdū hono raf p sui veneratione r sactitate ipossibile oīno eē. At ille p his q̄ e f h habebat i mādāt' a rege dicebat oīni genere regi ea esse deferēda. i k Cōstituta aut die itrabat de his heliodorus ordinatur'. Mō mo/ l dica xō p vniuersā ciuitatē erat trepidatio. Sacerdotes aut ante m altare cū stolis sacerdotalib' ia/ n ctauerūt se: r iuocabant de celo o eū q̄ de depositū legē posuit: vt p his q̄ deposuerāt ea salua custo/ q dīret. Jā xō q̄ videret sūmi sacer dot' vultū mēte vulnerabāt. Fa e cies enī r color imutat': declara/ bat internū ai dolorē. Circūfusa ei erat mesticia q̄dā viro: r horroz corpis: p quē manifest' aspiciēti bus dolor cordis ei' efficiebat. Alij etiā cōgregati de domibus cōstuebāt publica supplicatione obsecrātes: p eo q̄ in cōtēptū lo t cus eēt vētur'. Accincteqz mulie v res cilitijs pecc' p plateas cōstue bāt. Sz r virgines q̄ cluse erāt: r pcurrebant ad onā: alię aut ad muros: quedā vero p fenestras

lo. i. vt eraudirent de celo. p Eū q̄ de po. legē posuit Exo. xxij. q At his q̄ deposuerant rē. ab inuasionē bello dori. r Jam vero q̄ vide. sūmi sacerdotis vultū. supple sibi cōpareret. et subdit ratio. cū dicit: s Dente vulnerabāt: qd̄ cōsequēter declaraf p imutationē faciei: in qua magis q̄ in alijs ptib' corporis relinnet di/ spositio animi. t Pro eo q̄ in cōtēptū rē. nī si deus adiunaret: ppter quod eius auxillium su per hoc implorabāt. v Accincteqz mulieres cilitijs peccus. se macerādo. p subsidio dei impe trando. r Sed et virgines que cōcluse erant: id est de domibus parentū non eribant ratione verecundie r pudicitie virginalis. tamen in illa turbatione eribant pter morem solitum curren tes ad Ontam. Aliqui tamen eponunt hoc di centes: q̄ alię virgines nobiles prope tem plum custodiebantur incluse vsqz quo nuptus traderentur.

Et post

ff 2 Erat

Sed post seleu. rē. Ca. III De hoc Joseph^o ita narrat. Per idē tps onia defūcto p̄cipite sacerdotū: fratri ei^o antioch^o sacerdotū cōtulit p̄cipatū. nā fili^o quem onias reliquerat adhuc ifans erat. Demōstrabim^o autē singula i loco p̄prio q̄ ad hūc puerū p̄tinere vidēt. Iesu xpo (nā h̄ erat frat̄ onie) p̄cipatū sacerdotij rex abstulit: irat^o a dedit eū m̄noxi fratri eius noie onie. Simōi nāq̄ tres filij h̄ fuerūt ad q̄s p̄ncipat^o sacerdotij sic p̄dirim^o puenit. Et iesus q̄dez iasonē noiauit se. onias at̄ mēne/ la^o ē noiar^o. Seditionē itaq̄ p̄ncip̄ p̄ncip̄ sacerdotū iesus adūsus mēnelaū cōcitauit: r̄ diuisa i vtrūq̄ p̄p̄li multitudine. p̄ pte mēne/ lai filij tobie cōstitēbāt. p̄p̄li xpo ps plurima iasonē aduocabat. vñ la/ borantes mēnela^o r̄ filij tobie ad antiochū discesserūt: ad noticiāz ei^o p̄ducētes q̄ vellēt p̄rias reli/ quere leges r̄ cōuersionē r̄ mo/ res obseruare grecoz. Rogauerūt ergo eū vt p̄mitteret eis edificare gymnasiū hierosolymis. Cūq̄ cō/ cessisset circūcisionē suā velauerūt vt nō apparerēt i vnuarietate gre/ cis eē diuiles: ceteraq̄ oīa relin/ quētes q̄ illis mos patri^o ipone/ bar: altarū facta gētiū ritulq̄ se/ ctābāt. Nec ioseph^o. Sed miroz quōd ipse onia defūcto dicat antio/ chū fratri iasonis sacerdotū p̄tu/ lisse: cū h̄c historia huic narratio/ ni nō cōcordet: sic i sequētib^o de/ mōstrabit. Deniq̄ antioch^o epi/ phanes cū de regione tolemeoz quā subito inaserat senat^o p̄cepto recessisset: iudeā venit: i ibiq̄ iesu q̄ r̄ iason fratri onie p̄stitūcatum tradidit: q̄ deide expulso onia cō/ gnomēto mēnelaū successore ei de/ dit. Itaq̄ ob sacerdotij dignitatē orā seditionē iter p̄ncip̄: i gētiūz miseriarū semia pullulauerūt. Nec q̄ factio supboz atq̄ trasgressoz leg^o dei n̄ allegoria aliquā ad edi/ ficationē vitē nob̄ i gerit: s̄ p̄ch/ dolor isto tpe iason imitatores fa/ ctiozis sui p̄les iuenit: cū h̄i q̄ in/ ecclia p̄p̄li dei r̄ sāguine filij eius vnigeniti redēptiozis p̄ponūt: de/ ferta euāgelij doctrina r̄ vera reli/ gione: a cultu vni^o dei q̄ ibi cōmē/ dat: ac i sinuaf prauis morib^o ad/ ocellā puolat idolatriā: cū p̄ am/ bitionē pecūlarū r̄ diuitiarū p̄tē/ vitē luxuriosā vitā r̄ deo detestabilē ducēdo adulatorū artēdētes fauo/ rē mltos secū trahūt ad p̄ditionē. **Titū. 1. d** Isti p̄fecto s̄m aplm: cōstitēt q̄/ dem se nosce dū: fact^o autē negāt. **1. Ro. 6. d** Nā qz victu r̄ vestitu moderato nō sūt cōtēti: s̄ volētes diuites fie/ ri: scidāt i tērationē r̄ i laqueū di/ aboli: r̄ desideria mltā r̄ inutilia r̄ nocua q̄ mergūt hoīes i iteritū r̄ p̄ditionē. **Ibidem** Radix ei oīm maloꝝ est auaricia. quā qdē appetentes errauerūt a fide r̄ i seruerūt se do/ lozibus multis. **b** Cū autē rē. **4. Re. 15.** Regnāte apud iudeā oīa qui et a carias: rege leproso apud iſra/ el phaceas: apud abtheniensē quo q̄ schilo: r̄ apud latinos emulio **secūdo**

cessarios homicidia fierēt: consi/ siderans onias periculū conten/ tionis: r̄ apollonium insanire: vtpote ducem celesyrie r̄ pheni/ cis: ad augendam maliciā simo/ nis: ad regem se contulit: non vt ciuū accusator: sed cōem vtilita/ tē apud semetiūm vniuersē mul/ titudinis cōsiderās. Videbat ei sine regali puidētia impossibile esse pacē reb^o dari: nec simonem posse cessare a stulticia sua. **Sed** post seleuci vite excessuz cū susce/ pisset regnū antioch^o q̄ nobil^o ap/ pellabāt: t̄ ambiebat iason frater onie sūmū sacerdotium: adito re/ ge: p̄mittēt ei argēti talēta trecē/ ta sexaginta: r̄ ex redditib^o alijs talēta octogita. **Sup** hoc p̄mit/ tebat r̄ alia cētū q̄nq̄ginta: si po/ testati ei^o cōcederet gymnasiūz r̄ ephebiā sibi p̄stituerē: r̄ eos qui i hierosolymis erāt antiochenos scribere. **Qd** cū rex annuisset r̄ ob/ tinuisset p̄cipatū: statiz ad gen/ tilē ritū cōtribules suos transfer/ re cepit: r̄ amot^o his q̄ hūanita/ tis causa iudeis a regib^o fuerāt cōstituta: p̄ iohānē patrē eupole/ mū: qui apud romanos de amici/ tia r̄ societate sūctus est legatiōe legitima ciuū iura destituēs pra/ ua iſtituta sāciebat. **Item** ausus est sub ipa arce gymnasiū p̄stitue/ re: r̄ optimos quosq̄ epheboz i lupanarib^o ponere. **Erat** autē hoc nō initiū sed incrementū quod/ dā r̄ p̄fect^o gentilis r̄ alienigēne cōuersionis: p̄p̄ impij r̄ nō sa/ cerdotū iasonis nephariū r̄ inau/ ditū scel^o: ita vt sacerdotes iā nō circa altaris officia dediti eēt: s̄ cōtempto templo r̄ sacrificijs ne/ glectis festinarent p̄cipes fie/ ri palest̄re r̄ p̄rebitiois eius iniu/ ste: r̄ i exercitijs disci: r̄ patrios q̄ dē honores nihil habētes grecas gloriās optimas arbitrabātur. **Quaz** grā periculosa eos cōten/ tio habebat: r̄ eoꝝ iſtituta emu/ labāt: ac p̄ oīa his cōsimiles esse cupiebāt quos hostes r̄ pempto/ res habuerāt. **In** leges enī diui/ nas impie agere impune nō ce/ dit: s̄ hoc sequēs tps declarauit. **Lū** autē q̄nquēnal^o agon tyro ce/

a Homicidia fl. occidebāt ei aliq̄s d̄ aini/ cis onie. **b** Cōsiderās onias rē. intrin/ sece: q̄ periculosior ē illa q̄ ē extraneos: **c** Et apol. insa. i. ardentē r̄ male conari. **d** Ad re. se cō. s. seleuci q̄ adhuc vinebat apud quē sperabat grām r̄ remediū inuenire p̄ beliodorū quē suis p̄cib^o sanauerat. **e** S̄ post se. Descripta liberatiōe tēpli p̄ onia. hic p̄r describit liberatiōe tēpli r̄ p̄p̄li p̄ iudā. r̄ primo tpe antiochi epiphanis. se/ cūdo antiochi eupatozis ca. r. ibi: **Hūc** auē de eupatore. tertio tpe demetriū filij seleuci ca. r. iij. **Prima** i duas: qz p̄rio describit po/ puli tribulatio. sc̄do tribulati liberatio. ca. viij. **Prima** adhuc i duas: qz p̄rio ponit in/ choatio tribulatiōis p̄ ambitionē sacerdo/ tij. sc̄do tribulatiōis cōsumatio p̄ inuasiōnē regis antiochi ca. se. ibi: **Hic** itaq̄ gestis. **Prima** diuidit i duas: qz p̄rio ponit triuz ambitio. sc̄do vni^o. i. iasonis miserabil^o ter/ minatio in prin. seq. ca. **Prima** diuidit ad/ huc in tres s̄m ambitionē triū i p̄ncipatu/ sacerdotij sibi succedentiū. sc̄da ibi: **Et** post triennij tps. tertia ibi: **Ob** cām. **Prā** ad huc i duas. i. p̄tē. s. p̄ncipalē r̄ icidētalē. q̄ i/ cipit ibi: **Disso** aut. **Primo** adhuc i duas: qz p̄rio p̄ ambitionē iasonis ponit gētili/ tatis iſtroductio. sc̄do eiusdē p̄sumatio. ibi: **Cū** aut q̄nquēnalis. **Circa** primuz d̄: **Sed** post seleuci vite excessū. i. ip̄o mortu o. **f** Cū susce. re. an. frater ei^o p̄riūas regno nepotē suū. vt declaratū fuit i prin. primi li/ bri. **g** Ambiebat ia. rē. ip̄o adhuc viuē/ te. **h** Sūmū sacerdotiū r̄ qz nō poterat h̄ licite. iō q̄ sicut p̄ vias illicitas obtinere. s. p̄ pecuniā. iō subdit: **i** Adito re. p̄mit. rē. r̄ p̄ traslationē p̄li ad ritū gētiliū. iō se/ quif: **k** Si p̄tati ei^o rē. i. schola gētilita/ tis. sic dictū fuit. j. lib. ca. j. **Et** ephebiā. i. p̄stibulū pulcherrimoz iuuenū. **m** Et eos q̄ rē. i. q. p̄stiteret se gētiliter vi/ uere. **n** **Qd** cū rex an. tū p̄pter p̄missa. tū p̄pter dilataciōnē gētilit^o: q̄ sibi place/ bat. eo q̄ gētil^o erat. **o** Et obtinuerūt p̄n. sc̄z sacerdotij. **p** **Statū** ad gē. rē. isti ei li/ bent^o ei obediebāt: eo q̄ d̄ sua tribu erat: r̄ p̄ istos iſtēdebat trahere alios. iō subdit: **q** Et amotis his rē. syrie. **r** **Fuerāt** cō. p̄ lo. iſta iſperatē. **s** **Patrē** eupo. q̄. s. eu/ polemi^o. **t** **Apud** ro. rē. vt d̄. s. j. libro viij. ca. p̄dicta ei fauorabilta iudeis auferē/ bat ab ill^o q̄ nolebāt recipere vitā gētilitāt^o vt sic cogeret eos ad recipiēdū. **v** **Etenū** au. ē rē. p̄tēplū d̄ni. **r** **Gymnasiū** consti. i. scholā gētilitāt^o. **y** **Et** opti. q̄s ephē. i. pulcherrimos iuuenes. **z** **In** lu. po. vt ex/ erceret i eis vitū p̄ naturā: d̄ est ephebus q̄si valde lucid^o. **a** **Erat** autē b nō inl. t̄m sc̄z **b** **Sz** cū h̄ icre. rē. gētilitāt^o apud iude/ os. cetera patēt vsq̄ ibi: **c** **Festinarēt** p. sic. pa. ē aut palestra loc^o vbi exerceēt lucta. sic r̄ gymnasiū. r̄ vtrūq̄z trahit ad signā dū/ scholā eo q̄ ibi disputāt studētes aduicē: r̄ idem signat h̄ noie palest̄re qd̄ supra noie gymnasiij. **d** **Et** p̄bi. ei^o iu. i. traditiōis sue pessime doct̄rine. r̄ d̄ p̄bitto a p̄beo p̄bes. **e** **Et** i exer. dis. i. iſozmari i exercitio tal^o do/ ctrine. **f** **Et** pa. qd̄ d̄ ho. i. diuini cultū i q̄ gliabant p̄res eoꝝ. **g** **Breccas** glo. i. rit^o et modos viuēdi in q̄b^o gloriabantur greci. **h** **Quarū** grā rē. aliq̄b^o iasoni assentien/ tib^o alijs dissentientib^o: r̄ sic scisma erat i p̄lo qd̄ ē valde piculosū. **i** **In** le. ei. rē. sic enī pietas ē cult^o diuin^o. ita i pietas ē ſria diui/ no cultui. **k** **Impune** n̄ ce. qz n̄ dimittit de/ dec^o culpe sine decore iusticie. **l** **Sz** b rē. i sequētib^o ei exp̄m̄f mltā grā q̄ venerit su/ p̄ p̄p̄li p̄ istas trasgressiōes. **m** **Cū** aut. **xx 3** Post

† 1. q. 1. sic eunuchus.

B

L

scōlan. no eschili iudicis atbeniensū. Prima olympias acta i qua chorebus helien
 sis victor extitit: helij agūt quinquēnale certamē quattuor annis i medio expletis: i
 q̄bus principes annui cōstituunt quattuor. quā olympiadem ificus fili' p̄ronidis
 siue aemonis prim' instituit. ab hoc tpe greca de tēpōib' historia vera credit. Nam
 ante hoc vt cuiq; vīlū est diuersas snias p̄tulerūt. Dūc enī quinquēnale agonē tunc
 antiochus apud tyrū celebrasse describit: ea q̄ deinde cō
 memorant de iolone ⁊ menelao postea facta sūt. Jason, qui
 dē q̄ p̄p̄riū fratē: hoc est onīa seniore simonis filiū captiuū
 uerat. ab menelao: h̄ est minore onia qui binomius fuit accu
 satus apud regē atq; deceptus: pfugus in ammanitē expul
 sus est regionē. Menelaus autē p̄cipatū q̄dē obtinuit: sed s
 pecunijs p̄ p̄tificationē regi p̄missis nihil agebat: ob quā cau
 sam sūter ⁊ ipse remor' est a sacerdotio: succedēte sibi lysima
 cho: quo tenēre sacerdotiū menelaus antiocho absente p̄p̄
 sedā dos tharsenses ⁊ malotas: rar' se accepisse tps opozitū
 nū: aurea quedā vasa tēplo furat' donauit Andronico comi
 ti quē rex reliquit ad tuēdā regionē. Hū cōmor' onias senio
 ror' frater ei' quē iason captiuauerat: arguēbat menelaū p̄ im
 pietate p̄p̄tata: ipse in loco tuto se cōtinēs antiochie secus
 daphnē. Hū menelaus accedens ad Andronicū: rogauit vt
 onīa interficeret. Qui cū venisset ad onīa ⁊ datis dextris cū
 iureiurādo q̄uis esset ei suspect': ⁊ suassisset de asilo p̄cedere
 statim eū permit: nō verit' iusticiā. Ob quā cām nō solū iudei
 s' ⁊ alie q̄z natiōes indignabāt: ⁊ moleste ferebāt de nece tan
 ti viri inuista. Dūc iudei simul ⁊ greci regressus regē de cill
 tie locis adierunt. p̄dētes qd factū fuerat. Ex h' cōmor' an
 tiochus vsq; ad lachrymaz effusionē recordat' defecti sobrie
 tatē ⁊ modestā accēsūq; aīo: Andronicū epulū purpura cir
 cūduci p̄ totā ciuitatē iubet: ⁊ i eodē loco q̄ in onīa impieta
 tē cōmiserat: sacrilegus vita priuari: dño illi dignā penā re
 tribuēte. Mult' enī sacrilegij in tēplo a lysimachō cōmissis:
 menelai cōsilio ⁊ diuulgata fama cōgregata ē multitudo ad
 uersū lysimachū. Alij lapides: alij vero fustes validos arri
 puere: qdā vero cinerē in lysimachū iecere: ⁊ multi qdē vul
 nerati: qdā ⁊ p̄strati. oēs hō in fugā cōuersi sūt: ipm etiā sa
 crilegū secus erariū interfecerūt. De his q̄ cepit iudiciuz ad
 nerius menelaū agitari. Et cū venisset rex tyrū ad ipm nego
 ciū detulerūt viri tres missi a seniorib'. Et cū superaret mene
 laus p̄missis proleleo mltas pecunias ad suadēdū regi. Ita
 qz proleme' i qdā atrio positū quasi refrigerādi gratia regēz
 adijt: ⁊ a snia deduxit: ⁊ menelaū qdē vniuerse malicie reum
 criminib' absoluit: miserō autē (q̄ etiā si apud scyphas causā
 dirissent inocētes iudicarent) morte dā nauit. S; cūz fallus
 rumor extisset tanq̄ a vita excessisset antiochus: assūpt' iason
 nō min' mille virtis: repēte aggressus ē ciuitatē: ⁊ ciuib' ad murū cōuolātib': ad
 vltimū cōphēsa ciuitate menela' fugit i arcē. Jason hō nō parcebat i cede ciui
 b' suis: nec cogitabat p̄speritatē aduersū cognatos malū esse maximū arbitras
 hostiū ⁊ nō ciuiū se trophaea capturū. Et p̄cipatū qdē nō obtinuit: finē vero insti
 diarū suarū cōfusione cepit: ⁊ pfugus iterū abiit in ammanitē. Ad vltimū in ex
 itū sui cōclusus ab aretha arabū tyrāno: fugēs d' ciuitate i ciuitatē oibus odio
 sus: vt refuga legū ⁊ execrabilis vt patrie ⁊ ciuiū hostis: i egyptū extrusus ē: et
 q̄ multos de patria expulerat p̄gre perijt: lacedemonas p̄fect'. Menela' autez
 cū apud antiochū eupatorē simili mō vt antea dolos meditare. rex regū suscita
 uit aīo antiochi in peccatorē: ⁊ suggerēte lysia hūc esse causam oīm maloz ius
 lit (vt eis ē cōsuetudo) cōphensū eodē loco necari. Erat autē i ipso loco turris qn
 quaginta cubitorū: aggressū vndiq; habēs cineris: hec p̄spectū habebat ip̄cepz:
 inde in cinerē deijci iussit sacrilegū oibus cū p̄pellentib' ad interitū: ⁊ tali lege
 p̄uaricatorē legis cōtigit mōd': nec terre dari menelaū. Itā qz multa erga aram
 dei delicta cōmissit: cui' ignis ⁊ cinis erat sanct': ipse in cineris morte dānatus ē.
 Refert autē Joseph' sicut in superiori libro cōstendim' q' fili' p̄ncipis sacerdotū
 onie: cū ad huc puerulus defuncto patre relictus sit: videns qz auunculū suū me
 nelaū rex interfecisset: ⁊ p̄ncipatū sacerdotij alchimō dedisset: nō existēti de ge
 nere sacerdotū: s; a lysia stertus vt trāpōneret honozē ab ea familia ad aliaz do
 mū: fugit ad prolemeū regē egypti: ⁊ honozē meruit ab ipso et vxore ei' cleopa
 tra: locūq; p̄tijt in regione eliopolitana: vbi ciuitatē nois sui condidit tēplo ad
 similitudinē tēpli patris cōstruco. Alchim' vero aduersū iudā Machabeū ini
 micitias gerēs: post nō multū tēpōis ira dei p̄cussus interijt: ac sic cū oīm iude
 orū fauore iude machabeo sacerdotiū decernit: q̄ quidē oīa magis moralē q̄ al
 legozicū edificare vidēt intellectū: cū manifeste designēt iustissimū iudicē: atq;
 equissimū retributorē singulis. put debita eoz postulauerint mercedē cōdignā
 restituere: hoc est p̄is ac deū timētib' p̄mia eterna: imp̄ijs autē ⁊ peccatoribus ⁊
 blasphemis penā ignis p̄petui. Nec vllus debet sibi blandiri p̄ terrena felicitate:
 ac p̄sentis vite p̄speritate si in pctis degere voluerit: quasi ipunis possit eua
 dere: nec etiā ille qui bene agens validis tormētis aut varijs tribulationib' in
 p̄sent vita coangustat: desperare debet de futura salute: si in iusticie p̄seuerare
 rit tramite: qz scriptū est: Multe tribulationēs iustoz ⁊ de oib' his liberabit eos
 domin'. Et multa flagella pctōis sperātes aut in dño misericordīa circūdabit:
 Actamini in domino et exul. iusti ⁊ glo. omnes recti corde.

Postq̄ posita ē gētilitat' introductio
 hic p̄r ponit ei' cōsumatio saltē q̄
 tū ad iasonē sacerdotē q̄ misit magnā
 pecuniā i sacrificijs herculis expēdē
 dā: tale hō sacrificiū ē gētilitat' sumū
 malum. iō dūz
 Cū autē q̄nquē
 nalis agon. i.
 lucta vel basti
 ludū seu ali'
 qd hmoi qd se
 mel fiebat in
 q̄nq; annis: et
 istud de q̄ hic
 agit fiebat in
 venerationē
 herculis.
 a Et rex s.
 cēt. s. antioch'
 nobil. h. Mi
 sit iason facti.
 i. facinorū' ple
 nos. vñ hūs:
 Q̄sus plēa no
 tar: hūdus si
 milar: bilis ap
 tar. c. Airos
 pec. de sua se
 cta. p̄ter qd
 de illis cōfide
 bar. tū erāt mī
 n' mall' q̄ ipē
 quia pecuniaz
 quā portabāt
 pro sacrificijs
 herculi rogauē
 rūt expēdi in
 vñb' alijs. iō
 sequit postea:
 d' Post p̄
 tes aut. i. p̄p̄
 p̄ntates dictā
 pecuniā.
 e Dare sunt
 in fa. na. tri. a tris qd ē tres ⁊ rem' remi:
 habebāt ei ille naues tres ordines remo
 rū. f. Misso aut. Dec ē ps icidētalīs in
 q̄ ponit qdā incidens illi' tps. Ptole
 me' ei philometoz cū ad huc cēt puer suc
 cessit p̄ri i regno egypti: ⁊ qz erat nepos
 antiochi ep̄sphanis. vtpote fili' sue foroz
 ris sic oñdit pleni' Dan. r. iō antioch' ac
 cepit aliqz ciuitates d' regno egypti q̄i cu
 rā gerēs d' regno nepotis sui: h' cū postea
 nollet eas reddere: p̄ncipes egypti moue
 rūt ⁊ cū bellū celātes p̄ suo regē: sic su
 it alienat' a negocijs nepot' sui: ⁊ h' ē qd
 dū: Misso aut i egyptū apollonio. iste fuit
 missus a rege antiocho. g. Prop̄ p̄ri
 pto. nolētes q' antioch' se iromitteret de
 negocijs egypti: de h' ei audierat antioch'
 rumozes: ⁊ voluit scire xitātē p̄ istū apol
 loniū: qd ⁊ factū fuit. iō s̄dā: Cū cogno
 uisset rē. h. Prop̄rijs vti. cō. i. vt ciuita
 tes q̄s p̄i' acceptat tenere possit i augmē
 tū sui regni. cetera parēt. i. Et post triē
 tē. Post ab̄titionē iasonis. h. p̄r ponit am
 bitio menelai. cū dū: k. Misit ia. ne. qd
 sua mala secreta erat. ⁊ sic i eo p̄sidebat.
 l. Supradicti si. s. tribu beniamin. vt h̄r
 ea. p̄ce. m. Fratres. i. i malicia sibi parē.
 vt exponūt aliq̄ sequentes dictū Josephi
 dicent' q' iste menela' ⁊ iason fuerūt frēs
 onie p̄tiscē: s; qz p̄pter dictū Josephi de
 q̄ certū ē q' multa falsa ponit. nō vidēt au
 ctozitas hū' libri dimittenda: nec ei' l'ra
 extozte exponēda: maxie cū ad legēdū sit
 recept' ab ecclia p̄p̄ qd saluo meliori iudicio

Josephus
anti. iuda.
l. 12. c. 6

P̄. 33.
Ibidē. 37.
Ibidem

Eodem

Nico. d
 dicio videt m
 la' p̄p̄riū vici
 de tribu benia
 tra h' ob dicit q
 facus fuit sum
 s; i' h' qz r
 sumū sacerdot
 filijs aarō r
 filijs aarō r
 valer. nā h' h' h
 it p̄ antiochū r
 gētilit' p̄p̄t qd
 qua tribu iudeo
 h' solū de vilita
 inde haberet. iō
 a. Be ille cōm
 nitros assūp̄tō
 nera dēcrat m
 b. Cū magn.
 q̄ apponatur
 s; i' talis ob
 mittere de h' r
 h' i. s. In lē
 a rege sibi cōcē
 tē vñs iō: d
 dē d' p̄p̄riū fr
 e. Capitanū
 te i antiochia
 imperauerat.
 p̄ menelaū. g
 tū qz p̄p̄riū er
 tū qz solvere nō
 sū sibi sumā.
 aut r. i. sacer
 cūntē hō regi
 cū est. k. W
 subdit cū d' cū
 ctionē fa. r. iō
 q' delectatōe
 mittēt menel
 ob cām. h' c
 bitione i' vima
 ponit iustitū
 antiochi: dū
 gūz. p̄p̄riū
 ponit iustitū
 cūdo mos on
 cū h' agerent
 dū: Quā ob cām
 nlaus et i' s' tra
 gēlunt euozati
 q' pecuniā p̄m
 tra: s' tra: hō
 vocationē facere
 p̄p̄ qd menela
 bar. o. h' m
 curitē i' s' tra
 qd' poterat p
 dicit' ē. s. de ia
 sui fratris onie
 rar. dicit' tū h
 aliq̄ sequentes
 q' i' lysimach
 menelai: s; h' b
 q' hūc sibi sū
 d' q' nihil ⁊ c' p
 tres: h' c' p̄p̄
 tota maxime q̄
 ra: vbi nō ē vidē
 ra sic ē in p̄p̄ri
 māl' vidēt vici
 tū libri q' i' s' tra
 menela' ⁊ i' s' tra
 fratres fuerūt.
 aut p̄lar' ē c' p̄p̄
 ter mutāt ballū
 hō c' p̄p̄riū h' b
 tiocho regi. q
 i' s' tra p̄p̄riū mor

dicio videt mibi qd iste mene/ la^o pprie dicat frater sumōis de tribu beniamin. Si xō cō/ tra h obijciat qd iste menela^o factus fuit sum^o sacerdos: vt dicit i lra: qd reuoluit i semetipm sumū sacerdotiū qd debebat filijs aarō tm: dicitū qd h nō valet. nā h sacerdotiū obtinuit p antiochū regē idolatrā r gētilē: ppter qd nō curabat d qua tribu iudeoz pōtifer eēt s; solū de vtilitate spali quas inde haberet. iō subdit: a At ille cōmēdat^o re. p mi nistros assistētes sibi qb^o mu nera dederat menelaus. b Cū magni. rē. p munera q apportauerat r noie suo ma g^o iasonis obtulerat. r alia mittere de furto pmiserat. vt b^o j. c In semetipm re. rē. a rege sibi cōcessū. cetera pa tēt vsq; ibi: d Et iason qd dē q ppiū fratē. s. onā e Captiuauerat. iō existē te i antiochia officii ei^o male impetrauerat. f Ipse dece. p menelaū. g Profugus. tū qz pūat^o erat sacerdotio: tū qz soluere nō poterat impo sitā sibi sumā. h Menela^o autē rē. s. sacerdotij. i De pe cunijs xō regi pmittit: vt di ctū est. k Nihil agebat. et subdit cā cū dicit: l Cū era ctionē fa. rē. iō nō pmittēbat qd de leuatiōe pecunie se iro/ mitteret menela^o. m Quā ob cām. hic sū agit de am/ bitione lysimachi. cu^o primo ponit institutio. scdo ei^o desti tutio. ibi: Multis autē sacrile/ gijs. Prima i duas: qz primo ponit institutio lysimachi. se cūdo mors onie iusti. ibi: Et cū hec agerent. Circa pūmūz dicit: Quā ob cām vtriq; s. me/ nelaus et sostrat^o. n Ad re gē sunt euocati. menelaus. eo qd pecuniā pmittit: nō mitte/ bat. sostrat^o xō qz menelaum exactionē facere nō sinebat. ppter qd menela^o ipm accusa/ bat. o Et menela^o rē. h p curate sostrate r alijs modis qb^o poterat p ambitionē. sic dicitū ē. s. de iasone qd officii sui fratris onie male pcurane rat. Dicit tū hic expositores aliq sequentes dicta Iosephi qd iste lysimach^o nō fuit frater menelai: s; dicitur ei^o frater: eo qd fuit sibi siliis in malicia: sic dicit qd nihil r chymera sūt fra/ tres: s; hec expositio videt ex/ toxa maxime qū scribit hsto ria: vbi nō ē vtedū metapho/ ra sic ē in pposito: ppter qd meli^o videt dici sequēdo tex/ tū libri qd isti tres. s. lysimach^o menela^o r simō tēpli ppositus fratres fuerūt. p Sostrat^o autē plar^o ē cyprijs. sic frequē ter mutāf ballini regl. insula xō cypri subiecta tūc erat an/ tiocho regi. q Et cū h. hic interponit mors onie. cui^o p/ mo/

a negocijs necessarijs respōsa p̄latuz. At ille cō/ b mēdat^o regi cū magnificasset faciē p̄tatis ei^o c in semetipm reuoluit sumū sacerdotiū: suppo/ nēs iasoni talēta argēti trecēta. Acceptisq; a rege mādatl venit: nihil qdē dignū habēs sa/ cerdotio: aios xō crudelis tyrāni r fere beluē irā gerēs. Et iason qdē q ppiū fratē capti/ uauerat: ipse decept^o pfugus in ammanitē ex/ pulsus est regionē. Menelaus autē p̄cipatū quidez obtinuit: de pecunijs xō regi pmittis nihil agebat: cū exactionē faceret sostrat^o qui arci erat p̄posit^o. Nā ad hūc exactio vectigali um p̄tinebat: quā ob cām vtriq; ad regē sunt euocati. Et menela^o amotus est a sacerdotio succedēte lysimacho fratre suo sostratus autē p̄latus est cyprijs. Et cū hec agerent contigit tharsenses r mallotas seditionem mouere: eo qd antiochi regis cōcubine dono essent dati. Festināter itaq; rex venit sedare illos relicto suffecto: vno ex comitib^o suis andronico. Ra tus autē menelaus accepisse se tēpus oportu/ nū: aurea qdā vasa e tēplo furat^o donauit an/ dronico et alia vēdiderat tyro r p vicinas ci/ uitates. Qd cū certissime cognouisset onias arguebat eū: ipse in loco tuto se cōtinēs antio/ chie secus daphnen. Tū menelaus accedens ad andronicū rogabat vt oniam interficeret. Qui cū venisset ad onia: r dat^o dextris cū iu/ reiuuādo quis eēt ei suspect^o: suassisset de asi/ lo pcedere: statim eū pemit nō veritus iusti/ cia. Ob quā cām nō solū iudei: s; etiā alię quo/ q nationes indignabant^o: r moleste ferebāt de nece tātū viri iniusta. S; regressuz regē de/ cilię locis adierunt iudei apud antiochiā si/ mul r greci: cōquerētes de iniqua nece onie. Cōtristatus itaq; aio antiochus ppter onia: et flexus ad misericordiā lachrymas fudit: re/ cordatus defuncti sobrietatem r modestiam. Accēsusq; animis andronicum purpura exu/ tum p totā ciuitatē iubet circūduci: r in eo lo/ co in quo in onia impietatē cōmiserat sacrile/ gū vita p̄uari: dño illi cōdignā penā tribuē/ tem. Multis autē sacrilegijs in tēplo a lysima/ cho cōmissis menelai cōsilio r diuulgata fa/ ma: congregata est multitudo aduersum lysi/ machū multo iā auro exportato. Turbis autē insurgētib^o: r animis ira repletis: lysimach^o fere armatis trib^o milib^o: iniquis manib^o vti cepit: duce quodā tyranno etate pariter r de/ mentia pucto. Sed vt intellexerunt cona/ tū lysimachi: alij lapides alij fustes validos arripuerunt: quidā vero cinerē in lysimachū ie/ cere. Et multi qdē vulnerati: qdā autē r p̄stra/ ti: omnes vero i fugā cōuersi sūt. Ipsū etiam sacrilegū secus erariū interfecerunt. De his qd cepit iudicium aduersus menelaum agitari,

mo describit occisio. scdo vi/ dicatio. ibi: Ob quā causaz. Circa pūmū p̄mittit t̄pis oportunitas. cū dicit: r Con/ tigit tharsenses r mallotas: id est ciues duarū ciuitatū. s Seditionē mo. s regē an/ tiochū. r Eo qd antiochi re. cōcu. i datio casu. v Do/ no eēt da. volebāt ei q sub dñio tal mulier eēt positi. r Festināter itaq; rē. ne ma ius malū oriret s; ipm: s; per quē modū: nō dicitur: s; verisī mile ē q dono illud retracta uit: r cōcubine sue aliter pui dit. v Relicto suffe. i. sub se facto. locū ei^o tenente. 3 Ano ex co. rē. i antioche/ na ciuitate. a Kar. i. opi nar^o. r dicitur reor reris. b Menela^o ac. rē. ad moz/ tē onie pcurādū i regl. absen tia p andronicū cupidū. ce/ tera patēt vsq; ibi: c Ar/ guebat eū. de furto notabil rei sacre. d In lo. tu. rē. i. in q null^o sub pena mozt au/ debar aliquē ledere: ppter qd dicebat asylū: ab a qd ē sine r sylen qd ē tactus: qz nō est fas alicui ibi tāgere r offen/ dere aliū. cetera patēt. e Ob quā cām. hic sū po nit occisionis dicte vindica/ tio. r p̄z lra vsq; ibi. f De fūcti sobrie. i potib^o r cibis: g Et mode. i verbis r facti. h Andronicū pur. exu. tan qd d statu dignitatē depositū r degradatū. i Per to. ci. tu. circū. vt iudicia sceleris oib^o appareret. k Et i eo. lo. rē. vt sic culpe ruderet pe/ na. l Mult^o autē. Postq; supra posita ē lysimachi insti tutio. hic ponit ei^o destitutio r scdo menelai restitutio ibi: De his qd. Circa pūmūz dicit: Mult^o autē rē. s. i diuini cult^o dissipatiōe r vasoz aureozuz furtina subtractionē Me/ nelai cō. vt de auro p̄tē habe ret: r vt p̄lo s; lysimachū cō citato ipse sacerdotiū recupe raret. sicut r factū fuit: vt ex sequentib^o patebit. n Et diuulgata fama. de dict^o sa/ crilegijs a lysimacho cōmis/ sis. o Cōgregata ē mul. rē. iniq; manibus vti cepit. multitudinē s; se cōmorā in/ terficiēdo p iniq; qz arma/ uerat. cetera patēt vsq; ibi. p Dēs vero i fugā cōuersi sūt. s. qd erāt cū lysimacho. q Ip̄m etiā sacrilegū. s. lysi machū sec^o erariū interfecerūt. r De his qd. hic sū descri/ bit menelai restitutio: qd cū s; dicitis debuisset ad moztē cō/ dēnari: p pecunias tū fuit re stitut^o ad p̄cipatū sacerdo/ tij. dicit igit: De his qd. s. de auro furtiue sublato de tem/ plo. s Cepit iudiciū rē. qz factū fuerat ei^o cōsiliū. et qz ad h secuta fuerat pluriū ff 4 occisio

Edē tpe. Portenta & aliqñ portē Ca. V dūt pspira. aliqñ dō pfigurāt aduersa: sed semp iuxta id qd sūm arbiſer ſingulis reb' ac tēporib' cōuenire ditudicat. Nec mirū q in machabeorū tēp' eqtes auratas stolas habētes & hastis armate cohortes p aere m discurrere visi: ac armorū au reorū splēdor fulgēs aduersi- tate pnuclare futurā: & clades iudeis vcturā: cū ante subuer sionē hierosolymorū sub Ae spasiano & tito iosepho testāte didicim' : q stella pfulgēs gla dio p oīa sūnt iminere desup ciuitati & cometes p̄trea exi- tialib' flāmis ardere p totū visus ē annū. Sz añ exidij tē pus ac belli cū ppli ad diez fe- stū aqymoz cōuenirēt octaua die mēsis ātiochi q ē april. no cū tpe hora nona: tāt' lumis fulgor arā tēplūq' circū dedit vt putarēt oēs die clarissimuz factū & p̄māsit spacio bore di- midie. Ad īperitis qdē & ig- naris p̄spērū videbāt. Sz le- gūperitos & phos quosq' do- ctiores nō laruit exiāte portē tū. In eadē qz portētū festi- tate vitula sacrificijs admota et aris affitēs: iter ipas mini strop man' enira ē agnā. Sz et ianua interioris edis respi- ciebat oriētē cū esset solito ere- idura: ac p̄inde imēst pōderē: q̄ vix viginti vir' sūmo conatu ipellētib' clauderēt: ferreis qz vectib' & seris munita: ac p̄- sulis in altū dūmissis tenerēt obstricta: & repēte hora nocte sexta appuit spōte patefacta. Sz & trāfacto die festo: p' all- quot dies p̄ma & vicelima die mēsis artemisi: q̄ maius apud nos vocat: p̄digiosus appa- ruit visus & fidē pene excedēs qd vere falsū putarēt nisi oc- cultoz fidem cōfirmasset: ma- lozū eoz cōsecuta p̄nties. Et enī ppe solis occasum vili sūt currus & q̄drige i oēm regionē p aerē ferri: & armorū cohortes miseri nubib' & vides circū- dari agminib' iprouisus: In alio itidē festo die q̄ pē recostes appellat noctu sacerdotes ingressi tēplū ad ministeria ex more cōplēda: p̄mo qdē mor' quos dā strepitusq' sēserūt deinde voces subditas audi- unt dicētes: Digrem' hinc. Ad dē & aliud terribi- lē. Et enī qdē ananie fili' iesus nocte vir plebeius & rustic' ante q̄rtū belli annū: cū ciuitas i pace & abū dātia p̄duraret: i die festo tabernaculoz repēte cla- mare cepit: Vox ab oriēte: vox ab occidēte: vox a q̄- tuoz vctis: vox sup hierosolymā & sup tēplū: vox su- p spōslos & sup spōsas: vox sup pplm: & indefinenter die noctuzq' p oēs plateas circūiens bec clamabat: vsqz quo qdā primo res ex p̄plo viri velut infauti p̄- sagij indignatione cōmoti coreptū hoīem mule' ver- berib' afficiūt. At ille nequaqz p se aliqd loquēs: sed nec eos qdē q̄ circūsteterāt dep̄cās eadē voces pari obstinatioē & clamore repetebat. Tūc p̄ncipes intelligētes vt res erat inimic' eēt mor' i viro: pdu- cūt eum ad iudicē romanū apud quē flagr' ad ossa vsqz lantat: neqz p̄ces neqz lachrymas fudit: s̄ eadē voce miserabiliter: & cū quodā vlulatu emittēs per singula pene verba p̄ferebat. Ad dēs etiā s̄: A e ve hierosolymis. hēc q̄ oīa p̄digia misera ciuitas per- pessa iō ē: qd semp fm latoz leg' testimoniū seditio- nē egit p̄tra dñm & ingrata bñficioz eius seruos sū- mi patri familias q̄ ad eā ab illo missi sūt cōnitiose tractabāt: atqz iterimebāt. Nouissime dō ipm inter-

occiso. a Et cū suparef menela. i. cōuinceref de diet' criminibus. b Promisit pro. regi familiari. c Ad suadendū regi. p menelao ex cōtra aduersarios suos. d Et dedu. a snia. quā cogitauerat dare p̄ menelau dās sniam p̄ s̄riū. e Miseros aut. i. accusantes menelaū. f Qui etiā si apud scythas: q̄ sūt barbari irrōnales & crudeles ppli. g Tito g. i. p̄cipitater & male. h Iniustā penā. dede. supple eis. i. Qui p̄ ciuitate. hie rusalē. k Et p̄plo. fidell' l Et sa. vasis fur to sublat'. m Causā p̄ se. sūt. p̄tra menelaū. n Menela' aut. qz. p̄pter dona ei' cōmē dabant eū apud regē. o Permanebat i po. summi sacerdotij. Ca. III

Et cū venisset rex tyru ad ipm ne gociū detulerūt missi viri tres a seniozib'. Et cū suparef menela' p̄misit ptolemeo multas pecuni- as dare ad suadēdū regi. Itaqz ptoleme' i quodā atrio positum quasi refrigeradi grā regē adijt & deduxit a snia: & menelaū qdē vniuerse malicie reum criminib' absoluit: miseros at q̄ etiā si apd scythas cām dixissent innocētes iudicarent: hos morte dānauit. Lito ḡ iniustā penā dederūt q̄ p ciuitate & p̄plo & sacris vasis cāz p̄secuti sūt. Nobrē tyru quoqz indignati: erga sepulturā eoz li- beralissimi extiterūt. Menelaus aut p̄pter eoz q̄ i potētia erant auaricia: p̄manebat in p̄tate: cres- cēs in malicia ad insidias ciuiū.

Mozaliter. Simo aut p̄dier' q̄. Per istuz q̄ male loquebat de onia viro scdō significat' detra- ctiores pessimi q̄ libēt' denigrare nitunt famā bonoz q̄ maloz de qb' Sz p̄roū. j. Qui letā tur cū male fecerint & expulāt i reb' pessimis: quozum vie puerse & infames gressus eozum. et Sz post seleuci excessū. Sedē: ḡ Am biebat iason frater onie sūmū sacerdotiū rē. p̄ istū q̄ p̄ dona multa & magna p̄curauit sa- cerdotiū significat' simoniace p̄moti i ecclia dei: ex quoz vita pessima sequit' multa mala sez diuini cult' negligētia q̄rū ad clez: & dis- solutiōis multimore & luxurie exercitiū. & per- p̄his recessus a xp̄iana cōuersione: & vita q̄- tū ad pplm: sicut tāgī in littera sequēter. m. Tū aut quinquēnalis agon rē. p̄ iasonē pessimū pōtifice miterēt pecunias i sacrificijs herculis q̄ sicut dicit Jū. ethymol. ii. viij. Sz de' fortitudinis: significat' mali pōtices & p̄lati q̄ bona ecclēsie expēdūt i curijs reguz et p̄cipū vt p̄ s̄ in suis maleficijs sustinentur. i. Et post triēnij tps misit iason rē. p̄ b̄ aut q̄ iste menela' a iasonē missus ē defraudauit a sacerdotio & penā pecuniariā iposuit. on dīf q̄ de' iuste p̄mittit aliqñ malos hoīes defrau- dari et supplātari ab his q̄ sūt de sua familia vt sic d̄ suis maleficijs graui' puniāt. † Et cū bec agrent cōtigat tharēnses & mallatas rē. p̄ istos rebellantes regi supbo eo q̄ dedi- gnabant subijci mulieris p̄cubeine dñio: signi- ficant illi q̄ resistūt diabolo regi supbie: eo q̄ nolūt subijci sēsualitati q̄ mulier d̄: ab Augu- stino sup Hen. & est lubrica ad corporis volu- ptatē. at Bar' aut menela' rē. Per istū q̄ machinabāt in mortē onie eo q̄ eū arguebat

Edē tpe antio Ca. V ch' secūdā p̄fectionē pa- rauit in egyptū. Cōtigat aut p̄ vniuersā hierosolymoz ci- uitatē videri dieb' quadragin- ta: p̄ area equites discurretes au- ratas stolas habētes: & hastas q̄ si cohortes armatas: & cursus eq̄-

de sacrilegij suis: significat' qlibet criminofus q̄ odit corripientē se de suis facinorib'. An dicit: Jōhes os aureū. Incurrit odiū q̄ arguit cri- minofus. Per andronicū vero q̄ falsis p̄missiōib' eū extra asilū exte- fecit & sic eū crudeliter iterfecit: significat' diabol' q̄ viros iustos aliqñ mule' illusionib' p̄trahit extra discretiōis asilū & sic eos iugulat & pec- catū: & ad hoc ponunt exempla plura in collatione Moysi abbatie. l. Multis aut sacrilegij in tēplo a lysimacho cōmissis rē. p̄ istū lysim- machū q̄ duce tyranō etate & demētia p̄ucto cōciues suos impugna- bat vt tēplū dñi spoliaret: significat' qlibet sacrilegus crudelis et sequi- tur instictū demōis: qui est tyranus crudelis et p̄uctus etate et de- mentia sez a principio sui casus. Per hoc autē q̄ lysimachus iuxta era- riū fuit interfect' : significat' q̄ hoīes raptiores & cupidi frequēter iuxta suas diuitias iugulantur. at Et cū suparef menelaus p̄misit pro- lemeo multas pecunias rē. Per istū ptolemeū qui pro pecunijs sedu- xit regem ad dandam iniquā sententiā: significat' cupidi principum consiliarij: q̄ p̄pter munera inducūt eos suos falsis p̄sualionibus ad li- berandū iniquos & ad cōdēnandū iustos. Ca. V

Edem tpe. Post q̄ superi' d̄ scripta est iasonis fuga: hic d̄ scri- bitur ei' miserabilis terminatio. cui' primo signū p̄mittit. scdō signatum sub dīf ibi: Sed cū falsus rumor. Circa primū dicit' Eodez tpe antiochus. i. epiphānes. q̄ Secundā p̄fectionē para. in egyptū. prius ei intrauerat egyptum quasi curam gerens nepotis sui: sed alienatus a negocijs ei' p̄ primates egypti. vt dictum est ca. p̄cedē- ti. scdō p̄parauit exercitū ad intrādū. ibi: r Contigit autem illo tem- pore. s Per vniuersam rē. nō est p̄ hoc intelligēdū q̄ singulis die- bus fieret appetitio ista. sed q̄ infra spaciū. xl. dierū pluries fuit vīsa: sic Ac. j. ca. dicit' q̄ xps post resurrectionē suā p̄ dies. xl. apparuit disci- pulis suis: & tamē nō apparuit eis singulis dieb'. t Auratas sto- las. i. tunicas que induunt super arma ad decorē. v Et cursus equo- rū rē. i. dispositos fm artem militarē. Et cōgresso

Glo. ordi. II Machabeorū Ca. V Nico. de lyra

B ficientes heredē extra castra pīcerūt. **U**nde ip̄e dñs i euāgello in crepās incredulā ciuitatē ait: Hierlm hieru salē q̄ occidit p̄bas: et lapidas eos q̄ ad te missi sūt. **Q**uoties uolui cōgregare filios tuos: quēadmodū galli na cōgregat pullos suos sub alas suas: et nolui: ecce relinquetur uobis dom⁹ v̄ra desereta: B̄ enī p̄sagebat antiquit⁹. **B** posteriorib⁹ cōpletū est t̄p̄ib⁹ vt hō mictide truculētissimū: cōdignā reat⁹ sui p̄ciperet mercedē: ita vt p̄tīm fame necarēt paritiz pestilētia p̄rēt: paritīm occisi et captiui in totū orbis p̄tes ab hōstrib⁹ ducerentur. **S**ic q̄s ip̄letū est illud Hieremie q̄d de eadez gēte et ciuitate propheta **U**it dicens: Migrabit iudas p̄pter afflictionē et multitudinē suū: turis: habitauerit inter gentes nec inuenit requiem: oēs p̄secutores ei⁹ apphēderūt eā inter angustias. **A**le s̄io lūget: eo q̄ nō sūt q̄ ueniant ad solēnitatem. **B**idē. **B** **U**es porte ei⁹ destruet: sacerdotēs ei⁹ gemētēs: uirgines eius squalide: et ipsa opp̄sa amaritudine. **A** **A**mis itaqz. **P**ostq̄ scriptoz historie narrauit de lytmachi et iasonis ip̄oz et sacrilegōz iteritu: cōmemorata i sup signoz et pdigio rū uisione in aere: ad narrationis ordinē redijt. **B** est ad antiochi epiphanis p̄fectionē de egypto q̄ irritat⁹ in de eo q̄ fenar⁹ p̄cepto de regione ptolemeoz ruz quā inuaserat iustus est recedere: effertis animis iudeaz uenit sicut in superiori libro demonstrat⁹ est: et ciuitatē hierusalem armis cepit: gētēqz mulcrant tēplū spoliavit: et multa nepharā i ipsa terra cōmisit. **Q**uāt antiochus ip̄e anti xp̄i figurā p̄ferat. **S**actorū patrū traditione mant festissimū est. **Q**uia sicut saluator habet salomonē et ceteros sc̄tōs i typū aduēt⁹ sui: sic antiochus pessimū regē antiochum qui sc̄ctos persecutus est: tēplūqz uolauit: recte typū sui habuisse credendus est.

rū p ordines digestos: et cōgressiōes fieri cominus: et scutorū mot⁹ et galeatorū multitudinē gladijs districtis: et teloz iactus: et aureoz armoz splēdorē: oīsqz generis loricaaz. **Q**uapropt oēs rogabāt i bonū mōstra cōiiri. **S**z cū falsus rumor exisset tāqz uita excessisset antioch⁹: assūptis iason nō min⁹ mille uiris repēte aggressus ē ciuitatē: et ciuib⁹ ad murū conuolantib⁹ ad vltimū apphēsa ciuitate: menelaus fugit in arcē. **I**ason uero nō parcebat in cede ciuib⁹ suis: nec cogitabat p̄speritatē aduersuz cognatos malū eē maximū: arbitrās hostiū et nō ciuūm trophēa se captuz. **E**t p̄ncipatū q̄dē nō obtinuit: finē uo insidiāz suarū cōfusione accepit: et pfug⁹ iterū abiit i amānitē. **A**d vltimū in exitiū sui p̄clusus ab aretha arabū tyrāno fugiēs de ciuitate in ciuitatē oibus odiosus: vt refuga legū et execrabilis: vt patrie et ciuūm hostis: i egyptū extrusus est: et q̄ multos d̄ patria expulerat: p̄gre perijt lacedemonas p̄fectus: quasi p̄ cognatione ibi refugiū habitur⁹: et q̄ insepultos multos abiecerat: ip̄e illamētatus et insepultus abiit: sepultura neqz pegrina vsus neqz patrio sepulchro p̄cipās. **H**is itaqz gestis suspicatus est rex societatem deserturos iudeos: et ob hoc p̄fect⁹ ex egypto efferat animis ciuitatē q̄dē armis cepit. **I**ussit autē militib⁹ interficere: nec parcere occurrentibus: et p̄ domos ascēdentes trucidare. **S**iebāt ergo cedes iuuenū ac senioz: mulieruz et natoz exterminia: uirginūqz et puuloz neces. **E**rāt autē toto triduo: octoginta milia iterfecti q̄draginta milia uicti: nō min⁹ autē uenūdati: s̄z nec ista sufficiūt. **A**ulus ē etiā intrare tēplū uniuersa fra facti: menelao ductore: qui legū et patrie fuit pditor: et scelestis manibus sumens sancta uasa q̄ ab alijs regibus et ciuitatibus erāt posita ad ornatum loci et gloriā: contrectabat indigne et contaminabat. **I**ta alienatus mente antiochus: nō considerabat q̄ p̄pter pctā habitariū ciuitatē modicū de⁹ fuerat irat⁹: p̄pter q̄d et accidit circa locū despectio. **A**lioquin nisi contigisset eos multū pctis esse inuolutos: sicut heliodorus q̄ missus est a seleuco rege ad expoliandū erariū: etiā hic statim adueniens flagellatus et repulsus utiqz fuisset ab audacia. **U**erum non propter locū gētē: s̄z p̄pter gētē locū de⁹ elegit. **I**deoqz et ip̄e loc⁹ particeps fact⁹ est p̄li maloz: postea autē fiet soci⁹ bonoz: et q̄

a **E**t congressiones fieri cominus. i. de ppe. **b** **E**t scutorū mot⁹. q̄ i pugna aliqui lenāt sur sū. aliqui ad dexterā. aliqui ad sinistrā mouēt. **c** **E**t gal. i. hōim galeas habētū. **d** **M**ultitudinē gladijs districtis. i. diuersimode mortis: nūc ferēdo pūctim: nunc cesum. **e** **Q**uapropt oēs rē. i. q̄ tanta eēt signa futuri boni: fuerūt tñ signa mali. i. depopulatiōis ciuitatē: p̄mo p̄ iasonē: postea p̄ antiochū epiphānē sicut ante subuersionē hierlm p̄ romanos appuerūt signa mltā. sic narrat Joseph⁹ libro de iudaico bello: q̄ tñ hic p̄p̄ p̄p̄tate omittit et q̄ eoz aliq̄ ponit hic i glo. **f** **S**z cū sal. **H**ic p̄r ponit signatū q̄tū ad iasonis ip̄tū. cū d̄: **S**ed cuz falsus rē. i. demozte antiochi. **g** **A**ssūpt⁹ iaso. n̄ min⁹ mille uiris. imo magz plūb⁹. **h** **A**ggressus ē ci. re. hierlm vñ fuerat. pfug⁹ p̄ factū menelai: vt dicit⁹ est ca. p̄ce. credebāt ei iason regē mortuū et sciebat ei⁹ filiū adhuc eē puerū: et sic credebāt h̄re t̄ps ap̄tū ad recupandū sacerdotiū: q̄ priuat⁹ fuerat p̄ antiochū. cetera patēt vsqz ibi: **i** **A**biit in amānitē. vñ uenerat hierlm. **k** **A**d vl. i. exi. sui. i. ad suū exterminū. **l** **C**ōclusus ab aretha. q̄ p̄sc̄q̄bat eū. et sic p̄tz q̄ nō solū erat odi osus iudeis: s̄z etiā gētib⁹ extraneis. **m** **E**t refu. le. i. apostata a lege diuina. **n** **P**eregre pe. i. i aliena terra. **o** **L**acedemonas. p̄fe. isti erāt sparciata q̄ erāt iudeis cōfederati: vt dicit⁹ ē. s̄. j. lib. ca. xij. p̄ q̄d credit⁹ idē h̄re refugū: s̄z iuenit p̄rū: qz sparciata cognouerūt mala q̄ fecerat gēti iudeoz. iō subdit⁹: **p** **I**p̄se et illamētatur. rē. et sic uidet q̄ ibi fuerit occisus et corpus ei⁹ p̄iectū bestijs et auib⁹ deuorādū. **q** **H**is itaqz gestis. **P**ostq̄ descripta ē inchoatio tribulatiōis iudeoz p̄pter ambitionē sacerdotij. hic p̄r ponit ei⁹ cōlūm mario p̄ opp̄sionē regē antiochi. **r** **C**irca q̄d p̄mo ponit uastatio plebis. sc̄do subuersio legl ca. se. **p**rima in duas: qz primo ponit uastatio plebis i regē p̄ntia. sc̄do i ei⁹ absentia ibi: **s** **G**it antioch⁹. **C**irca p̄mū. primo ponit uastatio pl̄i. sc̄do uolatio tēpli. ibi: **s**z nec ista. **C**irca p̄mū d̄: his itaqz gestis. s̄. q̄ ciuitas hierusalē a iasone capta fuisset et q̄ menela⁹ ab eo p̄tiffet d̄stitur⁹ i arcē cōfugisset: vt p̄dicit⁹ ē. **r** **S**uspiciat⁹. ē rex antiochus. **s** **S**ocietatē deser. iu. i. tributū sibi negaturus. **t** **E**t ob h̄ p̄fect⁹ ex egypto. vñ reuertebat de mandato romanoz. **v** **E**fferatis animis. tū p̄pter rep̄ulsionē sui de egypto. tū qz credebāt iudeos recessisse a suo dño. **x** **C**iuitatē q̄dē. hierlm. **y** **A**rmis cepit. eo q̄ erat itra se diuisa: vt p̄z p̄dicta. **z** **I**ussit autē militib⁹ interficere. generaliter absqz sex⁹ vel etatis distinctione. **a** **E**rāt autē to. tri. q̄ durauit illa occisio. **b** **O**ctoginta milia iterfecti: qz querebāt in locis occultis ubi se abscondērāt. **c** **Q**uadrāginta mī. uincti: vt ducerent⁹ i captiuitatē. **d** **N**ō min⁹ autē uē. i. seruos et ancillas mercatorū q̄ ad h̄ uenerāt. **e** **S**z nec ista. **H**ic cōsequēter ponit tēpli uolatio. cū dicit⁹: **f** **A**ulus est rē. qz dedicatū erat cultui diuino. cetera uero cultib⁹ idoloz. **g** **M**enelao ductore. q̄ econtrario debuisset p̄ emunitate tēpli celare. ideo sequit⁹: **h** **Q**ui legū. diuinarū. **i** **E**t patrie. s̄. iudee. **k** **F**uit pditor rē. sumēs sacra uasa q̄ ab alijs regib⁹ rē. i. cyro et dario. vt p̄tz. j. **l** **E**ldre. et seleuco. s̄. iij. ca. **l** **C**ōtrectabat indigne. p̄p̄ijs manibus. **m** **A**t cōtaminabat. applicādo alijs vsib⁹. **n** **I**ta alienat⁹ rē. nō qz pdidisset vsū rōnis: s̄z qz nō cōsiderabat potentia dei qui bellodorū flagellauerat p̄pter inuasionē tēpli. s̄. iij. ca. q̄d factū erat p̄ regnū assyrie notozū. p̄p̄ quod nō est uerū simile quin ad noticia antiochi deuenisset: sed dñs p̄pter peccata ppli per mittebat locū cōtēni. sicut dixerat dñs salomoni. iij. Reg. ix. cetera patēt.

Ca. Cūq; apposit' rē. Qui loci r superior: li ber meminit vbi r iudeoz i sabbati qete iter sectio: r apollonij neqcia simul r interit' ei' p iudeā narraf. Q aut antioch' pcepit apol lonio oēs pfecte etatis interficere: mulieres

Ecci. 27. b

D

derelict' i ira dei oipotētē: iterū i magni dei recōciliatione cū sū/ ma glia exaltabit. Igit' antioch' a mille r octingēt' ablatiis d' tēplo talētis velociter antiochiā regres sus est: existimās se pze superbia b terrā ad nauigādū: pelagus ve ro ad iter agēdū deducturū p p mētis elationē. Reliqt' aut' ppo/ c sitos ad affligēdā gentē: hieroso lymis qdē philippū genere phry gē morib' crudeliorē: eo ipō a q e est cōstitut' in gaçarim aut an dronicū r menelaū qui grauius g q ceteri iminebāt ciuibus. Cūq; h apposit' esset cōtra iudeos: misit odiosū principem apolloniū cuz exercitu viginti r duob' milib': picipēs eis oēs pfecte etatis in/ terficere: mulieres ac iuuenes ac f gines vēdere. Qui cū venisset hierosolymā pacē simulās qeuit t vsq; ad diē factū sabbati: r tūc fe riat' iudeis armis cape suis pce pit. Desq; simul q ad spectaculū i pcesserant trucidauit: r ciuitatē b cū armatis discurrens ingentem multitudinē pemit. Judas autē m machabeus qui decimus fuerat secesserat in desertuz locū: ibiq; iter feras vitā i montib' cū suis agebat: r feni cibo vescentes de/ n morabāt ne participes eēt co/ inquinationis. Ca. VI

Ed nō post mltū tpis mi sit rex senē quēdā antio chenu q cōpelleret iude/ q

A

b' vitā durisse r feni cibo vesci: qz scōz ere/ pla secut' (ipi ei sūt mōtes dei) bestiales pse cutoz mores ptenēdo: vitā deo placitā elegit r virtutū semp virētī pabulo se pauisse opti/ mū duxit. qten' idēficiēti aie victu nutrit' fa mē n sentiret ppetnā. Hob at lectio acruū lu de ita solūmō pficir: si pstatie ei' ac sobrieta/ t' r tutes imitari voluerim: nec pponim' de litias mūdi ac pōpā hui' seclī: iusticie r diti ti dei mēozes sep illi' snie dūte q ait: Quid ei' pderit hoi' si vniūsu mūdū lucref: aie xō sue detritū patiat. Et itez: Qui amat aiaz suā pder eā. Qui odit aiaz suā i b mūdō i vi

Luc. 9. c

Job. 12. d

Ed nō (tā efnā custodit eā. Ca. VI) Dec eadē i lib. supiozi referūt qz atio/ chus p legatos suos cōtamiauerit tē plū: edificādo i illo idolū desolatiōis sup al tare dei: cui' loci allegoriā ibidē posuim' nec simpliciter iudeū se eē quifq; p fitebāt

Ducebāt

a Igit' antiochus. Hic qnr describit vastatio ppli i reg' absentia. r diuidit in duas ptes. i. i pācipalē r incidētalē: q incipit ibi: Judas aut'. Circa primū pāio ponitur recessus antiochi de iudea spollato templo. r patet lra vsq; ibi: b Estimās se rē. hypbolica locutio ē. ad expmēdū supbie sue magnitudinē. c Reliqt' aut' ppo. rē. i. iudeoz post suū recessū. d Hierosolymā qdē rē.

.i. ozūdū de phrygia i qua reglone ē troia. e Mo rib' cru. eo. f. antiocho. f In garicim. q ē mōs i re gione samarie. g Qui grauit' qz ce. rē. qz samarita ni semp fuerūt molesti iudeis: vt pty in Esdra r Mee mia. h Cūq; apposit' eēt i iudeos. i. firmat' i p/ posito nocēdi eis. i. Misit odiosū principē apollo niū. de cui' neqcia r morte h' r. lib. iij. ca. k Pa/ cē simulās vt haberet igrēssū i ciuitatē. l Desq; q rē. ex b videf q armationē illā simularet fieri ad ali/ quē ludū exercēdū: vt bastiludū r hmōi: ad qd vidē dū cōuenerūt plurimi: r illos primo iussit iterfici q/ tū ad viros etatis pfecte fm iussū reg'. m Judas aut'. Nec ē ps incidētalē i q ponit fuga iude cū plu/ rib' alijs ad loca deserta: eo q nō poterāt mala q fie bāt i hierlm impedire. sic qz Judas aut' rē. nō in nu/ mero fratrū suoz sz mag' qnt': vt h' r. s. j. lib. ca. ij. sed i nūero sūmoz sacerdotū. vt dicit glo. nō tū incipiēdo ab aaron: qz multo plures fuerūt: s' a pncipio regni grecoz: qd vt dicit' glosatores aliq; incipit a seleuco q i syria successit alexādro magno: r tūc sumni' sacer/ dos fuit onias iad di fillus: q fm b dicit' fuit prim'. si mon iust' scōs. cleazarus fill' onie terti'. quart' ma/ nasses eleazari auuncul'. qnt' onias sumonis iusti fi/ li'. sept' simō onie fill'. septim' onias hui' simonis fi/ li'. quē interfecit andronicus: vt dicit' est ca. pce. octa uis iason. non' menelaus. decim' iudas machabe'. Hoc accipit de glosa Rabani sup locū istū. q accipit de dicit' Iosephi: s' videf in duob' deficer. Pāio qz lysimachus successit menelao fm textū hui' libi. s. iij. ca. q maioris ē auctoritat' q dicit' Iosephi vt Ra bani. r sic eadē rōne q numerat' hic iason r menela': nūerari debet lysimachus i decimo loco r nō iudas. Scōo deficit: qz ponit regnū grecoz incipere a seleu/ co: qd tū incipit ab alexādro magno: vt dicit' est. s. j. ca. p. i. libi. ppter qd videf mihi qz bec enūeratio scēp e debeat a tpe alexādrī magni: r tūc fm oēs histo riographos iad dūz erat sūm' pontifex iudeoz: cui si cōnueret onias fill' ei': r aliq' pnr noiati vsq; ad onīā quē interfecit andronicus: iuenies qz iste vltim' onī as fuit non': r p pns iudas decim' qz ad intrātes legitime. iason aut' menela' r lysimach' sūt ab h' nūe ro efciedī. tū qz male intrauerūt: tū qz cultū diuinuz dissipauerūt: vt pty ex supradictis: r sic nō fuerūt sūmi sacerdotes fm rem: s' tū fm nomē r usurpationē.

n Et feni cibo vescentes. i. terrenascētib' q poterant in deserto reperiri: qz solo feno nō poterāt sustētari. Moraliter. Sequit'. Cōtingit aut' p vni uersam hierosolymoz rē. Scdm sensū lralem signifi/ cabāt cladē iudeoz de futuro pinqūā: vt ex sequētī b' pty. Moraliter aut' significat' demōs q dicit' ae/ rec ptares fidelē p p m crudeliter ipugnātes Epb. vj. Ad est nobis colluctatio aduersus carnē r sūguinē: sed aduersus pncipates r potestates aduersus mūdi re ctōres tenebzarū harū qzra spūalia nequicie i celest/ bus. d' Assuptis iason nō min' mille viris rē. per istū iasonē q tot mala fe cit suis ciuib' r finalit' mortu' ē inflamētat' r insepult': significat' qlibet odio sus deo r hoib' de cui' morte null' tristat' s' mag' gaudet r letat'. h' Iussit aut' mili. interficere rē. p istū regē antiochū q tot r tāta mala fecit dei cultoz b' significat' antichrist' sicut dicit' fuit Dan. rj. qz circa finē mūdi multo plura mala ē factur'. p' Menelao ductore rē. silt' atirps p apostatas fidei r reli gōis multa mala faciet r planis. r Qui cū venit. rē. p istū apolloniū q iude os grauit' ipugnauit i ole sabbatoz: significat' diabol' q dieb' festiuis fide/ les deicere nitit' i pctā: eo q tūc pctm duplicat'. s. op' pcti r trāsgressio festi. et Judas aut' rē. p quē significat' bon' secular' decē pceptoz obfuator: s' qz maiorē desiderat pfectionē secedit i desertū religiois: ibi vltus austere ne coin

o Ed nō post multū tpis. Postqz (qncē mūdāna pollutiōe. r pāio i reg' absentia. scōo i ei' p sēntia ca. se. Prima i duas. qz pmo itro ducit' gen tilitat' forma. scōo rebellib' imponit' pena. ibi: Erat aut'. Circa primū itro ducit' forma gētilitatis: r pmo qz ad modū viuēdi. cū dē: p Adit rex senem rē. i. vniū sacerdotē gentilitē. idē em signat' senex in greco qd pbyter in latino: vñ. j. d' aia vbi trāslatio nra habet: si senex haberet oculū iuuenis videret vti qz vt iuuenis. i. antiq' trāslatiōe h' r: Si pbyter h' ret oculū iuuenis rē. q Qui cōpelleret

Vertical text in the right margin, including 'Glo. ordi.' and other marginal notes.

Ca Ducebat aut. Liberu patre deu vini gētilis esse dixerūt: cui sacra antioch? i natali suo maxie celebrari iussit: eo q illu natali suo fauere credebat. Na liberu a liberamēto appellari voluit: qd qsi mares i coeūdo p ei? bñficiū emissis feminib? li berēt. p? qd ibidē Liber muliebri z delicato corpe depingit.

Dicit ei mulieres ei attributas; z vi nū: ppter excitādā libidinē. Unde et frōs ei? paupino cingit. Sz tō cozo/ nā viteā z cornu habet: qz cū grate et moderate vinū bibis leticiā pstat: cū vltra modū exeat litēs. i. qsi cornua dat. Idem aut z lyeus a potu lyei: q multo vino mēbra soluāt. Iste z gre/ ce nys? a mōte idie nysō vbi dicitur nū trit? ceterū est z nysa ciuitas i q colit idē Liber. vñ nysē dicit? ē. Sacra libe ri pīs pīm? orphe? induxit i greciā pāmūsqz celebravit i mōte boetie ac tbebis vbi Liber nat? ē. pimo. q cuz frequēter citbare cātu psonaret citbe ron appellat? est: z sacra etiā nunc oz phica noīant: in qb? ipse dilaceratus postea z cap? ē: z fuit p eadē fere tpa qb? Faunus: s qz etate pcessit dubi tari pōt. Si qd p eodē ānos Latin? Pziamusqz regnauerūt. Itē pīs eoz pīcus z laomedon. Quo regnate oz/ pheus cū argonartīs ad atbeniēsiuz litus accessit.

Nico de lyra

coepelleret iudeos. pmo verbis pua suis. postea tormētis. a Et se trās ferrēt zc. i. a legib? datis i mōte sinai patrib? scdo qb? ad cōtaminationē tēplū. cū dicit b Cōtaminare etiā zc. dedicādo ipm cultui iouis olympij. qd pū? erat dedicatū cultui veri dei. c Et in gariqim zc. Ad itellectū hu tus scdēdū qd sicut dicit Ioseph? anti qrtatis iudatec lib. xij. Sanaballath. samaritan? dedit filiā suā yvorem ma nasse fratri sūmi sacerdot? iudeoz: q volēs hēre honore? sacerdotale: roga uit socerū vt edificaret sibi i mōte ga ricim tēplū: qd noīant tēplū sūmi dei: z b fuit tpe alexā dri magni: s po stea vidētes samaritani q antioch? rex haberet iudeos epulos scripserūt an tiocho se nihil hēre eōe cū iudeis: petē tes q tēplū apud eos edificatū i mō te gariqim ioui dedicaret. et b est qd dicit: Et in gariqim pur erat: supple po stulātes. d Hi q lo. inba. f. samari tani. e Iouis hospij. idē erat cū to ue olympio. sz dupl? noīabat p du/ obus locis i qb? solēnter colebat: si cut apud nos dicit: sicut michael d mō te gargano z d mōte tūba: sz sint alia multa loca i qb? sicut michael vene/ rat. f Pessima aut zc. vere iudeis. g Franis erat ma. icur. nā eis mul ta simul occurrebāt malā. h Raz tēplū. deo dedicatū. i Lururia et comes. zc. introferētes zc. f. oblatio nes idolatricas. k Altare etiā. ho locustoz. l Plenū erat illicitū. i. hostijs gentiliū imūdis. m Neqz aut. Dic tertio ponif gētilitar? iro du ctio in violatiōe tps sacri: cū dicit: Ne/ qz aut sabbata custo diebāt qd tū erat pceptū. Ero. xx. i me/ moriā bñficiū creatiōis. n Neqz dies solē. pa. i. a pīb? obser uati sic dies paise i memoriā liberatiōis ppli de egypto z pen/ tecostes i memoriā datiōis legi in mōte sinai: z sic de alijs: vt pleni? fuit dictū i Ero. z Leuitico. o Nec simplr. i. manife/ ste. p Se quisqz iu. zc. mortis timore erat tū aliq q hoc con/ stāter z manifeste cōfitebāt: vt ex sequētib? apparebit: qz tū erat pauci cōparatiue. iō. p nullis reputant sicut dicit cōiter q nullus

nullus ē i ecclesia qm sūt ibi pauci respectu multitudine q debet ret ibi esse. z. ij. phylloxer dicit qd illud qd modicū ē qsi nihil re/ putat. q Ducebat aut. Dic quarto ponif gētilitar? iro du ctio i veneratiōe idoli. cū dicit: ducebant aut. f. iudei. r Cuz amara ne. nā b faciebāt mortis timore. s In die natali re. antiochi. t Ad sacri. q tūc fiebant solēnter ad honore bacchi. nā rex cre/ debat eū fauisse sue natiuitati. v Et cū libe. i. bacchi. vñ xpus: Liber. i. bac chus: vel vir sine cōpede nar? z Co gebāt. iudei. y Hedera coronari. f. habētes serra i capitib? de hedera: eo qz habet similitudinē cū vite: z inenit vi/ ridis oī tpe: nō sic aut vitis z maxime tpe natalis dicti reg?. z Libero cir. i. ad honore ei? choicāre. a De/ cretū. Dic qnto ponif introductio gē/ tilitar? in oblatione sacrificij. nā multū iudei nō solū i hierlm et iudea: sz etiaz i ciuitatib? gētiliū habitabāt dispō: z illis ciuitatib? mādātū fuit p regē de/ cretū: vt iudeos habitātes ibi cōpelle/ rēt ad dimissionē sue legis. z susceptio nē rit? gētilis. z hoc ē qd dicit: Decretuz aut erit zc. z p? ex dicit? lra hoc exce/ pro. b Suggestib? proleis. i. sequacib? proleis: q p falsas suggesti onē deduxit regē a snia s menclau fe/ rēda. s. iij. ca. c Erat ergo. Intro/ ducta gētilitatis forma. hic sūr renitē tib? infligē pena: z pūo p circūcidēdis tenore. scdo pro sabbati honore. ibi: Alij x. tertio p illiciti cibi horore. ibi: Igit? eleazarus. Circa pūū dicit: Erat g videre miserā. Sic habēt libri correcti: z ē sensus: Erat aut. i. cōtinge bat tūc oib? assistētib? videre miseriaz q subdit: d Due ei mu. dela. sūt. i. ac cusate. e Patos suos circūcidisse. qd apparebat ex pūptū pūisionē. f Quas: sic habent libri correcti. g Ad vbera infantib? suspēsis. quod erat valde miserabile scz q pueri suspē dio necarent ad vbera. qbus deberēt nutriri. ppter qd pceptum fuit iudeis Ero. xxij. Non coques hēdū in lacte matris sue: videbat enī nimis durū et crudele q hēdus coqueret in lacte vt de solebat viuere: sicut ibidē pleni? fu it dictū. h Alij vero. Dic cōsequē/ ter pena obscuratiū sabbati. et pūmō ponif hec pena. scdo remouet opinio falsa. ibi: Obscuro aut. Circa pūū dī cū: i Ad primas coeuntes. i. con/ uenientes. k Speluncas z latēter diē zc. ibidē meditationib? diuinis z orationib? vacādo. l Cū indicati essent philippo. q positus erat in hieru salē ad affligēdū iudeoz gentē. vt ha/ be? ca. pcedēt. m Flāmis succensū sūt. f. fumiferis: vt dicit Ioseph?. qbus necati sūt i spelūcis. n Eo q vere/ bāt ppter religionē zc. ppter qd p ma thathā z alios sapiētes fuit declara/ tū. s. j. libro. ij. ca. q licituz erat eis se defendere in dieb? sabbatoz. o Obscuro. Dic sūr remouet opinio falsa: qz posset aliqz credere q de? per mitteret iudeis talia cōtingisse ex eius odio s eos. ad qd remouēdū dicit hic

os vt se trāsferret a pñjs z dei le/ gib? cōtaminare etiā q i hieroso/ lymis erat tēplū: z cognoiare io/ uis olympij: z i gariqim put erat hi q locū inhabitabāt iouis hospi/ tal: pessima aut z vniūsis grauis maloz erat icursio. Na tēplū lux/ uria z comestationib? gētiū erat plenū: z scoztatiū cū meretricib? sacratisqz edib? mulieres se vltro igerebāt: itroferētes ea q nō lice/ bāt. Altare etiā plenū erat illicitū q legib? phibebāt. Neqz aut sab/ bata custodiebāt neqz dies solē/ nes pñj seruabāt: nec simplr se qd qz iudeum cōfitebāt. Ducebant aut cū amara necessitate i die na/ tal? regl ad sacrificia: z cū liberi sa/ cra celebrarent: coge bāt hedera coronati libero circūire. Decretū aut erit i primas gētiliū ciuita/ tes suggerētib? proleis: vt pa/ ri mō z ipi aduersus iudeos age/ rēt: vt sacrificarēt: eos aut q nol/ lēt trāsire ad iustitua gētiliū iter/ ficerēt. Erat g videre miseriam. a Due ei mulieres delate sūt natof suos circūcidisse: qz ad vbera in/ fantib? suspēsis cū publice p ciui/ tatē circūdurissent p muros pci/ pitauerūt. Alij x. ad primas co/ euntes spelūcas: z latent sabbati diē celebrātes cū indicati eēt philippo: flāmis succensū sūt: eo q verebāt ppi religionē z obfua/ tiā: manu sibimet auxiliuz ferre. Obscuro aut eos q hunc libzū le/ cturi sūt ne abhorrescāt ppi adū/ sos casus. Sz reputēt ea q accide/ rūt nō ad iteritū: sz ad correctio/ nē esse generis nrī. Etenī multo tpe nō sinere peccatozib? ex sentē/ tia agere: sed statim vltiones ad/ hibere magni beneficiū ē indicij.

q talia nō sūt signū odij dei sz dilectionis sicut pius pater p pūū filiū quē diligit p defectib? suis p flagella corripit: non aut alienū quē negligit. z ex his pater littera paucis exceptis q discurrent. p Ne abhorrescāt. gen? nostrū. f. iudaicū. q Etenī multo tpe nō sinere zc. i. put sentiūt fm ptē irrōna bilē pctā cōtinuare. r Sed statim vltiōes adhibere: p fla gella cohibēria. s Magni bñficiū est indicij. f. q nō seruā tur ad penā futurā: sz purgant ad vitā beatā.

Non est

Iosephus anti. iuda. li. 12. c. 7

Ga Igitur eleazarus etc. Eleazarus hic que antiochi crudelissimi regis impictas portina carne in senectute sua edere cogebat: signat pplm christianuz que antiebristi seculia iuxta finē mundi ad idolatriā atqz spurcitiam vite cōuertere sataget. Interpretat aut eleazarus de meus adiutor: qd nomen aptissime cōuenit fidelii ppfo. Qui cū psalmista dño dicere nouit: Adiutor meus es tu deus: ne derelinquas me. Et rursum: Liberatoz meo de meo sperabo in eū. Sed sicut nequissimi regis imantitas eleazarū ad esū porcine carnis compellere nequit: ita nec electoz cetum antiripi crudelitas cōramiare aliqua imūdia vl lo mō poterit.

Ps. 17.
Ibidem.

Nico. de lyra

Nō em sicut in alijs natiōib: idola colētib. b His patietē expectat. caz punitiōē differēdoz: vt sic appareat dei misericōdia maior ex peccādo eozū penitētiā: et p cōsequēs ei? punitio iustioz post talem expectationē. ideo cōcludit: c Propter qd quidē nūqz etc. nā ex amore corripit: vt dictū est. d In aduersis etc. ei paciētia tribuēdo. e S; hec nobis. i. a nobis ad cōmonitiōē legētiū: ne credāt penas nobis inflictas ex odio dei pcessisse. f Dicta sint paucis. i. verbis: qz mltō plura possent induci ad ppositū ostēdendū. g Jā aut veniendū est ad narrationē. i. penaz quas electi. p legis obseruātia pulerūt. h Igitur. hic pnr describit pena p horrore illiciti cibi inflicta. nā eleazar? magis elegit mori qz cibo lege pphibito coinquinari. nō solū ex comestione: sed etiā ex comestiois fictiōe. nā ex hoc pbabiliter videbat seqz trāgressiōē multoz. et hoc est qd dicit: i Eleazar? vn? etc. i. d ex cellētiōib? in scia stute et fama. k Aperto ore hās. p violentiaz carnisicū. l Cōpellebat carnez etc. qd ē pbibitū i lege Zenit. m At ille glorioz etc. i. glie meritoria christi tū tpe cōsequēde. n Magis qz odibile vitā. i. vitio sam. o Volūtariē pibat etc. psequēs pmiū. p Intuēs autem. oculis cordis. q Quēadmodū oporteret accedere ad beatitudinē. r Destinauit nō admittere. i. ppe trare. s Illicita ppter vite. i. p sentis. t Amozē. nā bonū vitutis malus est qz bonū vite corporalis. maius aut bonū nō est exponendum p saluatione minoris boni: sed magis cōuertēdo. v Hi autem qui astabāt ad exequendū regis mādātū. x Intiqua miseratione cōmoti etc. dicit autē iniqua miseratione: eo qz inducebat ad iniquitatem. licet eni comedere carnes illas de qbus suadebant comedere eleazaro eēt ei licitū absolute: tñ i illo casu erat illicitū. nā i tali fictiōne erat falsitas et mēdaciū facto: et alioz seductio ex eo qz doctor legē erat. et iō p illud factū aliū tracti fuisse ad trāsgrediendū legē. iō se

Nō ei sicut i alijs natiōib? dñs patietē expectat vt eas (cū iudicij dies aduenit) i plenitudine pctōz puniat: ita et i nobis statuit vt pctis nris i finē deuolutis ita demū i nos vindicet: ppf qd qdē nūqz a nobis misericōdiam suā amouet: corripies vero i aduersis pplm suuz nō derelinqt. S; hec nobis ad cōmonitiōē legētiū dicta sint paucis: Jā aut veniendū est ad narrationē. Igitur eleazarus vn? de primozib? scribarū vir etate puect? et vultu decorus: apto ore hians cōpellebat carnē porcina māducare: at ille gloriozissimā mortē magis qz odibile vitā cōplectēs: volūtariē pibat ad suppliciu. Intuens aut quēadmodū oporteret accedere paciētē sustinēs destinauit nō admittē illicita ppf vite amozē. Hi aut qz astabāt iniquē miseratiōe cōmoti: ppf antiquā viri amicitia tollentes eū secreto rogabant afferri carnes: qd? velsi ei licebat: vt simularet māducasse sicut rex iperauerat d sacrificij carnib?: vt h factō a morte liberaret: et ppf veteri viri amicitia hāc i eo faciebāt hūanitatē. At ille cogitare cepit etat? ac senectutisqz eminētia dignā: et igenitē nobilitat? caniciē: atqz a puero optiqz cōseruatiōis act?: et fm sancte et a deo cōdite legē cōstituta rēdit cito dices: pmitti se velle i infernū. Nō ei etati nre dignū ē inqt fingere vt multi adolecētes arbitrates eleazarū non agita ānoz trāsisse ad vitā alienigenaz: et ipi ppter meā simulationē: et ppf modicū corruptibil? vite tps decipiāt: et p hoc maculā atqz execrationē meē senectuti cōqrā. Nā et si i pnti tpe supplicijs hoim eripiar: sed manū oipotentē nec viu? neqz defūct? effugiā. Nobre vitā fortiter excedēdo senectute quidē dign? apparebo: adolecētib? aut exemplū forte relinqū: si prompto aīo ac fortiter p grauissimis ac factissimis legibus honesta morte p fungar. His dictis cōfestim ad supplicium trahebāt. Hi aut qz eū ducebant: et paulo ante fuerāt mitiores: i irā pueri sūt ppter sermōes ab eo dictos quos illi p arrogātiā platos arbitrabant. S; cum plagis pimere? ingemuit: et dixit: Domine qui habes sanctaz sciētia: manifeste tu scis: qz cū a morte posses liberari: duos corporis sustineo dolores. Scdm aīaz vō ppf timorē tuū libēter hec patior. Et iste qdē h mō vita decel sit: nō solū iuuenib? s; et vniuersē gēti

quis: et At ille cogitare cepit etatis et senectutē etc. ppter virtutis et sciētie cōcomitātiā. 3 Et ingenite nobilitatis caniciē. nobilitas ei generis puenit ex generatiōe: nobilitas vō virtutē ex opatiōe quātū ad virtutes acquisitas: et ex datione diuina qz ad infusas: et iste virtutes reddūt caniciē nobilē in ingenta nobilitate. a Nādit cito. nā in habētib? habitū nō requirit lōga deliberatio. b Dices p mitti se etc. i. pot? sustinere penam oēm qz facere talē fictiōē: et subdit ad h rōnē dices: c Nō ei etati nre dignū ē inqt etc. et p h maculā infamie qz ad hoies. d Atqz execrationē. apud deū et āgelos factos. e Nec senē. cōqui. et diuini iudicij incurrā. iō subdit: f Nā est i pnti tpe etc. p talem fictiōē. Sed manū oipotentis dei etc. ideo cōcludit: g Nobrem fortiter vitā excedēdo. i. eā p lege dei exponēdo. h Senectute quidē dignus apparebo ad gloriā dei: et edificatiōē pximi. i. Pro grauissimis. i. honestissimis. sicut homo honestus dicit grauis morib?. cetera patēt vsqz ibi: k Per arrogantiā etc. qd nō erat verū: s; b dixerat p constantiā mētis ad dei gloriā et primozū edificatiōē. l Cū a morte possēd etc. per dictā fictiōē. m Duos corporis etc. fm partem sensitiuam. n Secūdū aīam vero. intellectiū. o Libenter hec patior. sicut patiens pro sanitate consequenda libenter accipit portionem sensui gustus amaram. cetera patēt. Ca. VI **Moraliter.** post multū tēpus misit rex quendā senē etc. Per istū regē significat antiripos qz p senes et l'atos decipiet iuniores et simplices eos auertēdo a religione xpiana: et faciet contaminari ecclesiā qz est replū dei et in tātū inualescet eius pfectio qz pauci audebunt in publico se xpianos fateri. vt Et euz liberi sacra celebrarent etc. Liber idē ē qd bacch? qz vni deo. iō liberi sacra celebrāt qz vinū excessiue potāt. et dicit libero circūire. i. chozigare: qz vini potatō ex cessiua inducit ad leticiā inepiam et ad luxuriā. dicit et hedera coroz nati: qz dicit ab herco heres eo qz arborib? inherēdo ascēdit sursum: et similiter ex nimio potu vini sum? ascēdit ad cerebrū. d; Due enī mulieres dela. etc. p istas duas mulieres qz cū paruul? suis fuerūt crudeliter interfecte: significat martyres i serui muliebz et etate puerili tulo fidei xpiane. h; Alij vō ad pxi. etc. hoc fuit moralitātū supra primo libro. ij. ca. o; Obsecro autē eos etc. hoc est de se morale ideo ptrafeo. h; Igitur eleazarus etc. p istū significat hō virtuosus et constans qz magis eligit mori p xpiana veritate qz fictiōē trāgressiōis fingere: p carnifices autē cōstatiā eius imponētes supbie: significat maliuoli qz virtutes bonozū hypo crisi attribuūt seu vanitati. Contigit

Contigit autē. Quid p hanc mēz septē Ca. VII

filioꝝ nisi mris ecclie fecūditatē q̄ p septiformis spūs grām adoptiuos deo p̄i filios generat: designat q̄s atiochi typici: p̄ ē at̄i p̄i atrocitas: lz par tim p mīstros suos: p̄ tim p semetipm: simul cū m̄re di uerhis cruciatibꝫ laniet: ad blasphemā tñ eos neq̄q̄ p̄trahere ualet. Que autē huic mulieri r filijs eiꝫ (pro labore quē i p̄nti p̄pelli sūt) merces maneat i futuro:

Elia. 54. Eliaas oñ dicit dicens: Lauda sterilis q̄ nō parit: decan ta laudē r hynnū q̄ nō pariebas: qm̄ multi filij deser te maḡ: q̄ ei q̄ habet vīrū dicit dñs. Dilata locū tēto r̄ij tui r pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ p̄tēde: ne parcas: lōgos fac funiculos tuos: r clauos tuos cōsolida. ad dexterā ei r ad sinistrā penetrabis: r semen tuū gētes hereditabit. Noli timere: qz nō cōfūderis: neqz erube scas. Nō ei te pudebit: qz cōfūditōis adolefcētie tue ob litiscer: r opprobriū viduitatē tue nō recordaber: am pli. qz dñabit tui q̄ fec te: dñs exercitūū nomē eiꝫ: et redēptor tuꝫ: sicut iust: dñs oīs terre uocabit. qz vt mu lierē derelictā r merētē spū uocauit te dñs: r vroꝝē ab adolefcētia abiectā dixit de tu. ad p̄ctū in modico dereliq̄ te r i miseratiōibꝫ magnis oꝝgregabo te: i mo mēto indignatiōis abscondi facitē meā parūper a te: r i misericōdia sepiēna misit sū tui: dixit dēptor tuꝫ dñs pau pcula tēpēstate cōuulsa absqz vlla p̄solatiōe: Ecce ego sternā p ordinē lapides tuos: et fūdabo te i sapphyris r ponā iaspide. p̄pugula tua: r portas i lapides scul ptos r oēs fūinos tuos i lapides desiderabiles. vni uersos filios tuos doctos a dño: r mltitudines pacis filijs tuis: i iusticia fūdaber: recede. pcul a calūnia.

Ibidē. b Q̄ aut nouissime post filios r m̄ cōsūpta ē demōstrat qz post triūphos singuloꝝ filioꝝ ecclie q̄bꝫ hostes vin cētes liberat: ab requitē itrabūt eternā: nouissime ip̄a m̄ fidelitū oīs i fine mūdī cōsumabit: r tropheū gl̄ie d oibꝫ iūmic: suis capiti regnū possidebit p̄petuū. Quā liter autē br̄issimꝫ martyr r suauissimꝫ doctor Cyprianꝫ de eisdē septē scrib̄s ad Fortunatū moꝝ r hotoꝝ facūdo fmōe differeret: p̄ loco iherēdū cēsum: q̄ iter cetera ro ait: Quid nō i machabēis septē frēs r nata liū paritē v̄tutū sorte cōsiles significēt: nisi septenariū nūerū sacro p̄fecte cōsumatiōis ipletū. Sic ei septē fra tres i martyrio coherētes: vt primi fuerūt i dispositiōe diuina septē dies: annoꝝ septē milliū cōtinētes: vt se p̄tē spūs: vt angeli septē q̄ assistūt r cōuersant ante fa cie dei: r lucerna septiformis i tabernaclo martyrij: r

Ibidē. c Apoc. 1. c i Apocalypsi septē cādelabra aurea. r ap̄ salomonē p̄o. 9. a colūne septē: sup quas edificat domū sapia: ita r iste septē fratū nūer: ecclias septē nūeri sui q̄titate p̄ple 1. Re. 2. a rus: fm̄ qz in p̄io libro regnoꝝ legit̄ sterilē septē pe perisse: r ap̄ Elia septē mulieres vñu hoiez ap̄p̄hē dūt: cuiꝫ iuocari sup se nomē exposcūt. Et ap̄s Pau lꝫ q̄ huiꝫ nūerū legitimi r certi meminit ad septē ecclias

Apoc. 1. a scribit. Et i Apocalypsi dñs mādata sua diuina: r p̄ce pta celestia ad septē ecclias r ad eaz angelos dirigit. Qui nūc iust. nūc iuenit i scrib̄: vt p̄sumatio legitia cōpleat. cū septē liber: plane copulat r m̄ origo radiꝫ q̄ ecclias septē postmodū pepit ip̄a p̄ia r vna supra perrā dñi voce fūdada. Hec vacat qz i passiōibꝫ sola cū liber: m̄ ē. Martyres ei q̄ se dei filios i passiōe testāf iā n̄ nisi deo p̄e cēsent: sic i euāgelio dñs docet dicēs: Me uocauerūt: p̄rem sup frā: vñē enī pat vī q̄ ē in cel. Que nō ediderūt p̄fessionē p̄conia q̄ p̄clara q̄ ma gna documēta fidei p̄buerūt. Rex antiochꝫ isest: im mo i antiocho antip̄s exp̄ssus ora martyriū gl̄iosa et spū cōfessiōis iuicra cōtagio sūille q̄rebat carnis ma cularē: r cū flagell grauiū xberasset: ac nihil pmoue re potuisset: sartagine sūisit igniri. Quibꝫ ignit r ac censis eū q̄ p̄imꝫ locutꝫ fuerat: r magis trā regis vir tūris ac fidei cōstātia puocauerat: admoueri p̄cepit et frigi: p̄ducta et extracta prius lingua que confessa dominū fuerat. Quid martyriū gl̄iosius cōtigit: lin gua enī cōfessa nomē domini p̄ior ip̄a ad dominū de buit. p̄fessit. Post in secūdo excogitatis actioꝝibus penit anteq̄ cetera mēbra torqueret cūc capitis cuz capillis detrahit odio scz certo. Nam cum viri caput christus est: et caput xpi deus: qui caput lanabat in martyre dñi: et ch̄istū p̄quebat in capite. At ille in martyrio suo et resurrectiōis sibi p̄miū de dei remue ratiōe. pmittēs exclamauit r dixit: Tu qdē impotēs

Apoc. 1. c i Apocalypsi septē cādelabra aurea. r ap̄ salomonē p̄o. 9. a colūne septē: sup quas edificat domū sapia: ita r iste septē fratū nūer: ecclias septē nūeri sui q̄titate p̄ple 1. Re. 2. a rus: fm̄ qz in p̄io libro regnoꝝ legit̄ sterilē septē pe perisse: r ap̄ Elia septē mulieres vñu hoiez ap̄p̄hē dūt: cuiꝫ iuocari sup se nomē exposcūt. Et ap̄s Pau lꝫ q̄ huiꝫ nūerū legitimi r certi meminit ad septē ecclias

Apoc. 1. a scribit. Et i Apocalypsi dñs mādata sua diuina: r p̄ce pta celestia ad septē ecclias r ad eaz angelos dirigit. Qui nūc iust. nūc iuenit i scrib̄: vt p̄sumatio legitia cōpleat. cū septē liber: plane copulat r m̄ origo radiꝫ q̄ ecclias septē postmodū pepit ip̄a p̄ia r vna supra perrā dñi voce fūdada. Hec vacat qz i passiōibꝫ sola cū liber: m̄ ē. Martyres ei q̄ se dei filios i passiōe testāf iā n̄ nisi deo p̄e cēsent: sic i euāgelio dñs docet dicēs: Me uocauerūt: p̄rem sup frā: vñē enī pat vī q̄ ē in cel. Que nō ediderūt p̄fessionē p̄conia q̄ p̄clara q̄ ma gna documēta fidei p̄buerūt. Rex antiochꝫ isest: im mo i antiocho antip̄s exp̄ssus ora martyriū gl̄iosa et spū cōfessiōis iuicra cōtagio sūille q̄rebat carnis ma cularē: r cū flagell grauiū xberasset: ac nihil pmoue re potuisset: sartagine sūisit igniri. Quibꝫ ignit r ac censis eū q̄ p̄imꝫ locutꝫ fuerat: r magis trā regis vir tūris ac fidei cōstātia puocauerat: admoueri p̄cepit et frigi: p̄ducta et extracta prius lingua que confessa dominū fuerat. Quid martyriū gl̄iosius cōtigit: lin gua enī cōfessa nomē domini p̄ior ip̄a ad dominū de buit. p̄fessit. Post in secūdo excogitatis actioꝝibus penit anteq̄ cetera mēbra torqueret cūc capitis cuz capillis detrahit odio scz certo. Nam cum viri caput christus est: et caput xpi deus: qui caput lanabat in martyre dñi: et ch̄istū p̄quebat in capite. At ille in martyrio suo et resurrectiōis sibi p̄miū de dei remue ratiōe. pmittēs exclamauit r dixit: Tu qdē impotēs

Apoc. 1. c i Apocalypsi septē cādelabra aurea. r ap̄ salomonē p̄o. 9. a colūne septē: sup quas edificat domū sapia: ita r iste septē fratū nūer: ecclias septē nūeri sui q̄titate p̄ple 1. Re. 2. a rus: fm̄ qz in p̄io libro regnoꝝ legit̄ sterilē septē pe perisse: r ap̄ Elia septē mulieres vñu hoiez ap̄p̄hē dūt: cuiꝫ iuocari sup se nomē exposcūt. Et ap̄s Pau lꝫ q̄ huiꝫ nūerū legitimi r certi meminit ad septē ecclias

Apoc. 1. a scribit. Et i Apocalypsi dñs mādata sua diuina: r p̄ce pta celestia ad septē ecclias r ad eaz angelos dirigit. Qui nūc iust. nūc iuenit i scrib̄: vt p̄sumatio legitia cōpleat. cū septē liber: plane copulat r m̄ origo radiꝫ q̄ ecclias septē postmodū pepit ip̄a p̄ia r vna supra perrā dñi voce fūdada. Hec vacat qz i passiōibꝫ sola cū liber: m̄ ē. Martyres ei q̄ se dei filios i passiōe testāf iā n̄ nisi deo p̄e cēsent: sic i euāgelio dñs docet dicēs: Me uocauerūt: p̄rem sup frā: vñē enī pat vī q̄ ē in cel. Que nō ediderūt p̄fessionē p̄conia q̄ p̄clara q̄ ma gna documēta fidei p̄buerūt. Rex antiochꝫ isest: im mo i antiocho antip̄s exp̄ssus ora martyriū gl̄iosa et spū cōfessiōis iuicra cōtagio sūille q̄rebat carnis ma cularē: r cū flagell grauiū xberasset: ac nihil pmoue re potuisset: sartagine sūisit igniri. Quibꝫ ignit r ac censis eū q̄ p̄imꝫ locutꝫ fuerat: r magis trā regis vir tūris ac fidei cōstātia puocauerat: admoueri p̄cepit et frigi: p̄ducta et extracta prius lingua que confessa dominū fuerat. Quid martyriū gl̄iosius cōtigit: lin gua enī cōfessa nomē domini p̄ior ip̄a ad dominū de buit. p̄fessit. Post in secūdo excogitatis actioꝝibus penit anteq̄ cetera mēbra torqueret cūc capitis cuz capillis detrahit odio scz certo. Nam cum viri caput christus est: et caput xpi deus: qui caput lanabat in martyre dñi: et ch̄istū p̄quebat in capite. At ille in martyrio suo et resurrectiōis sibi p̄miū de dei remue ratiōe. pmittēs exclamauit r dixit: Tu qdē impotēs

Apoc. 1. c i Apocalypsi septē cādelabra aurea. r ap̄ salomonē p̄o. 9. a colūne septē: sup quas edificat domū sapia: ita r iste septē fratū nūer: ecclias septē nūeri sui q̄titate p̄ple 1. Re. 2. a rus: fm̄ qz in p̄io libro regnoꝝ legit̄ sterilē septē pe perisse: r ap̄ Elia septē mulieres vñu hoiez ap̄p̄hē dūt: cuiꝫ iuocari sup se nomē exposcūt. Et ap̄s Pau lꝫ q̄ huiꝫ nūerū legitimi r certi meminit ad septē ecclias

Apoc. 1. a scribit. Et i Apocalypsi dñs mādata sua diuina: r p̄ce pta celestia ad septē ecclias r ad eaz angelos dirigit. Qui nūc iust. nūc iuenit i scrib̄: vt p̄sumatio legitia cōpleat. cū septē liber: plane copulat r m̄ origo radiꝫ q̄ ecclias septē postmodū pepit ip̄a p̄ia r vna supra perrā dñi voce fūdada. Hec vacat qz i passiōibꝫ sola cū liber: m̄ ē. Martyres ei q̄ se dei filios i passiōe testāf iā n̄ nisi deo p̄e cēsent: sic i euāgelio dñs docet dicēs: Me uocauerūt: p̄rem sup frā: vñē enī pat vī q̄ ē in cel. Que nō ediderūt p̄fessionē p̄conia q̄ p̄clara q̄ ma gna documēta fidei p̄buerūt. Rex antiochꝫ isest: im mo i antiocho antip̄s exp̄ssus ora martyriū gl̄iosa et spū cōfessiōis iuicra cōtagio sūille q̄rebat carnis ma cularē: r cū flagell grauiū xberasset: ac nihil pmoue re potuisset: sartagine sūisit igniri. Quibꝫ ignit r ac censis eū q̄ p̄imꝫ locutꝫ fuerat: r magis trā regis vir tūris ac fidei cōstātia puocauerat: admoueri p̄cepit et frigi: p̄ducta et extracta prius lingua que confessa dominū fuerat. Quid martyriū gl̄iosius cōtigit: lin gua enī cōfessa nomē domini p̄ior ip̄a ad dominū de buit. p̄fessit. Post in secūdo excogitatis actioꝝibus penit anteq̄ cetera mēbra torqueret cūc capitis cuz capillis detrahit odio scz certo. Nam cum viri caput christus est: et caput xpi deus: qui caput lanabat in martyre dñi: et ch̄istū p̄quebat in capite. At ille in martyrio suo et resurrectiōis sibi p̄miū de dei remue ratiōe. pmittēs exclamauit r dixit: Tu qdē impotēs

Apoc. 1. c i Apocalypsi septē cādelabra aurea. r ap̄ salomonē p̄o. 9. a colūne septē: sup quas edificat domū sapia: ita r iste septē fratū nūer: ecclias septē nūeri sui q̄titate p̄ple 1. Re. 2. a rus: fm̄ qz in p̄io libro regnoꝝ legit̄ sterilē septē pe perisse: r ap̄ Elia septē mulieres vñu hoiez ap̄p̄hē dūt: cuiꝫ iuocari sup se nomē exposcūt. Et ap̄s Pau lꝫ q̄ huiꝫ nūerū legitimi r certi meminit ad septē ecclias

memoria mortis suę ad exēplū v̄tutū r fortitudis derelinquēs.

Contigit autē Ca. VII

septē frēs vna cuz mfe sua ap̄p̄hēfos cōpelli a rege p̄phas edere carnes porci nas flagris taureis cruciatos.

Unus autē ex illis q̄ erat primꝫ sic ait: Quid queris r qd vis di scere a nobis: Parati sumꝫ ma gis mori q̄ p̄fias dei leges p̄ua ricari. Fratꝫ itaqz rex iussit sarta gines r ollas eneas succēdi: q̄ bꝫ statim succēsis iussit ei q̄ pri or locutꝫ fuerat amputari liguā r cute capitl abstracta: sūmas q̄ manꝫ r pedes ei p̄cidi: ceterl eiꝫ fratribꝫ r mfe i spiciētibꝫ. Et cū iā p oia iutilis factꝫ eēt: iussit ignem admoueri: r adhuc spirā tē torreri in sartagine: in qua cū diu cruciaref: ceteri vna cū mfe inuicē se hortabantꝫ mori forti ter: dicētes: Dñs deꝫ aspiciet ve ritatē: r cōsolabit i nobis: quē admodū i p̄restatiōe cāctici de clarauit moyses. Et i seruis su is cōsolabit. Hortuo itaqz illo primo h mō sequentē deduce bāt ad illudēdū: r cute capitl eiꝫ cū capillis abstracta: iterroga bant: si māducaret priusqz toto coꝝpe p mēbra singula puniref.

At ille rñdēs patria voce dixit: Non faciā. Propter qd r iste se quēti loco primi tormēta susce pit: r i vltimo spū cōstitutus sic ait: Tu qdē scelestissime in p̄nti vita nos p̄dis: sz rex mundi de fūctos nos p suis legibꝫ in eter ne vitę resurrectiōe suscitabit. Post hūc tertius illudif: r lin guaz postulatus cito ptulit: et manus cōstāter extendit: r cū fi ducia ait: Cęlo ista possideo: s p̄p̄ dei leges nūc hęc ip̄a despi cio: qm̄ ab ip̄o me ea recepturuz spero. Ita vt rex r q̄ cū ip̄o erāt mirarēf adolefcētis aim: qz tāqz nihil duceret cruciatos. Et hoc

ita defuncto: quartū vexabant similiter torquentes. Et cū iam esset ad mortē sic ait: Potius ē ab hoibus mori datos speꝝ ex pectare a deo itēꝝ ab ip̄o resusci tādos. Tibi ei resurrectio ad vi tā nō erit: r cū admouissent qn/

o

o

o

o

o

o

o

o

o

Contigit Ca. VII

aut septē fratres. Postq̄ descripta ē cōpulsio ad gētilitatē in regl absentia. vt p̄z ex di ctis. hic q̄r fit idem i eiꝫ p̄sentia. vt ex sequētibꝫ apparebit: r primo fit h̄i generali. scdo in speciali. ibi: Anus aut. Circa p̄iz mū dicit: Contigit autē rē. hoc nō videt cōtigitē in hierlm vel iudea: quia rex antiochꝫ nō legit ibi redisse: postq̄ inde recef serat facta strage ppli et spoliatiōe tēpli: vt h̄. s. ca. v. p̄pter qd videt hoc cōtigitē in antiochia seu aliqua alia ciuitate nora bilit ad quā uenear edic tū regis d cōpulsione iu deoꝝ ibidē habitatiū ad ritū gētilitū: vt habef ca. p̄cedēt. b Flagris et taureis cruciatos. flagris flagri est sūmitas virgula rū adinucē ligatarū q̄ fa cit strepitum p̄cutiēdo et p̄uritū p calefactiōis mo dū. Aurea tauree ē fla gellū de corio tauri factū. c Unꝫ aut. Hic cōsequē ter ponit cōpulsio in spe ciali: r primo ponit affli ctio fratris primogeniti q̄ p se r alijs dicit: d Parati sumꝫ rē. i. l. l. es ges a deo datas p̄fibus nostris in mōte sinai. e Iussit ei q̄ p̄ior fuerat locutꝫ rē. p̄pter veritatē cōfessionē. f Iussit ignē admoueri. i. adhiberi sen apponi. g Quomad modū p̄restatiōe cācti ci rē. Deut. xxxij. h Et i ser. suis cō. Mor tuo itaqz. Hic q̄r ponit afflictio secūdi. et p̄z l̄a vsqz ibi: Patria voce di xit. i. fm̄ doctrinā scōꝝuz patrū. i Tu qdē sceles tū. i. i supmo gradu sce leris existens. k Post hūc tertū. Hic ponit tor mēntario tertij. l Et lin. postu. rē. nō abhorres eiꝫ p̄fessionē p̄pter diuine le gis obseruatiā. cetera pa rēt. m Et hoc ita dēfū. Hic ponit veratio q̄rti. r p̄z vsqz ibi: n Tibi ei resur. ad vi. nō erit. lz enī oēs in fine mūdī resurgāt imortales: qz tūc cessabit generatio r corruptio. tñ soli boni resurgēt ad vitā imortalē q̄ erit p gl̄iam aīe redūdantē ad corpꝫ p dotē ipassibilitatis. Cor poꝝa nō maloꝝ erūt imor tali vt semp cruciēf igne gehēne vt habef Mat̄. xxv. q̄ ē mors scda: Apo. xx. o Et cū admo. Hic ponit tormēntatio q̄nti: cū d̄: Et cuz admouissent. i. applicassent quintū. Derabāt

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

o

B

B

† Deu. 32. f

C

Ex hac presentia vita nos pdis: s; mū/
 di rex defunctos nos p suis legib' i
 eterne vite resurrectione suscitabit.
Tertio lingua postolat' cito pru/
 lit. **N**ā cū penā lingue erectā de iam
 didicerat a fratre suo cōtēnere: ma/
 nus qz amputādas cōstāter ostēdit.
Multū beat' genere isto supplicij
 cul cōtigit extēsis ad penā manib'
Passionis dāte instar imitari. **N**ec
 nō r quart' pari virtute tormenta
 cōtēnēs: ad retūdendū regē celesti
 voce rñdēs exclamavit r dixit: **P**o
 ti' ē ab hoib' mort' datos expecta/
 re spē a deo itēz ab eo resuscitādos:
 tibi em' resurrectio ad vitā nō erit.
Quē' pp' carnificē rabiē duos
 varioz cruciat' fidei vigore calca/
 bar: ad psciētā qz r noticiā futuro
 rū spū diuinitat' armar' vel aiat' p
 phetauit regi indignationez dei et
 vltionē velocit' securā. **P**otesta/
 tē iquit iter hoies habēs: cū sis cor/
 ruptibilis facis qd vis. **N**oli q pu/
 tare gen' nostrū a deo derelictū eē:
 sustine r vide magnā ptātē ei' q li/
 ter te r semē tuū torquebit. **Q**uale il/
 lud vclamētū martyrij fuit: qz ma/
 gnū qz grāde solatiū in cruciatib'
 suis: nō tormēta ppria cogitare: s;
 tormētis sui supplicia predicare. **I**n
 sexto vero nō virt' solas: s; r humill/
 tas p dēca dā ē: nihil sibi martyrem
 vēdicasse: s; cōfessionis sue honorē
 supbis vocib' vclillasse pētis suis
 poti' ascriptisse qd psecutionē a re/
 ge patere: deo xō dedisse qd post
 modū vindicare. **D**ocuit eē mar/
 tyres verecūdos de vltiōe videre r
 nihil in passiōe lactare. **N**oli inq̄t
 frustra errare: nos em' pp' nosmet
 ipos huc patimur: peccātes i deuz
 nostrū. tu aut ne te existimes ipuni/
 tū futurū: aggressus pugnare cum
 deo. **A**dmirabil' qz mā q nec sep'
 infirmitate fracta: nec multiplici or/
 bitate cōmota: moztētes liberos spe/
 ctabat libenter: nec penas illas pi/
 gnoz: s; glias cōputavit tā grande
 martyrijū deo p hēs virtute oculoꝝ
 suozū qz p buerūt filij ei' tormēt' et
 passiōe mēbroꝝ. **C**ū sep' occisus r pu/
 nit' suspect' vn' ex fratrib': cui rex
 diuinitas r potētat' r multa pollice
 bāt: vt crudelitas ei' ac feritas v'
 vni' subiecti solatio foueret: r pete/
 ret vt ad filiū deiciēdū secū depca/
 ref: r mī depcata est filiū. s; vt dece/
 bat martyꝝ matrē: vt decebat leg'
 r dei memorē: vt decebat filios suos
 nō delicate s; fortiter diligētē. **D**ep/
 cata ē ei vt dñz ostiteret. depcata ē
 ne a frīb' suis frat' i pōrtio laudis
 r glie separet: tūc se septē filioꝝ cō/
 putās matrē si sibi cōtingeret filios
 vñ. deo peperisse poti' nō seclō: ar/
 mās itaqz eū r corrobōzās: r felicio/
 ri ptu filiū generās: **F**ili inq̄t misere/
 re mei q i vtero te nouē mēsb' por/
 tavi: r lac triēnio dedi r alui r
 i etatē istā pduxī. **P**eto nate vt as/
 picias ad celū r frā r ad oia q i eis
 sūt: r itelligas qz ex nihilo fecit il/
 la de' r hoim gen': ita fiat vt si ti/
 meas carnificē istū: sed dign' fra/
 trib' tuis effect' p ticeps suscipe
 mortē vt i illa miseratiōe cū fratri
 b' tuis te recipiā. **C**ū hęc illa ad
 huc diceret: ait adolescēs: **Q**uē su/
 stinetis? **N**ō obedio pcepto regl:
 s; pcepto legis q data est nobis p
 moysen. **T**u hō qui inuentor ois

tū verabāt eū. **A**t ille respiciēs in
 eū dixit: **P**tātē iter hoies habēs
 cum sis corruptibil' facis qd vis.
Noli aut putare gen' nrm a deo
 eē derelictū. **T**u at paciēf sustine:
 r videbis magnā ptātē ipi' qliter
 te r semē tuū torquebit. **P**ost hūc
 sextū ducebāt r is mozi incipiēs
 sic ait: **N**oli frustra errare. **N**os ei
 ppter nosmetipos s; patimur pec/
 cātes i deū nrm: r digna admira/
 tiōe facta sūt in nobis. **T**u aut ne
 existimes tibi ipune futurū: qd p
 deū pugre tētaueris. **S**upra mo/
 dū aut mā mirabil' r bonoz me/
 moria digna q peūtes septē filios
 sub vni' diei tpe cōspiciēs: bono
 aio ferebat pp' spez quā i deo ha/
 bebat: singulos illoꝝ hortabāt
 voce p̄ia fortif repleta sapia: r se/
 mince cogitatiōi masculinū aim i
 serens dixit ad eos: **N**escio quali/
 ter i vtero meo apparuisti. **N**ec ei
 ego spm r aiaz donauī vob' r vitā
 r singloꝝ mēbra n̄ ego ipa cōpegi.
Sedeni mūdi creator q formauit
 hois natiuitatē: qz oiz iuenit ori/
 ginē: r spm vob' itēz cuz miscdia
 reddet r vitā: sic nūc vosmetipos
 despiciū pp' leges ei'. **A**ntioch'
 aut cōtēni se arbitrat' sū r expo/
 brāt' voce despecto cū adhuc ado/
 lescētoꝝ supeset nō solū vobis hor/
 tabāt: s; r cū iuramēto affirmabat
 diuitē ser btm factuz: r trāslatū a
 patrijs legib' amicū hiturū r res/
 necias ei pbituz. **S**z ad h cū ado/
 lescēs neqz icliaret: vocauit rex
 m̄ez r suadebat ei vt adolecēti fi/
 eret i salutē. **C**ū at mlt' eā vobis eēt
 hortat': pmissit se suasurā filio suo
Itaqz icliata ad illū irridēs crude/
 lē tyrānū ait p̄ia voce: **F**ili mi mi/
 serē mei q te i vtero nouē mēsb'
 portavi: r lac triēnio dedi r alui r
 i etatē istā pduxī. **P**eto nate vt as/
 picias ad celū r frā r ad oia q i eis
 sūt: r itelligas qz ex nihilo fecit il/
 la de' r hoim gen': ita fiat vt si ti/
 meas carnificē istū: sed dign' fra/
 trib' tuis effect' p ticeps suscipe
 mortē vt i illa miseratiōe cū fratri
 b' tuis te recipiā. **C**ū hęc illa ad
 huc diceret: ait adolescēs: **Q**uē su/
 stinetis? **N**ō obedio pcepto regl:
 s; pcepto legis q data est nobis p
 moysen. **T**u hō qui inuentor ois

a **E**xrabāt eū. simill modo sicut pce/
 dētes b **F**acis qd vis volūtate nequis
 sima. c **N**oli aut pu. ge. no. rē. eo q p
 mittit nos a te cruciari: qz hoc facit ad
 augmētū meritū nri. d **P**atēter susti/
 ne. i. modicū expecta. ita q li patiēter nō
 est hic nota virtutis s; breuitatis vite tē
 poralis. iō subdit: e **E**t videbis. cito.
 f **M**agnā po. ip. cui nō pōt resisti.
 g **Q**ualiter te. r se. r. i. imitatores tuos:
 h **T**orquebit. eternaliter i gehēna.
 i **P**ost hūc. **H**ic p̄r ponit veratio sey/
 ti. r ptz vsqz ibi: k **N**os em' p. nosmet
 ipos rē. s; ei facti eēt r inocētes: tū p̄t
 tē se pati ppter pctā: iputatis sibi alio
 rā delicta: eo q eēt de eodē pplo. r sū
 facti **D**an. ix. l **T**u autz ne existimes
 rē. ei' cultū auferēdo r ei' pplm crudelit'
 ter occidēdo. m **S**upra modū. **H**ec est
 ps septima i q interponit m̄is cōstātia:
 cū d: **S**upra modū at mater mirabilis.
 nā antea nō legit fuisse aliq̄ tā te p̄tāne.
 n **Q**ue p̄ntes sep. si. q̄tū ad vitā p/
 sentē: s; saluatos q̄tū ad futurā. iō sub/
 dit: o **B**ono aio se. ppter spem. s. alte/
 rius vite. p **S**ingulos illoꝝ rē. i. scō/
 rā patrū doctrine cōsona. iō subdit:
 q **R**epleta sapia. sanctorū patrū.
 r **E**t femine cogitationi. q ē de moll/
 cie r remissione. s **M**asculinū aim in/
 serēs. q rēdit ad ardua r difficilia.
 t **D**ixit ad eos. ex magno feruore:
 v **N**escio q̄t. rē. tūc ei apparer puer eē
 i vtero matris q̄t incipit se mouere mo/
 l' aut r sensus sūt ab aia q est in p̄tero p
 infusione. modus aut infusions est solt
 deo cogit'. iō subdit: r **N**ec ei ego
 spm. i. aiam intellectiua q est sp̄ialis na/
 ture. y **A**t aiam. i. potētā sensitua q
 est ipi' cōiuncti. z **E**t vitā. i. opatiōes
 vite. a **E**t singuloꝝ mēbra rē. qz vir/
 tus formatua nō est a matre s; a patre:
 r illa etiā nihil agit nisi in virtute prime
 cause. iō subdit: b **S**edeni mūdi crea/
 tor rē. r ptz ex dicit vsqz ibi: c **S**icut
 nūc vosmetipos despiciētis. q̄tū ad vitā
 cozpalē. d **A**ntiochus aut. hęc ē oeta/
 ua ps in qua ponit martyrijū septimi: p
 mittitur tū eius p̄uasio. scōdo ponit eius
 veratio. ibi: **C**um hęc illa. **C**irca primuz
 primo ponit p̄uasio a rege. cum dicit:
Antiochus aut cōtēni se arbitrat' p d/
 ctos filios q dicebāt eū scelestū r incen/
 dō gehenne reseruatū. e **S**imul et
 exprobatīs rē. qz vocē dictoꝝ fratrū r
 putabat despectā. sicut p̄sonas eoꝝ despt
 cabiles reputabat. r sic duplici rōne re/
 putabat se cōtēptū. s. rōne verborū r per/
 sonarū desptabiliū. f **C**ū adhuc rē.
 vt saltē illū suparet. g **N**ō solum ver/
 bis hortabāt rē. r patet lra vsqz ibi:
 g **C**ū aut multis. **H**ic ponit p̄uasio su/
 uenis a matre que pmissit suasuraz se fi/
 lio suo: et verum dixit: quia pmissio ab/
 soluta sicut est ista intelligenda est de bo/
 no. i. deo subdit: h **I**ridens crude/
 lem tyrannū: quia p̄uasio sua erat ad
 virtutis bonū. r patet lra vsqz ibi:
 i **S**ed dign' rē. i. eozū consortio p pal/
 mam martyrij. k **E**t in illa misera/
 tione. que fiet sanctis in resurrectione.
 l **C**um fratribus tuis rē. ad augmētū
 glorie vestre r mee. m **C**ū hęc illa ad/
 huc diceret. **H**ic cōsequenter ponit eius
 veratio. cū dicit: **C**ū hęc illa adhuc dice/
 ret. ex magno feruore nō expectauit finē
 verborū matris cōplete. o **Q**uem su/
 stinetis. i. differtis verare sub spe vana
 q debeā regi obedire.

Nos em'

Maloz in dei timore et in fidei veritate: qd nihil sibi aut filio de se...

Ca. VIII

Adas ho machabeus etc. Que d machabha patre machabei et fratrum eius...

malicie factus es i hebreos: no effugies manus dei. Nos enim p peccatis nostris h patimur. Et si nob p peccata...

Ca. VIII

Adas vero machabeus et cum illo erat introibat latenter in castella: et conuocantes cognatos et amicos...

Mos enim p peccatis nostris etc. exponat sicut. s. de sexto fratre. b. Dns deus noster...

Ca. VII

Moraliter. Et contigit autem septem fratribus etc. Per septenarium numerum...

Ca. VIII

Adas ho. Descripta iudeorum tribulatione p regem antiochum. hic inter describit liberatio eorum...

Act. 4. f

1. Da. 3. d

G

B

B

Miss

Languore p̄ tristitia: qz nō ē factū s̄ iudeis sicut cogitabat. **V**(nisi fallo) haud aliter soluit nisi vt philipp^o: cōmēdāto sibi ip̄to b̄ idē statutum referi p̄st̄ ducib⁹ syrie: factēdū qd̄ lysias antea iā facē mollēdo suscipiebat: s̄ nūm p̄ficiebat: nec etiā ita vt disposuit ip̄e p̄ suam missiōez iudeis efficēvalebat: vt sequens historia demonstrat. **L**ōstituit autē. **H**oc i superiori libro breuiter commemoratur: t̄m q̄ mercatores cōueniūt cū auro r argēto vt eo emerēt filios isrl̄ sibi i suos h̄āt manifesti⁹ nara⁹: q̄ ab nichanore q̄ regi p̄misit de mācipiis iudeoz sup̄plere tributum romanis dandum: inuitati sūt ip̄i mercatores ad cōemptiōnem iudaicorum mācipiorū. **B**udas autē. **D**e isto nichanoris aduentu in iudēā qui sub antiocho fact⁹ est: p̄ior liber manifeste nō dicit: t̄m nara⁹ p̄ lysiam eū electum esse simul cū p̄tolemao r gorgia viris potētibus ad iūctā simul comitū turba vt inuaderēt r disperderēt iudeam. **S**ub demetrio autē eum illuc missū asserit. r per dolum velle capere iudam atqz inuadere iudēā: sed non p̄ualere. **Q** autē ip̄e nichanor hypocritarum q̄ oīa h̄ete factunt: typum teneat: tam super⁹ dictum est. **S**ed iudas cū septem milib⁹ cōtra nichanorem r socios eius cōstitit: ac vincit: qz per septiformis gratiam spiritus popul⁹ eccl̄ie cum rectorib⁹ suis vicit hostes vniuersos: nec de eo vnqz victoriā capit iudeus: siue paganus: seu heretic⁹: vel scismaticus siue vllus hypocritarum aut nequā: imo ip̄e euz rege suo vicē trophēum glorie possit debet in eternū.

Et cū

ptolemeū ducē celestyre r phenicis scripsit: vt auxiliū ferret regi negocijs. **A**t ille velociter misit nichanorē patroclū de primoribus amicū datis ei d̄ p̄mixtis gētib⁹ armatis nō min⁹ viginti milibus: vt vniuersū iudeoz gen⁹ deleret: adiūcto ei r gorgia viro militari: r in bellicis rebus expiētissimo. **L**ōstituit autē nichanor regi vt tributū qd̄ romanis erat dādū duo milia talētoz d̄ captiuitate iudeoz sup̄pleret. **S**tatimqz ad maritimas ciuitates misit: cōuocans ad cōeptiōez iudaicorū mācipiorū p̄mittēs se nonaginta mācipia talēto distracturū: nō respiciens ad vidictā q̄ eū ab oipotēte esset cōsecutura. **J**udas autē vbi cōperit: indicauit his q̄ secū erant iudeis nichanoris aduētū. **E**x q̄b⁹ q̄daz formidātes: r nō credētes dei iusticie in fugā vertebāt. **A**lij hō si qui de his superant veniebant: si mulqz d̄m deprecabānt vt eripet eos ab ip̄io nichanore q̄ eos priusqz comin⁹ veniret vendiderat. **E**t si non p̄pter eos: p̄pter testamentū t̄m qd̄ erat ad p̄ses eozū: r p̄pter iuocatiōez facti r magnifici nomis ei⁹ sup̄ ip̄os. **C**onuoctis autē machabē septē milib⁹ q̄ cū ip̄o erāt: rogabat ne hostib⁹ recōciliaret: neqz metuerēt iniquā veniētū aduersū se multitudinē hostiū: sed fortiter p̄tenderēt: r aī oculos habētes p̄tumeliā q̄ in loco factō ab his iniuste eēt illata. **I**teqz et ludibrio habite ciuitatū iniuriā: adhuc etiā veterū instituta cōuulsa. **N**am illi q̄dem armis cōfidūt: aut simul r audacia: nos autē i oipotēte deo q̄ p̄t r veniētes aduersum nos: et vniuersum mūdū delere vno nutu p̄fidim⁹. **A**dmonuit autē eos: r de auxilijs dei q̄ factā sūt erga parētes: r et qz sub sennacherib⁹ cētuz octoginta qnqz milia perierūt: r de plio qd̄ eis aduersus galathas fuit in babilonia: vt oēs vbi ad rē vētū ē macedonib⁹ socijs hesitātib⁹ ip̄i sex milia soli p̄emerūt: cētū viginti milia p̄p̄ auxiliū illis datū de celo: et bñficia p̄ his plurima cōsecuti sūt. **H**is v̄bis p̄tates esse

a Misit nichanorē pa. sez filiū. **b** De p̄morib⁹ amicū. sic habet libri correcti. erat enī de p̄ncipalib⁹ amicis suis. **c** Datis eis d̄ p̄mixtis r̄. erat enī collecti de diuersis locis r ciuitatib⁹. **d** Cōstituit autē. i. firmiter p̄misit. **e** Nichanor regi. i. locū regis in b̄ tenēt. naz rex erat in p̄sides vt dictū ē. **f** Et tributū r̄. erat enī rex antioch⁹ tūc tributari⁹ romanoz. **g** De captiuitate iudeoz sup̄pleret. i. de p̄cio iudeoz q̄s in fuos r ancillas venderet: ideo subdit: **h** Statimqz ad maritimas r̄. supra. j. li. bro. iij. ca. nō d̄ q̄ miserit: t̄m datur intelligi p̄ qd̄ d̄: Et audierūt mercatores r̄. **i** Nonaginta mācipia talenti. vno. **k** Distracturū. d̄ autē mācipiū q̄si manu caputū: qz p̄ bellū capiebāt r i fuos vdebāt sen redigebāt. **l** Judas autē. **H**ic p̄r describit apparat⁹ belli ex p̄te iudeoz. r p̄mo ponit aliqz pusillanimitas. cū d̄: **m** Ex q̄b⁹ q̄dā formidātes. magnitudinē r fortitudinē exercit⁹ veniētis cū nichanore. **n** Et nō credētes dei iusticie. i. min⁹ debito p̄sides de auxilio diuino. r sic nō credēbat diuine iusticie: qz nō credēbat qd̄ faceret iusticiā. i. vindictā de aduersarijs eoz. **o** In fugam vertebāt. subtrahentes se occulte de societate iude. **p** Alij hō. **H**ic p̄ter ponit alioz animositas. r primo in generali. secundo ip̄i iude in specialī. **q** Cōuocatis autē. **C**irca primū d̄: **Alij hō r̄. accipit hic si. p̄ qz: quia cū iuda remāserit septē milia: vt habet infra. q** Veniebāt. cū iuda ad pugnādū. **r** Simulqz d̄m deprecabāt. magis iniētēs diuine protectioni q̄ sue virtuti. **s** Qui eos priusqz comin⁹ veniret. i. p̄s q̄ ad bellandū appropinquaret. **t** Vendiderat. vt p̄dictū ē. **v** Et si nō p̄pter eos. i. p̄pter eozū merita eriperet eos a nichanore. saltē b̄ faceret. **x** Propter testamentū r̄. i. p̄pter p̄missionē factā a deo patrib⁹ sanctis de p̄seruatione feminis eozū. **y** Alii aliter: **Propter testamentū r̄. i. p̄p̄ legē datā patrib⁹ quā volebat destruere totaliter antioch⁹: vt patz ex sup̄radictis. et siliter volebant hec facere duces ei⁹. **y** Et p̄ter inuocatiōem r̄. qz dicebant p̄ gentib⁹ ceteris dei populus. **z** Cōuocatis autē. **H**ic p̄ter ponit aīositas iude i specialī. r p̄mo suos animādo. sc̄do exercitū ordinādo. **libi: Cōstituit itaqz. Prima i duas. qz primo iudas suos animarationib⁹. sc̄do exemplis. **libi: Admonuit autē. Circa p̄mū dicit: Cōuocatis autē machabē: vt existentes p̄p̄ eū magis itelligerēt eius v̄ba. a** Septē milib⁹. **j. Machab. iij. dicit qz fuerunt t̄m tria milia. dice d̄ q̄ ibi loquit de sufficiēter armatis. vñ ibidē subdit: quia tegumēta r gladios nō habebāt. **l. ad armādū plures sufficiēter. s̄ multū ex magno desiderio mori ad pugnandū. p̄ patria r lege dei fuerūt ibi q̄si inermes: r maxime qz dixerat iudas melius esse mori q̄ videre mala gentis r sanctorū. r sic i vniuerso fuerūt septē milia: vt hic dicit: r p̄mo allegat rationem sumptam ex p̄te aduersarioz. **cuz d̄: b** Rogabat ne hostib⁹ reconciliaret. reddendo se eis sub aliquib⁹ cōditionib⁹. **c** Neqz metuerēt r̄. q. d. in suis inīqtatib⁹ capient. sc̄do adducit ratio ex p̄te dei. cum dicitur: **d** Sed fortiter contenderent. dimicādō. **e** Ante oculos. **f** Habētes cōtumeliā que in locuz sanctū r̄. vnde supra. j. libro. iij. ca. vbi tangitur ista materia dixit iudas: **M**elius est nobis mori in bello q̄ videre mala gentis nostre r sanctorum. **g** Itemqz r ludi. habite ciuitatis. sez hierusalem ad dei cultum electe. **h** Adhuc etiam veterē r̄. habebant enī iudei aliquas ordinatiōes extra legē moysi factas a sentozib⁹ p̄pter bonuz regimen populi. tertio ponit ratio ex parte auxilij. cum dicitur: **i** Nam illi q̄dem armis p̄fidūt r̄. i. t̄m in x̄ute humana q̄ ē defectiua. **k** Nos autē in oipotente d̄no. cuius virtus est firmitas infinita. **l** Admonuit autē. **H**ic consequēter iudas suos animat exemplis. cum dicit: **A**dmonuit autē eos r̄. in exitu isrl̄ de egypto: **E**ro. r̄. iij. ca. **m** Et qz sub sennacherib⁹ r̄. ab angelo dei p̄cussa: vt habet. iij. Reg. r̄. **n** Et de plio r̄. istud bellum non habet in scriptura sacra. nec alibi potui reperire. p̄pter quod non possū dicere nisi illud qd̄ hic est in textu. **o** Abi ad rem ventū est. i. ad pugnādū actu. **p** Macedonib⁹ socijs. i. in eodē exercitu existētib⁹ cum iudeis. **q** Hestantibus. i. formidantibus pugnare. **r** Ip̄i sex milia soli. i. iudei. **s** Peremerūt centū viginti milia nō p̄pria x̄ute s̄ diuina. **t** Et beneficia pro his plurima cōsecuti sūt. a rege. **Consequenter** ponit admonitiōis effect⁹. cū dicitur: **H**is v̄bis constantes effecti r̄.********

Cōstituit

Et cū epinichia. Pro epinichijs legi in alia editioe dies victorie. Superat' h' hostib' iudas festū celebrat: qz cū sc'us qliber p' g'ram xpi de hoste antiq' trisphar: gaudio spiritali repletus laudes cōdignas canere: ac g'ras multiples auctori suo d'z referre: nec decet fieri ingratiū q' se meminit diuina op'e esse adiutū.

Nico. de lyra

Constituit itaqz. Hic p'nt ponit exercit' ordinatio. cū d'z: Constituit itaqz frēs suos duces: qz de eorū fortitudie & fidelitate mag' p'fidebat. b' Triqz ordini. s. equitū & peditū: rñ in q'libet etiā acie erāt aliq' eq'tes & pedites: & b' fm doctrinā Vegetij li. de re militari. potissime qñ bellū cōmittit in loco aspero vbi eq'tes nō p'nt bñ p'fugl. c' Simonē & iosephū & ionathan. s. j. li. ij. ca. vbi ponunt frēs iude nō nominat' s'bi aliq's ioseph'. ppter qd' dicit aliq' q' iste non fuit frater carnalis iude: s'z tm legal: vt de eadez lege: vel de eadez cognatione: sed nō ē verisimile q' inter duos frēs iude carnales. s. simonē & ionathan ponat tanqz frater ei' alius q' tm sit extrane'. ppter qd' videt mel' dicendū q' iste fuit frater carnalis iude. q. j. libro notat' eleazarus. vñ j. ij. libro antiq'itatis iudaice d'z q' iste eleazarus cognoscat' est saphus: & videtur idēz nōmē qd' iosephus: abbreviatū tñ. sicut nicolaus p' abbreviatio nem aliq' d'z colaus. d' Subiectis vnicuiqz millenis rē. retinens in acie sua duo milia q'ngentos. e' Ad b' etiā. Postqz d' script' est belli apparatus. hic p'nt describitur cōsuet' & p'imo pontif' cōsuet' cū nicanore. sc'do in terponit' cōsuetus cū timotheo et bachide. ibi: Et ex his. tertio reuertit' auctor ad loquēdū de nicanoris p'fusione. ne. ibi: Facinorosissim' aut' rē. P'nia adhuc in duas: qz p'mo ponitur nicanoris debellatio. sc'do gratiatio. ibi: Arma aut'. Circa primū d'z: Ad b' etiā scz ad bellandū virilit'. f' Ab Esdra lecto illis sancto libro: vt p'cipit' Deut. xx. Iste Esdras nō fuit ille qui legē reparauit. nā ille mortuus fuerat diu ante: sed fuit vn' de sacerdotibus eiusdē tñ nois tpe iude. g' Et dato signo adiutorij dei. nō d'z hic quale fuerit: sed probabiliter pōt dici q' fuit clangor sacraz tubaz in aggressu bellii. h' In p'ma acie ipe dux. s. iudas machabeus. i' Interfecerunt sup nouē milia. sed in. j. li. iij. ca. d'z q' ceciderunt vsqz ad tria milia. Dicendū q' illa tria milia ceciderūt in p'mo p'gressu belli: & in p'secutiōe fugientium tot alij ceciderūt: ita q' in vniuerso fuerūt nouē milia & amplij' vt hic d'z. Cetera patent vsqz ibi: k' Sed reuersi sūt hora p'clusi. i. repressi. naz imminēbat hora decima a qua incipiebat obfuitio sabbati: sed hoc nō videbat impedire. qz. s. j. libro. ij. ca. iā erat declaratū q' licituz erat eis in sabbato bella. re. Dicendū q' vix est se defendendo. nā hoc ē necessitat': nō aut' inuadēdo seu p'sequēdo. l' Arma aut'. Hic ob victoriā subdit' gratiarū actio. cū subditur: m' Sabbatus agebant. ab operib' seruilib' quiescēdo: & diuinis laudib' vacando. ideo subditur: benedictes dñm.

cti sunt: & p' legib' & patria mori parati. Constituit itaqz frēs suos duces vtriqz ordini: simonē & iosephū & ionathan: subiectis vnicuiqz millenis & q'ngētēnis: ad b' etiā ab esdra lecto illis sc'do libro: & dato signo adiutorij dei: in p'ima acie ipe dux cōmisit cū nicanore. Et sc'to sibi adiutore oipotēte interfecerūt sup nouē milia hominū: maiorē aut' partēz exercit' nicanoris vulnerib' debilē factū fugere cōpulerūt. Pecunijs v'o eorū q' ad emptionē ipoz venerant sublat' ipos vsqz quaqz p'secuti sūt: s' reuersi sūt hora p'clusi. Mā erat aut' sabbatū: quā ob eāz nō p'seuerauerūt insequētē. Arma aut' ipoz & spolia p'gregātes sabbatum agebāt b'ndictēs dñm q' liberauit eos in isto die: misericōdie inuituz stillans in eos. Post sabbatū vero debilib' & orphanis et viduis diuiserūt spolia: et residua ipsi cū suis habuere. His itaqz gestis et cōiter ab oib' facta obsecratio: misericōdē dñz postulabāt: vt i' finē seruis suis recōciliaref. Et ex his q' cū timotheoz bachide erāt p'tra se p'tendētes sup viginti milia interfecerūt: & munitiōes excellentas obtinuerūt: & plures p'das diuiserūt: equā portiones debilibus pupillis & viduis s'z & senioribus faciētes. Et cū arma eoz diligēf collegissent: oīa cōposuerūt in loc' oportunitis. Residua vero spolia hierosolymaz detulerūt: & philarchen q' cū timotheo erat interfecerūt virū scelestū: q' in mult' iudeos afflixerat. Et cū epinichia p'agerēt i' hierosolymis eos qui sacras ianuas incēderūt: id est calisthenē: cū i' quoddā domiciliū refugissent icēderūt: digna eis mercede p' pietatib' suis reddita. Facinorosissim' aut' nicanor q' mille negociātes ad iudeoz veditiōez adduxerat: humiliat' auxilio dñi ab his q's nullos extimauerat deposita veste gl'ie p' mediterranea fugiēs: solus vēit ātiochiā: summa ifelicitatē de iteritu sui exercitus p'secut'. Et q' p'miserat romanis se tributū restituere: de captiuitate hierosolymozuz: p'dicabat

nedictēs dñm. n' Post sabbatū vero rē. qz partem p'cede debilibus et pauperibus dederunt. cetera patent. o' Et ex his. Hic cōsequēter interponitur de conflictu euz timotheo & bachide qui plenius habet. j. libro. v. c. videtur tamen q' iste bachides sit ali' ab illo quē misit demetri' cum alchimo cōtra iudeos: vt habet. s. j. libro vñ. c. nam plures erāt principes & milites eiusdem nominis sicut et modo. Cetera patent vsqz ibi: p' Et cū epinichia rē. id est solennitates de victorijs contra timotheū & bachidem obtentis. & dicit ab epl' quod est supra et nicos quod est victoria. vnde alia trāslatio habet: Dies victorie: vt dicit in glo. q' Eos qui sacras ianuas. s'z templi. r' Incenderunt: id est calisthenen. inter istos p'cipalē. s' Cū in quoddā domiciliū refugisset. p' suituione. t' Incenderūt. & sic pena correspōdet culpe. v' Facinorosissim' at. Hic reuertit' auctor ad loquēdū de supra dicit' nicanoris cōfusione. cū dicit: r' Qui mille negociātes rē. id est multos: ita q' ponit hic numer' determinat' p' nūero indeterminato. sicut aliqñ fit in scriptura: prout fuit ostensum in Apocalypsi. y' Dum liatus auxilio dñi ab his. s'z iudeis. z' Quos nullos exstimaerat. i. nullus esse virtutis. a' Deposita veste glorie. ne cognosceref. b' Per mediterranea fugiens. i. p' loca deculata. c' Solus venit antiochiam. i. cū valde paucis. hoc enī modo dicit' princeps solus qñ habz paucos secū. d' Predicabat nūc rē. Hoc dicebat magis ad excusationē sui de sua deiectione & exercitus sui debellatione q' ad exaltationē diuini nominis & cōmendationem diuine legis: & obseruatiōis ipsius. Ca. VIII Moraliter. i' Judas vero & q' cum illo erant rē. Sequit'. Adduxerūt ad se sex milia viros rē. Senarius est numerus p'fectus. nā resultat ex suis partibus. vñ enī duo et tria faciunt sex. similiter millenarius est numerus p'fectus: quia resultat ex ductu centenarij p' denariū: qui est limes numeroz: ideo p' istos significat' p'fectio aposto. lozū & alioz doctoz ecclesie p'imitiu: q' deuotissime p'ch'z: signis & virtutib' pugnantes contra infidelitatē gentiū & iudeozum: & ita prospere cōtigit eis q' in breui tempore per orbem publica uerunt fidem christianam. nam viuētibus apostolis hoc fuit impletum. sicut diffusius declarauit sup illud Ps. xvij. In omnem terram exiuit sonus eorum rē. d' Constituit autem nicanor rē. Iste qui iudeos veditit ante q' eos cepisset reputans ante belluz eos quasi captos: significat quemlibz ultra modum de sua potentia p'sumentem: qui victorem se reputat. ante belli congressum. cui bene dicit' illud. iij. Reg. xx. Non gloriēf accinctus. s. armis pugnatur' eque vt discinet'. s. de positis armis post victoriā. Et qz sicut dicit beat' Jaco. ca. iij. Deus sup his resistit: humilib' aut' dat g'ram: frōqnter ptingit q' tales p'sumptores a panis de deo & nō de se p'sidentib': debellantur sicut p'igit in p'posito. yy Eodem tpe

Glo. ordi. II Machabeorū Ca. IX Nico. delyra

E Ca. IX
 Odē tē
 pore an.
 Que in supio/
 ri libro de fine
 antiochi breui
 ter aduocata
 sūt: in h' pleni
 explicantur:
 Mystice autē
 ostendit q' psecu/
 tores xpianoz
 p malefact' su/
 is atq' iusticie
 opib' q' gesse/
 rant in futuro
 iustā a dño pe/
 narū receptu/
 ros retributio/
 nē: r qui h' cō/
 turbare fidelū/
 um corda h' me/
 tuebāt: i extre/
 ma vltione in/
 ternis dolorū/
 bus sera cruci/
 ari pnia. De q'
 in Sapie libro
 scriptū ē: Tūc
 stabunt iusti i
 magna pstatia
 aduersus eos
 qui se angustia
 uerūt: r qui ab/
 stulerunt labo/
 res illoz. vidē/
 tes turbabunt
 timore horribi/
 li: r mirabūtur
 in subitane v/
 spirate salutis
 gementes p an/
 gustia spūs di/
 cētes int se: pe/
 nitentiā agētes.
 hi sūt q's aliqū
 habuim' i dert/
 sū r i silitudinē
 ipoperij. Nos
 insensati vltam
 illorum estima/
 bamus insani/
 am: r sinez illo/
 rū sine honore.
 Quō cōputati
 sunt int filios
 dei: r inter san/
 ctos forz illoz
 est. Ergo erra/
 uim' avia veri/
 tatis: r iusticie
 lumē nō illuxit
 nobis: r sol in/
 telligēte nō est
 ort' nob. Lassa/
 ti sum' i via inf/
 q' tatis r p dntio/
 nis: r ambula/
 uim' vias diffi/
 ciles: viam dñi
 ignorauimus.
 Quid nob su/
 perbia p'fuit:
 aut qd diuitia
 rū iactātia p'u/
 lit nob? transfe/
 runt oīa illave/
 lut vmbra rē.
 Quia die

nunc p'tectorē deū h're iudeos: r ob ipm in/
 uulnerabiles eē eo q' seq'rentē leges ab eo cō/
 stitutas. **Ca. IX**
Eodem tpe antiochus inhoneste re/
 uertebat de perside. Intrauerat enī
 in eā q' dicit' persipol' ciuitatē: r tētauit expo/
 liare tēplū r ciuitatē opprimere: sed mltitudi/
 ne ad arma currēte i fugā versi sūt: r ita cōti/
 git vt antioch' post fugā turpis rediret: r cū
 circa egbathanan v'isset: recognouit q' erga
 nicanorē r timotheū gesta sūt. Elatus autē in
 ira arbitrabat se iniuriā illoz q' se fugauerāt
 posse i iudeos retorquere. Ideoq' iussit agi/
 tari currū suū sine intermissiōe agens iter: ce/
 lesti eū iudicio purgēte: eo q' ita supbe locut'
 est ventur' se hierosolymā: r pgeriē sepulchri
 iudeoz eā facturū. Sed q'niuersa cōspicit:
 dñs deus isrl' p'cussit eū insanabili r inuisibili
 li plaga. Ut enī finiuit hūc ipm sermonē: ap/
 prehēdit eū dolor dir' visce' r amara inter/
 norū tormēta. Et quidē satis iuste: q'ppe qui
 mult' r nouis cruciatib' alioz torserat visce/
 ra: licet ille nullo modo a sua malicia cessaret.
 Sup hoc autē replet' supbia ignē spirās anio/
 in iudeos: r p'cipiens accelerari negociū: cō/
 tigit illū ipetu euntez de curru cadere: r gra/
 ui corpis colliōe mēbra verari: Isq' q' sibi vi/
 debat etiā fluctib' mar' i perare supra huma/
 nū modū supbia replet': r mōriū altitudies
 i stathera appēdere nūc humiliatus ad ter/
 rā in gestatorio portabat: māifestā dei virtu/
 tē in semeipō p'testans: ita vt de corpe impij
 vermes scaturirēt: ac viuētes i dolorib' car/
 nes ei' effluerēt: odore etiā illi' ac fetore ex/
 ercitus grauares. Et q' paulo ante sidera celi
 ptingere se arbitrabat: eū nemo poterat pro/
 pter intolerantiā fetozis portare. Hinc igit' ce/
 pit ex graui deduct' supbia ad agnitionē sui
 venire diuina admonit' plaga: p' momēta sin/
 gula dolorib' suis augmenta capientib'. Et
 cū nec ipē iam fetorē suū ferre posset: ita ait:
 Iustū est subditū esse deo: r mortale si paria
 deo sentire. Orabat autē hic scelestus dñm: a
 q' nō esset miscōiam cōsecutur': r ciuitatē ad
 quā festinās veniebat: vt eā ad solū deduce/
 ret: ac sepulchriū pgestoz faceret: nunc optat
 libera reddere: r iudeos q's nec sepultura q/
 dē se dignos habiturū: sed auib' ac feris diri/
 piendos traditur' r cū paruul' exterminaturū
 dixerat: equales nūc atheniētib' facturū pol/
 licē: tēplū etiā sanctuz qd pri' expoliauerat
 optimis donis ornatuz: r scāvasa multipli/
 caturū: r p'tinētes ad sacrificia sumpt' de red/
 ditibus suis p'faturū: sup hęc et iudeum se
 futurum: r omnē locū terre pambulaturum:
 et p'edicaturum dei potestātē. Sed non ces/
 s

Eodem tpe. Descripta libe **Ca. IX**
 ratioe ppli ab antiochi ductb'. hic p'nt
 describit liberatio ppli a p'sona ipi' et
 hoc p' diuinā p'cussione. Circa quā primo po/
 nit' hui' p'cussiois rō. scōdo ipa p'cussio. ibi: S
 q' vniuersa. tertio p'cussio humiliatio. ibi: Hinc
 igit'. q'ro humiliati exterminatio. ibi: Hic ho/
 micida. Ratio vero p'cussiois antiochi fuit: qz
 nō sufficiebat sibi mala q' iudets fecerat: vt pa/
 tet ex supradict': sed cū h' anhelabat ad gentē
 iudeoz totalit' destruentā: r ciuitatem dei hie/
 rusalē fundit' subuertendā: vt sic repulsionez
 sui de perside: r de bellationē ducū suoz in iu/
 deos vindicaret. Et his dicit' p'z lra pauc' ex/
 ceptis q' discurrent. b' Que dicit' persipolis.
 hec est illa ciuitas q'. j. li. vj. ca. dicit' elimaia. et
 h' p'prio noie. r hic persipolis: eo q' erat metro/
 polis persidis. c' Circa egbathanan. hec ē
 ciuitas q' vocat' egbathanis. j. Esdre. vj. r Ju/
 dith. j. d' Celesti eū iudicio purgente. i. im/
 pellente. Ad cui' intelligentiā sciendum q' in
 hac festinatione duo erāt. scz intētio antiochi
 p'uersa ad populū delectionez: r ciuitat' subuer/
 sionem: r hoc nō erat a deo impellēte q' nō est
 auctor mali culpe: s' erat ab antiochi malicia.
 Aliud erat velocitas motiōis ad quā secutus
 fuit casus antiochi: r ei' quassatio grauis: r h'
 fuit a deo impellēte: qui est auctor mali pene.
 de quo dicit' Amos. iij. Non est malū in ciuitate
 qd nō fecerit dñs. e' Sed qui. Hic p'nt po/
 nitur antiochi p'cussio. cū dicit': f' Percus/
 sit eū rē. nā erat intra viscera: r mortuus fuit
 ex ea. g' Qui multis r nouis cruciatibus
 rē. vt. s. patuit in septē fratrib'. b' Licet il/
 le rē. p'pter dictā plagaz. ideo dñs addidit fe/
 cundā cū subditur: i' Contigit illū impe/
 tu rē. per versationē curruz ex tali festinatio/
 ne. k' Isq' qui sibi videbat rē. hyperbo/
 le est ad designandū supbie sue magnitudinē.
 l' Manifestam dei virtutē rē. scz factō ex du/
 plici p'cussioe. m' Ita vt de corpe impij ver/
 mes rē. ex putrefactione intestinoz. n' Ac/
 viuētes in dolorib' carnes eius rē. p' sanien/
 apostematuz. o' Et qui paulo ante sidera
 celi contingere se rē. hyperbole est ad expi/
 mēdū eius superbiā. p' Hinc igitur. Hic cō/
 sequenter describit' p'cussio humiliatio: r primo/
 coram deo. scōdo coram hominibus. ibi: Sed
 nō cessantibus. Circa primū dicitur: Hinc igit'
 cepit ex graui supbia deductus ab alto ad in/
 firmū. q' Ad agnitionē sui venire. qz vera/
 tio dat intellectum. Esa. xlvij. Cetera patent
 vsq' ibi: r' Orabat autem hic scelestus do/
 minum a quo non esset misericordiam consecu/
 turus. quod dupliciter potest intelligi. Uno
 modo q'ntum ad relaxationem pene corporal':
 que non semper remittitur orantibus: etiā ve/
 re penitentibus. Hāz aliquando non expedit
 eis. et sic licet forsitan vere penituerit: tamen
 q'ntum ad euasione mortis corporalis nō fu/
 it misericordiam consecutus: sed tantū quan/
 tum ad ventam peccatorum. Alio modo etiā
 q'ntum ad remissionem peccatorum. quod tene/
 tur cōmuniter dicendo q' eius penitentia non
 fuit vera: quia non fuit propter offensam dei:
 sed tm propter euasione corporalis flagelli.
 et sic non fuit misericordiam consecutus q'ntuz
 ad remissionē culpe nec pene. Cetera patēt vs/
 q' ibi: s' Equales nunc atheniensibus. qui
 multas libertates habebant propter sapiētie
 studiū: quod vigeat ibidem. t' Et p'edi/
 caturum dei potestatem. omnia hec ad euasio/
 nem pene promittebat sibi communem opinio/
 nem. v' Sed non cessantibus. Hic conse/
 quenter describitur eius humiliatio coraz ho/
 minibus. scilicet iudets: quos ante supra mo/
 dum contempserat: scribens eis epistolam de/
 peccatoriam. Et patet vsq' ibi:
 Exsententia

Mystice

Sap. 5. a

L

Sap. 5. a

Pa. 16. c

Ca. X
Qua die
aut. Hec festi-
uitas q vince/
fimaquira die
mens casleu: q
apud latinos
vocat decem/
ber. legie cele/
bzata. fili mō r
i pozi libro cō/
memorat. Q
aut tabnaculo
rū festiuitatez
colan i mōtib?
r i spelūc. egif
se narrat. pro/
p qd thyrfos
r ramos viri/
des: r palmas
pferabant ei q
pserabat mū
dare locū suū:
ōndit nos i p/
fenti vita: vbi
tribulatiōis et
doloris loc? ē:
pegrinos nos/
metipos agno/
scere debere: r
vt ibi certem?
flores virtutū
r ramos bono/
rū dperū sp vi/
rētes deo pre/
pro eterne vite
adepti: r cele/
sti remunerati/
onis mercede
offerre. Thyr/
fus enī genera/
liter ē oim ber/
barū vel olerū
medius frutex
dicit? eo q a ter/
ra surfus pccen/
dit. Sic ex ter/
ra nra materia
germē vtile de/
bet ascendere:
vt cultori coz/
dis nri qui per
spūs sui donū
nos colit: acce/
ptabilē fructū
sp reddamus.
b Et antio. q
dem rē. Prio/
r libri historia
narrat q ant/
ochus nobil p/
fectur? I psidez
pstituerit lysā
sup negocia re/
gia a flumie eu/
phzate vsqz ad
flumē egypti:
et vt nutrirēt
antiochū filiū
suū donec redi/
ret. Nunc autē
narrat ipm an/
tiochū filiū an/
tiochi nobilū.
hoc est eupato/
rē cundē lysā
sup negocia re/
gia cōstituerē.
b Sed quis

tantib? dolorib?: supuenerat ei i eū iustū iudi
ciū dī: desperās scpsit ad iudeos i hūc modū
deprecatiōis epistolā hec continentē. Opti/
mis ciuib? iudeis: plurimā salutez r bñ vale/
re r esse felices: rex r princeps antiochus. Si
bene valetis r filij vestri: et ex sententia vob
cuncta sunt: marias agim? grās. Et ego i in/
firmitate cōstitutus: vestri autē benigne me
mor reuersus de persidis locis r infirmitate
grauī apphensus: necessariū duxi p cōmuni
vtilitate curā habere: nō desperans memet/
ipsum: s spem multā hns effugiēdi infirmita/
tē. Respiciēs aut q r p me? qb? tpib? in loc/
supioribus ducebat exercitū: oñdit q post se
suscipet principatū: vt si qd ptrarium accide/
ret aut difficile nūciaref: sciētes hi q in regio/
nib? erāt cui eēt sūma rez derelicta nō turba/
renf: ad hec plderans de primo potētes q/
qz r vicinos tēpōib? insidiātes: et euētū ex/
pectantes: designaui antiochū filiū meū re/
gem: quē sepe recurrens in superiora regna
multis vrm cōmēdabā: r scripsi ad eū q sub/
iecta sūt. Oro itaqz vos r peto memores be/
neficiorū publice r priuatim vt vnusqzqz cō/
seruet fidē ad me r ad filiū meū. Confi do enī
modeste eū r hūane acturū: r sequentē ppo/
sitū meū cōmunē vobis fore. Igit? homicida
r blasphem? pessime pccussus: et vt ipse alios
tractauerat: pegrē in montib? miserabili obi/
tu vita funct? est. Trāsserebat aut corp? phi/
lipus collactaneus ei?: qui metuēs filiū an/
tiochi ad ptolēmeum philometorem in egyptum
abijt.

Ca. X

Machabeus autē r qui cum illo erāt:
dño se protegēte: tēplū quidē r ciui/
tatē recepit: aras aut qz alienigene
p plateas extruxerāt: itēqz delubra dīmolit? ē.
Et purgato templo aliud altare fecerūt: r de/
ignitis lapidib? igne pcepto obtulerūt sacri/
ficia post biēniū: r incēsum r lucernas r pa/
nes ppositiōis posuerūt. Quib? gestū roga/
bāt dñm pstrati i terrā: ne ampl? talib? mal/
inciderēt. Sed r si qñ peccassēt: vt ab ipso mi/
tius corripent? r nō barbaris ac blasphemis
hominib? traderent. Qua die autem tēpluz
ab alienigenis pollutū fuerat: cōtigat eadez
die purificationē fieri vicefima r qnta mēsis
qui fuit casleu. Et cū leticia diebus octo ege/
runt in modum tabernaculorum: recordan/
tes q ante modicū tpis diē solennē taberna/
culoz i montib? r i speluncā moze bestiarum
egerāt: ppter qd thyrfos r ramos virides et
palmas pferebāt ei: q pserabat mūdare lo/
cum suū: r decreuerūt cōi pcepto r decreto
vniuerse genti iudeoz oib? ānis agere dies
festos istos. Et antiochi qdē q appellatus est

a Et ex snia vobis cūcta sunt. i. ad voluntatez
vram vob euentū. b Nō despe. memetipm.
de ifirmitate curari: in h vides māifeste mētrir:
qz. s. dē q nō cessantib? dolorib? desperans scri/
psit ad iudeos rē. Ex h enī videt veruz qd. s. dī
ctū est. i. q ei? pnia nō fuit vera. c Respiciēs
aut q r p me? adhuc viuens ordinauit de suo
successore: vt i casib? magnis r dubijs scirēt hō/
mies regni ad quē deberēt defmiare recurrere.
d Ad h plderās. i. iurta hec cogitās. e De
pri. po. qzqz rē. i. q pncipes potentes iuxta re/
gnū nrm existētes diligēter attendāt opozunt/
tatē tpis in q possint nocere regno: qd potissime
ptingit qñ boies regni sūt i dubio ad quē debe/
ant recurrere p regni defensiōe. f Designaui
fi. me. anti. regē. q adhuc iuuenis erat. g Quē
sepe recur. in supiora regna. s. medie et persidis.
h Dult? vrm cōmēdabā. tall mō loqur: ne mē
daciuz ei? picipiāf: qz si diceret se scripsisse cōitati
vltiqbus psonis eas noīando statū posset pei/
pi falsitas dicti sui: s qz dicit mult? nullū noīan/
do: nō poterat sic picipi: qz poterat qlibet opina/
ri talē cōmēdatiōē eū fecisse i secreto: r h verbo
vel scripto. i Et scripsi ad eū q subiecta sūt. s.
de substitutiōe ipi? in regnū: r de ei? recōmēda/
tione. k Demores bñficiorū: tñ ex supiorib?
nō apparet aliqd bñficiū ab eo iudeis prestituz:
f nisi vnū. s. de vindicta mortis onie. s. posita. ca.
iij. r qntū ad h subditur: l Publice. hoc enī
fuit publicū. m Et priuatim. licz h videat fal/
sum. ppter magna mala q fecit iudeis: vt pty ex/
k supradictis: tñ nō poterat picipi in h sūū mēdact/
um. nā bñficiā priuata nō sic veniūt ad noticiāz
alioz. n Sequentē ppositū meū. i. volūtatem
meā erga vos bonā. o Cōem. i. pdesendē.
n Nobis fore. p Igit. Die vltimo pontē ei? ex/
o termiatio. cū dē: Igit? homicida r blasphem?: vt
p patet ex supradictis in mult? casib?. q Pessū
me pccussus. nā ex hoc nō fuit p verā pniām emē
datus. ideo subdit: r Miserabili obitu vi/
ta funer? est. si enī emēdar? fuisset: ei? obit? mise/
rabilis nō diceret. s Trāsserebat aut coz/
pus ei? ad locū sepulture patrū suoz. t Phi/
lipus collactane? ei? i. de eodez lacte nutritus.
Dic est philip? cui tradidit diadema r stolā su/
az r anulū vt institueret regē filiū suū: vt habet
pmo li. vj. ca. v Aut me. fi. antiochi. tū qz ly/
fias q filiū antiochi nutrierat cū h philipū iei/
tauerat: ne pff eū a negocij regni elogaref: r qz
philippus ciuitatē regiā occupauerat: vt habet
ibidē. r. j. r iij. ca. quā nō potens defendere con/
tra regē: fugit ad ptolēmeū egypti regem.

Dozaliter. at Eodē Ca. IX
hoc capitulo describit mozs antiochi q vt supra
dictū est figura fuit antiochū. r sicut iste mortuus
fuit in montib? miserabilē intantū q de ei? fetore
re su? exercit? grauabat: sic vt dicunt nri docto/
res antiochus in monte oliueti icru fulminis mo/
rief: qui quidez icrus solet esse valde feridus: et
ibidē pibit magna pars sui exercit?.

Machabeus. Descripta liberatioe popu/
que diffusius describitur. s. primo libro
iij. ca. et ibidem exposita est. propter quod i hac
parte restat nisi breuiter aliqua vocabula discurre.
y Et de ignitis lapidibus: id est apris ad
hoc q inde exercitatur ignis. z Post bienniū
um. scilicet in tertio anno a pollutione eius eadē
die qua fuerat ante pollutum: vt habetur primo
libro. iij. ca. r. j. parte ista: r sic hoc fuit in com/
pletione triennij: sed non post trienniū. Potest
etiam aliter dici post biennium: non incipiēdo
a pollutione templi: sed a principio bellorum iu/
de machabei: qbus post regis recessum de bellaz
uit aduersarios iudeoz. a Propē qd thyr/
fos. Est aut thyrfus frutex med? qruēqz her/
barū vñ pcedūt rami hinc r inde. r est nomē cō/
pōsum

Sed qz dicit se breuiasse l
narratiōe mala que in bel
lis gesta sunt ea q̄ antio
chus iunior bella p̄ semet
ipm̄ gessit p̄tra iudeos qm̄
cū elephantis r̄ multitu
dine magna tā de suis q̄
de alijs nationib⁹ congre
gata ibidem venit: et qm̄
eleazar filius saura marti
mū elephantoz iterfecit:
arbitrat⁹ in eo regē consi
stere ostēdit se in ordie bi
storie p̄terisse. **a** **S**oz
gias autē. **H**ūc gorgiam vt
tam. **S**. ostendim⁹ p̄ior li
ber narrat lysiaz simul cū
ptolemeo r̄ nicanore ele
gisse ad impugmandaz iu
deā: cui⁹ ad impugnatio
nez qualis fuerit in p̄noz
r̄ in p̄iti libro refer⁹: sed
victoriā ad iudeos cessisse
declarat. **H**ā q̄ ipse gorgi
as q̄ gentes diuersas. pu
cabat ad bellandū contra
iudeos diaboli typū tene
at. superius tā dicit⁹ est q̄
trinitat infideles cōtra ec
clesiā christi: r̄ mouet bel
lum fidelib⁹ eius: s; qz ibi
quinq; milia viroz gorgi
am elegisse in p̄liū scribi
tur etiā h̄ fm̄ quinarū nu
meri in femeripo multipli
cationē viginti q̄q; milia
trucidata referunt: signifi
cat qz oēs q̄ q̄q; sensibus
corporeis per carnalia de
sideria diabolo militant:
morte condigna mulcēn
tur. **b** **Q**uidam au
tem. **M**achabeo spiritali
dimicāte compulsi hostes
in duas turres cōfugiūt.
cum hi qui fidem christi
expugnare nitebantur: li
cet nullo mō veritati euan
gelij resistere valentes: ta
men salubriter credentes
nesciēdo nec iudiciū do
mini futurum pertimescē
te magis elligunt in super
bie atq; idolatrie turres
effugere: q̄ penitētie do
loibus compuncti erro
res suos relinquere: con
tra quos iudas cum simo
ne r̄ iosepho milites mit
tit: sed pecuniarum amore
aliqui eorum detenti. bel
lum cōmissum pagere ne
glexerunt: quia sepe cōtin
git vt hi quibus sacerdo
talis dignitas: ac spirita
lis agonis milita cōmis
sa est p̄ cupiditatē terrenā
decepti mag⁹ auaricie sue
satisfacere velint: q̄ p̄tem
pris terrenis commodis
p̄i volūtate legitime pu
gnādo explete. **S**ed tales
penas meritas nō euadēt
qn̄ poti⁹ cū veri doctores
spū dei p̄fortati hostes p̄li
ando ac supando extinre
runt: ipi ab eis anathema
tis vltione iuste puniēte.
S **E**t timotheus.

nobilis: vite excessus ita se ha
buit. **N**unc autē de eupatore
antiochi filio impij que sūt ge
sta narrabimus: breuiates ma
la q̄ in bellis gesta sūt. **H**ic enī
suscepto regno p̄stituit sup ne
gocia regni lysia quendā phe
nicis r̄ syrie principem militie.
Maz prolemeus q̄ dicebat ma
cer iusti: tenax erga iudeos eē
constituit: r̄ p̄cipue p̄pter iniq̄
tatem q̄ facta erat in eos: r̄ pa
cifice agere cū eis. **S**ed ob hoc
accusat⁹ ab amicis apud eupa
tozē: cū frequēter proditor au
dierit: eo qz cypzū creditam sibi
a philometoze deseruisset: r̄ ad
antiochū nobilē trāslat⁹ etiam
ab eo recessisset: veneno vitā fi
niuit. **S**ozgias autē cū eēt dur
locoz: assūptis aduenis frequē
ter iudeos debellabat. **J**udei
vero q̄ tenebāt oportunas mu
nitiones fugatos ab hierosoly
mis suscipiebāt r̄ bellare tenta
bant. **H**ic vero q̄ erat cū macha
beo p̄ orōnes dñm rogātes vt
esset sibi adiutor: impetum se
cerūt i munitiōes idumeozuz:
multaq; vi insistentē loca obti
nerūt: occurrentes intereme
runt: oēs simul nō min⁹ vigin
tiquiq; milibus trucidauerūt.
Quidā at cū p̄fugissent i duas
turres valde munitas oēm ap
paratū ad repugnāduz hñtes:
machabeus ad eoz expugna
tionez relicto simōe r̄ iosepho:
itēq; cacheo: eisq; qui cū ipsis
erant satl multis ipse ad eas q̄
amplius purgebāt pugnas cō
uersus est. **H**ic vero qui cū simo
ne erant cupiditate ducti: a q̄
busdā qui i turribus erāt suasi
sunt pecunia: r̄ septuagita mi
libus didragmis acceptis: di
miserūt q̄sdā effugere. **C**ū autē
machabeo nūciatum eēt qd̄ fa
ctū est: p̄gregat⁹ principib⁹ po
puli: accusauit qz pecunia frēs
vendidissent adūsarijs eoz di
missis. **H**os igit⁹ p̄ditores factōs
iterfecit: r̄ p̄festim duas turres
occupauit. **A**rmis at ac māib⁹
oia p̄spere agēdo in duab⁹ mu
nitionibus plusq; viginti mi

positum a terra r̄ sursum: eo qz a terra sursum ascen
dit. **a** **H**ic autē. **D**escripta liberatiōe ppli per tu
dam tpe antiochi nobilis. **H**ic p̄r ponit eius libera
tio tpe antiochi eupatoris. et diuidit in duas ptes:
qz p̄mo p̄mittit duplex p̄ambulū. sedo acceditur ad
p̄positū ibi: **S**ozgias at. p̄mū p̄ambulū est de mō
scribendi ea q̄ sequūtur. cū dē: **b** **M**arrabim⁹ bre
uiantes mala q̄ in bellis gesta sunt. per hoc vt dicit
glo. **R**abani innuit qz bellū hui⁹ antiochi contra iu
deos: qd̄ p̄mo libro. vj. ca. diffuse scribitur: hic ab or
dine h̄storie p̄mittit. s; si **R**abani intelligat qz in
hoc sedo libro p̄mittat simpliciter: nō videt ver.
nam. j. xij. ca. plen⁹ ponit: vt ibidē videbit dño cō
cedente. **S**i autē intelligat qz p̄mittat fm̄ ordinez
h̄storie tm̄: sic habet apparentiā dictū suū. nam hoc
bellū videt fuisse in p̄ncipio regni sui: qd̄ tm̄ ponitur
hic in fine. **c** **D**ic enī. **D**ic ponit scdm̄ p̄ambulū
qd̄ est de regni ordinatiōe. nā principes a rege ordi
nati mouerūt bella p̄tra iudeos: vt ex sequētib⁹ ap
parebit. **S**ic ergo dē: **D**ic enī. **f**. antiochus eupator.
d **C**onstituit sup rē. plus enī a p̄re ei⁹ fuerat p̄sti
tutus sup negocia regni in p̄re. **f**. a flumē euphrate
vsq; ad flumē egypti: vt h̄. iij. ca. p̄mū libri: sed iste
constituit eū. p̄curatorē suū sup negocia regni gene
raliter. **E**t subdit cā hui⁹ institutiōis. cum dicitur:
e **H**ā ptoleme⁹ rē. iste enī videt fuisse in eodē offi
cio: sed fuit deposit⁹ duplici rōne. **P**rima est: qz er
ga iudeos se habebat modeste p̄tra intentionē anti
ochi epiphantis. **S**cd̄a est: qz notabat apud regē de
proditiōe: qz cū esset p̄mo cū rege egypti relinquēdo
cypzū sibi traditā ad custodia: r̄ postea trāsiens ad
antiochū regē nō fideliter se habuisset: r̄ sic dato sibi
veneno perit: r̄ loco ei⁹ lysias instituit⁹ fuit. r̄ hoc ē
qd̄ dicit hic: **N**am ptoleme⁹ rē. q. d. ideo lysias insti
tutus fuit: qz ptolemeus fuit desit⁹ r̄ veneno in
terfectus. **E**t qz hec lra intricata est r̄ in aliq̄ detrun
cata. ideo iungat sic: **M**az ptoleme⁹ q̄ dicebat ma
cer sic se cognominat⁹: ad differentiaz illius ptole
mei qui. s. iij. ca. induxit antiochū epiphantē ad dā
dum sententiā iniquā. **f** **M**acer iusti tenax erga
iudeos. **i**. firm⁹ seruator iusticie ad eos. **E**t subditur
causa cū dē: **g** **E**t p̄cipue p̄pter iniq̄tatem q̄ facta
erat i eos. p̄ antiochū epiphantē: vt p̄z p̄ supradicta.
h **E**ssē p̄stituit. **i**. cū iudeis iuste r̄ modeste. **i** **E**t
pacifice agere cū eis. in aliquā recōpensationē dicte
malicie p̄tra eos facte. **k** **S**ed ob h̄ accu. ab ami
cis apud eupatorē. **l**. ab amicis eupatoris. **l** **C**um
frequēter p̄ditor audierit. **i**. cū frequēter diceret eu
pator: hic ptolemeus est vnus p̄ditor. **m** **E**o qz
cypzum creditā sibi. **i**. traditāz sue custodia. **n** **A**
philometoze. egypti rege. **o** **D**eseruisset. infidel
ter cā custodiēdo. **p** **E**t ad antiochū nobilē trās
larus. **i**. de ei⁹ familia factus. **q** **E**tā ab eo recess
isset. nō exequēdo circa iudeos ei⁹ intentionē.
r **V**eneno perit. **i**. iniuste p̄truz ad cām de iudeis.
qd̄ sit de alia. **s** **S**ozgias autē. **H**ic p̄r accedi
tur ad p̄positū scz ad describendū cōflictus iude p̄
liberatiōe ppli tpe eupator. **E**t diuidit in duas par
tes: qz p̄mo describit hic p̄flict⁹ cū regē duclib⁹. sedo
cū p̄sona ipsi. **xij. ca.** **P**rima diuidit in q̄q; partes
fm̄ numez ducū r̄ gentiū cū q̄b⁹ iudas r̄ ei⁹ socij pu
gnauerunt. **I**gitur primo ponitur eius conflic⁹ cū
gorgia et adherentibus sibi. cum dicitur: **S**ozgi
as autem cum esset dur⁹ locozum. propinquozum iu
dec. scilicet idumee: vt videtur per sequentia. r̄ habe
tur expresse. **xij. cap.** **t** **J**udei vero qui tenebant
oportunas munitiones. inter iudeam r̄ idumeam.
v **F**ugatos. gentiles. **f** **A**b hierosolymis. per
iudeos ibidem existentes. **y** **S**uscipiebant. eis
viriliter repugnando. **z** **I**mpetum fecerunt in
munitiones idumeozum. moti propter iniurias eo
rum. **A**ctera patent vsq; ibi: **a** **A**ccusauit qz pe
cunia fratres vendidissent. **d** **I**mittendo effugere ad
uersarios iudeozum: qui postea plures de iudeis in
terfecerunt: r̄ plures captiuauerunt.
b **H**os igitur proditores factos. scilicet iudeos de
dicta proditiōe conuictos. **c** **I**nterfecit. sicut
meruerant.

Et timotheus

Et timotheus. Timotheus iste tenet typū hereticorum sicut in superiori libro demonst...
Et timotheus. Timotheus iste tenet typū hereticorum sicut in superiori libro demonst...
Et timotheus. Timotheus iste tenet typū hereticorum sicut in superiori libro demonst...

lia peremit. Et timotheus qui prius fuerat a iudeis supatus: convocato exercitu peregrine multitudinis: et congregato equatu asiano advenit: quasi armis iudeam capturus. Machabeus autem et qui cum ipso erat appropinquante illo deprecabantur dominum: caput terra aspgentes: lumboque cilicis percincti: ad altare crepidine pulviti: ut sibi propicius: inimici autem eorum essent inimici et aduersarij aduersarij: sic lex dicit. Et ita post orationem super armis locutus de ciuitate procedentes: et primi hostibus effecti resederunt. Primo autem solis ortu utriusque commiserunt: isti quidem victoriae et prosperitatis sponsores cum virtute dominum habentes: illi autem ducem belli animi habebant. Sed cum vehemens pugna esset: apparuerunt aduersarij de celo viri quingentes: frenis aureis decorati ducti iudeis praesentes: ex quibus duo machabeum medium habentes armis suis circūseptum incolumem seruauerunt: in aduersarios autem tela et fulmina iaciebant: ex quo et cecitate confusi et repleti perturbatio cadebant. Interfecti sunt autem viginti milia quingenti peditum et equites sexcenti. Timotheus autem confugit in gazaram praesidium munitum cui praeparatae cereas. Machabeus autem et qui cum eo erant letantes obsederunt praesidium duobus diebus. At hi qui intus erant loci firmitate confisi: supra modum maledicebant: et sermones nefandos iactabant. Sed cum dies quinta illucesceret: viginti iuuenes ex his qui cum machabeo erant: accesserunt ad murum: et feroci animo incedentes ascendebant: sed et alij similiter ascendentes turre portarum succedere aggressi sunt: atque ipsos maledicos viuos concremare. Perpetuum autem biduum praesidio vastato timotheum occultate se in quodam reperto loco pederunt: et frumentum eius ceream et apollophanem occiderunt. Quibus gestis in hymnis et confessionibus benedicebant dominum: qui magna fecit in israel: et victoriam dedit illis. Ca. XI

Et timotheus. Nec est scda pars in qua agit de conflictu inde cum timotheo. cu dicitur: Et timotheus...
Et timotheus. Nec est scda pars in qua agit de conflictu inde cum timotheo. cu dicitur: Et timotheus...
Et timotheus. Nec est scda pars in qua agit de conflictu inde cum timotheo. cu dicitur: Et timotheus...

Moraliter. Machabeus autem et qui cum ipso erant...
Moraliter. Machabeus autem et qui cum ipso erant...
Moraliter. Machabeus autem et qui cum ipso erant...

Ed par. Ca. XI
no. In prioribus huius historiae libro scriptum est: quod lyfias commedato sibi ab antiocho

Ed paruo post tempore lyfias procurator regis et propinquus ac negociorum

Ed paruo post tempore. Nec est tertia pars: in qua ponitur...
Ed paruo post tempore. Nec est tertia pars: in qua ponitur...
Ed paruo post tempore. Nec est tertia pars: in qua ponitur...

Ab antiocho q̄ cognominat⁹ ē epi
 phanes siue nobil⁹ negotio regni
 dimicauerit p̄tra iudeos: ubi cō
 misso p̄lio interfecta sunt in exerci
 tu lysie q̄nq; milia viroz. vidētes
 lysias suos fugā r̄ iudeoz audaci
 am: abijt in antiochia: vt itez con
 gregaret copias exercit⁹ p̄fectar⁹
 rursum i iudeā. nūc autē qz referē
 qz itez sub antiocho cupatore ve
 nit: et in iudeā: r̄ ibi bello infeliciter
 gesto fugiēs turpiter enaserit.
 apparet qz idē lysias sub vtroq; re
 ge antiocho. hoc ē p̄re r̄ filio p̄tra
 iudeos pugnavit: r̄ i vtraz pu
 gna a iudeis vict⁹ fuerit: s̄ tandē
 sua p̄fusione coact⁹ ac philippi ir
 ruptione in regnū p̄terit⁹ sic ali
 bi demonstratū est. p̄suasit regi pa
 cē facere cū hebreis: quā tñ nō con
 suavit. **A**t appropiās. Beth
 sura ciuitas i tribu iude siue ben
 jamin fuit. r̄ est vsq; hodie bethsu
 ra vicus euntib⁹ nob⁹ ab helia che
 bron vicifimo lapide: iuxta quem
 fons ad radicē mōtis ebulliēs ab
 eadē in q̄ gignit⁹ sobet humo. **A**t
 aploz act⁹ referūt eunuchoz can
 dael regine in b̄ esse a philippo ba
 ptizatū. **B** **A**t aut machabe
 rē. Quid lysias iudeoz host⁹ se
 uissim⁹: q̄ paganoz tenet p̄ncipa
 tū: q̄ eccliaz dei granissimis infes
 tant p̄secutōib⁹ significat: iā di
 ctū est. **A**s cū p̄fessores xpi grauif
 sumis scādalis p̄sequit⁹: ac fastu su
 perbie siue inuidēs inani fauore si
 bi subsecutōriū extollit⁹ sanctuari
 um p̄phanare: r̄ legē dei p̄calcare
 corde molit⁹: sed in actib⁹ suis fm
 dispositam fraudem nō p̄perat⁹:
 qn̄ pot⁹ a militib⁹ christi q̄ humi
 limis p̄cedit⁹ sup̄nū q̄rūt auxiliū:
 fugat atq; p̄sternit. **Q**uib⁹ du
 cor eques i veste cādida r̄ armis
 aureis mittit⁹: qz ip̄is mundissima
 dei r̄ hoim̄ incarnatio ad p̄teren
 dā vniuersoz hostiū p̄maciā cō
 cedit. cui⁹ arma aurea: hoc est di
 eta r̄ exēpla clarissima atq; p̄ciosa
 sunt: nec est p̄tās in celo neq; i ter
 ra: neq; subrus terrā q̄ huc possit
 resistere. **S**ed sicut in Daniele p̄
 phetica visioē p̄signatū est: lapis
 de monte p̄cisus sine manibus cō
 minuit aurū: argentū: es: ferruz:
 r̄ fact⁹ est mons magn⁹ q̄ implet
 vniuersam terraz: cui⁹ regnum in
 eternū nō dissipabit⁹: r̄ regnuz ei⁹
 pp̄lo alteri nō tradet⁹: cōminuet et
 p̄sumet vniuersa regna: r̄ ip̄m sta
 bit in eternū. **S**uscipiet aut regnū
 sancti dei altissimū: r̄ obrinebit il
 lud vsq; in seculū: r̄ in seculū secu
 lozū. **C** Anno ceterimo q̄ dra
 gestimooctauo dioscori. **M**ētis il
 le q̄ apud grecos d̄r dioscorus. idē
 est q̄ r̄ apud latinos vocat iuni⁹.
 huc q̄ mensi signa geminoz ascri
 bunt. **A**n poeta ait: **S**unt equa
 tos celo videt tre laconas. **M**am
 gemini. i. castoz polluz grece dio
 scori vocant⁹: cui⁹ rei testis ē vrb̄
 colchorū que ab amphio et circio
 geminoz aurigis facta ex eozum
 noie dioscori cognominata ē. **M**ā
 dioscori pleriq; aurige it̄p̄tant.
Sunt aut gemini vt dixim⁹ casto
 res. **Q**z autē

preposit⁹ grauit⁹ ferēs de his q̄ acci
 derant: p̄gregatis octoginta milib⁹ r̄
 equitatu vniuerso veniebat aduersū
 iudeos: existimans se ciuitatē quidē
 captā gentib⁹ habitaculū facturū: r̄
 plū vero i pecunie questū sicut cetera
 delubra gētū habituz: et p̄ singulos
 ānos venale sacerdotiū: nusq; recogni
 tās dei p̄tātē: sed mēte effrenat⁹ i mul
 titudie peditū r̄ i milib⁹ eq̄tū r̄ i octo
 ginta elephātis p̄sidebat. **I**ngressus
 āt iudeā: r̄ appropiās bethsure: q̄ erat
 in angusto loco ab hierosolyma iter
 uallo q̄nq; stadioz: illud p̄sidiū expu
 gnabat. **A**t āt machabē et qui cū eo
 erāt cognouerūt expugnari p̄sidiā: cū
 fletu r̄ lachrymis rogabāt dñm r̄ ois
 turba sil: vt bonū angelū mitteret ad
 salutē isrl. **E**t ip̄e prim⁹ machabē sū
 ptis armis ceteros adhortat⁹ ē sil se
 cū periculū subire: r̄ ferre auxiliuz fra
 trib⁹ suis. **L**ūq; p̄ter p̄mpto aīo p̄ce
 derēt hierosolymis: apparuit p̄cedēs
 eos eques in veste cādida: armis au
 reis hastā vibrās. **T**ūc oēs sil bñdixe
 rūt misericordē dñm: r̄ p̄ualuef̄t aīs:
 n̄ solū hoies s̄ r̄ bestias ferocissimas:
 et muros ferreos parati penetrare.
Ibat igit̄ p̄opti de celo hñtes adiuto
 rē r̄ miserātē sup̄ eos dñm. **L**eonū āt
 more impetu irruentes i hostes pro
 strauerūt ex eis vndecim milia peditū
 r̄ eq̄tū mille sexcētos: vniūso autē
 in fugā verterūt: plures v̄o ex eis vul
 nerati nudi euasēf̄t. **S**ed r̄ ip̄e lysias
 turpit fugiēs euasit: r̄ qz nō insensat⁹
 erat secū ip̄se reputās factā erga se di
 minutionē: r̄ itelligēs inuictos eē he
 breos oipotēt̄ dei auxiliū nitētes mi
 sit ad eos: p̄misitq; se p̄sensuz oib⁹ q̄
 iusta sūt: r̄ regē cōpulsuz amicū fieri.
Annuit āt machabē p̄cib⁹ lysie i oib⁹
 vtilitati p̄sulens. **E**t q̄cūq; machabē
 scripsit lysie de iudeis: ea rex cōcessit.
Mā erāt iudeis epistole scripte a lysia
 hūc quidē modū p̄tinētes: **L**ysias po
 pulo iudeoz salutē. **J**ohānes et abes
 salon qui missi sunt a vobis tradētes
 scripta postulabant: vt ea q̄ p̄ illos si
 gnificabant implerē. **Q**uecūq; igit̄
 regi potuerunt p̄ferri exposui: r̄ q̄ res
 p̄mittebat p̄cessit. **S**i igit̄ in negocijs
 fidē cōseruauerit: et deiceps bonozū
 vob̄ cā eē tētabo. **D**e ceteri āt p̄ singla
 v̄ba mādaui: r̄ isrl r̄ his q̄ a me missi
 sunt colloq; vobiscū. **B**ñ valete. **A**nno

mo libro. iij. ca. **A** **S**trauter ferēs
 de his q̄ acciderāt. s. de debellatiōe
 ducū regis. **B** **E**xistimās se ciui
 tatē quidē captā. s. hierlm. **C** **H**e
 ribus habitaculū factuz. iudeis in
 terfectis vel inde eiectis. **D** **T**em
 plū vero in pecunie questū. nā obla
 tiones r̄ oēs puenit⁹ intēdebat con
 uertere in lucrū regis. **E** **M**usq;
 recognitās dei p̄tātē. sed solū hñānā.
F **S**ed mēte effrenat⁹. i. sine freno
 rōnis in superbiā eleuat⁹. **G** **I**n
 ternallo q̄nq; stadioz. que faciūt di
 midū militare r̄ quartā partē vltra.
 nā stadia octo faciūt militare. cetera
 patent vsq; ibi: **H** **A**pparuit p̄ce
 dens eos eques. i. angelus in spe
 cie hoīs eq̄tis p̄ haste vibrationē de
 signans eis victoriā affuturam.
I **E**t muros fer. parati penetrare.
 hyperbole est ad exprimēdū magni
 tudinē p̄stantie: quā cōceperunt ex
 victa apparitiōe. **K** **P**lures au
 tē ex eis vulne. nu. euasēf̄t. p̄cien
 tes arma sua vt sic veloci⁹ curref̄t.
L **E**t qz. **H**ic p̄ter describit ip̄suz
 lysie recōciliatio cū iudeis. r̄ diuidi
 tur i duas p̄tes. qz p̄mo pontif̄ recō
 ciliatio. scdo eiuidēz p̄firmatio. ibi:
Lysias. **C**irca primū d̄r: **E**t qz nō in
 sensat⁹ erat: min⁹ dicēdo plus signi
 ficat. s. qz ip̄e lysias erat valde sensa
 tus. **M** **S**ecū ip̄e reputans. i. in
 anio suo p̄siderās. **N** **F**actā er
 ga se diminutionē. sui exercit⁹ in bel
 latozibus. armis: tentozis r̄ silib⁹:
 que fugiēs solent p̄dere. **O** **E**t
 intelligēs inuictos esse hebreos. nō
 virtute p̄pria: sed diuina. **P** **M**i
 sit ad eos. p̄ pace reformada: nolēs
 pugnare cōtra deū. **Q** **E**t regēz
 cōpulsurū. nō v̄l̄ p̄cib⁹ r̄ p̄silio.
 nā erat eius nutritus: vt p̄t̄ primo
 libro. iij. ca. r̄ el⁹ p̄curator general⁹:
 vt dictū est ca. p̄cedēt̄: r̄ ita factum
 fuit. id sequit⁹: **R** **E**a rex cōcessit.
 que tñ decens erat cōcedi p̄ tempo
 re: vt p̄t̄ ex littera sequēt̄. **S** **L**y
 sias. **D**ie p̄sequēter ponitur reconē
 liationis confirmatio: hoc per lit
 teras. **E**t diuiditur in quattuor par
 tes fm litteras quadruplices: que
 patebunt p̄sequendo. **P**rimo igit̄
 tur ponitur tenor litterarū vsq; ad
 iudeos. **E**t patet littera vsq; ibi:
Quecūq; igit̄ regi potuerūt
 p̄ferri. bono modo. **V** **A**ppo
 sui. per litteras vel nuncium: quod
 patet ex rescripto regis ad lysia: qd
 habetur in parte sequēt̄: r̄ sic respō
 dit sibi sicut absent̄. **V** **E**t q̄ res
 p̄mittebat. i. quod decens r̄ iustū
 erat cōcessit. s. rex. sic enim habetur
 in libris correctis. **Y** **S**i igit̄ in
 negocijs. s. regni. **Z** **F**idem con
 seruaueritis. i. fidelitatem.
A **B**onorum vobiscum: als bono
 rum vobis causa esse tentabo. apud
 regem pro vobis interpellando. **D**e
 ceteris vero que rex non concessit.
B **M**andauit et istis. quos ad me
 misistis. **C** **E**t his qui a me missi
 sunt ad vos.
D **C**olloqui vobiscum. propter cō
 mune bonum. et subditur data epi
 stole. cum dicitur: **E** **A**nno cen
 tesimo quadragesimo octauo. regnē
 grecozū.

Dioscori

Glo. ordi. II Machabeorum Ca. XII Nico. de lyra

Res. P. aut ly... flas timore iu... deoz coactus... antiocho pna... sit cum iudeis... pacu inire: de... monstrat ho... stes ecclie xtu... te diuina sep... e supatos: r liez... no volutate tñ... necessitate illi... cedere. cum id... qd volut ad ef... fectu pdu cere... no possunt.

cetesimo qdragesimo octauo dio... scozi mensis die vice sima r qtra regl... aut epla ista ptinebat. Rex antio... chus lysie fratri salutē. Patre nro... inf deos trāslato nos volētes eof... q sūt i regno nro sine tumultu age... re: r reb' suis adhibere diligētiā: f... audiuiū iudeos n' p'sessisse p'ri meo... vt trāsserent ad ritū grecoz: s; te... nere velle suū institutū: ac p'p'ea... postulare a nob' cōcedi sibi legitia... sua. Volētes igit hāc q' gētē q'etā... esse: statuetes iudicauim' tēplū re... stitui illis: vt agerēt fm suoz ma... ioz p'suetudinez. Bñ ergo fecer' si... miser' ad eos: r dexterā deder': vt... cognita nra volūtate bono anio... sint: r vtilitatib' p'p'rijs defuiāt.

a Dioscori. i. in iunio q sic noiat: reo q sol in illo mēse intrat... signū geminoz: q grece dioscori noiant: r ab eis mensis iunij... dioscorus appellat. Sed cōtra dicta videt esse qd dicit primo li... bro. vj. ca. q antioch' epiphanes mortu' fuit anno centesimo... qdragesimo nono. hec aut lra data fuit post ei' mortē. vnde in... r'isione filij sui subdit: Patre nro inf deos trāslato rē. Simi... liter lra ei' ad iudeos data fuit anno. c. lxxvij. vt habet. f. eodē... ca. Dicendū q idē ann' fuit q pmo libro dicit centesim' quadra... gesimū nono: r h' centesim' quadagesimū octauo. nā annus... alit incipit apud diuersos. sicut p'z q renouatio date anni in... cipit in italia a natiuitate dñi. in francia vero ab ei' resurrecti... one. ppter qd illud qd fit tēpe intermedio anno dñi. M. ccc. xxxij. fm numerationē frācie diceret esse factuz anno dñi. M. ccc. xxx. s; numerationē italie. Et si renouatio date retardare... tur vsq; ad festū oim scōz: totū tps intermediū esset hui' p' diti... tionis. Sic aut fuit in pposito. nā mortuo antiocho epiphane: filij ei' antiochus eupater statim regnare cepit: r fm diuersas... inceptiōes anni ille ānus cetesim' quadagesimū nono r cen... tesim' qdragesimū octauo dicitur. Et eodē mō in seq'ntib' soluat. b Regis aut epla. Hec ē scda pars in q ponit r'isionē regis ly... sie de negocio p'dicto. cū dicit: c Lysie fra salutē. erat enī de... cognatiōe ei': vt p'dictū ē. ppter qd vocat eū fratrem. d Pa... tre nro inf deos trāslato. erat enī opinio gentiliū q p'ies eoz... in morte trāsserant ad p'sortū deoz: sicut de bonis xpianis... dicitur q trāsserunt ad p'sortū angeloz. e Sine tu. agere: id est in pace viuere. f Et reb' suis adhibere diligētiā. qd... nō p'nt nisi hēant pacē. g Audiuim' iudeos nō cōsensisse... pa. no. vt trāsse. ad ri. grecoz: s; mag' volebāt sustinere mar... r'itū: vt p'z p'dicta ca. vj. r. vij. h Iudicauim' tē. resti. il... li. i. cultū tēpli libez. nā iā tēplū habebāt. Cetera patent. i Ad iudeos vero. Hec ē tertia ps in q ponit tenoz l're regis... ad iudeos. cū dicit: k Rex antio. sena. iudeoz. i. collegio se... nioz p'lm regentiū. r dicit senar' a senes r nar': qz senes etate r... morib' ad h' eligebant. l Si valctis sic est vt volum'. i. vo... luntas nra est vt bñ sit vobis. m Adijt nos menelaus. a... vobis missus. r est hic ali' a menelao q vsurpauit sibi sacerdo... tiū: vt dicitur ē. s. ca. iij. n Dicēs velle vos descen. ad ve. q... sunt apud nos. sicut enī dicitur est. s. j. ca. p reges egypti r syrie... multi iudei erāt dispersi extra iudeā inf idolatras habitātes. o... ppter qd aliq perit in lege habitātes in iudea volebāt eos vi... sitare ad p'firmādū eos in leg' obseruātia: petētes ad h' securi... tatē a rege quaz ipse p'cessit vsq; ad tps. o De his q p' rē. b... dicit p' bella p'ra duces suos gesta. r subdit huius l're data. cū dicit: p Anno. c. lxxvij. randici mēsis. q correspondet ap'... li. Decima qnta. s. die. q Miserūt aut etiā. Hic p'nt ponit... tenoz l're romanoz ad iudeos: r p'z lra. r ē eiusdez date cū lra... regis p'cedēte. ex istis p'z q lysias istas l'ras reg' r romanoz ad... ad iudeos pcurauit: r postea scripsit iudeis l'ram suā. s. post... tā q data fuit eodē anno. c. lxxij. die mēsis iunij: r sic post illas.

Moraliter. tpe lysias rē. In egressu iude r sui ex... ercit' de hierlm vt irent obuiā lysie q cū exercitu magno venie... bar ad destruēdū iudeā: apparuit p'cedēs eos qdā equos i ve... ste candida hastā vibrans. p que significat xps q describitur... Apo. vj. sedens sup equū albu: r eriens vincēs vt vinceret. ipse enī est q p'bet triūphū suis fidelib'. nō solū de inimicis in... uisibilib' cuiusmodi sunt demōes: sed etiā de visibilib' cuius... modi sunt infideles. Per h' aut q lysias p'siderās virtutē dei... pacē fecit cū iudeis: significat q qñ infideles p'siderant i ope... rib' miraculosis x'itutē dei ad pacē r fidē catholicā puerunt.

h describit cōflictus iude cū timotheo r socijs ei' r diuī... dit in tres partes. qz pmo hui' cōflictus cā ponit. scdo... dilatio iterponit. ibi: Joppite x'o. tertio pposituz resumit. ibi: r... Inde discesserūt. Circa primū pmo ponit p'nuatio ad ca. p'ce... cedēs. cū dicit: His fact' pactiōib'. script' ca. p'cedēt. s. Ju... dei aut agri. operā dabāt. datis t'rengis r pactionib' p'dictis. s... q. d. ante nō poterāt vacare ppter vigētia bella. Cōsequenter... subditur occasio cōflictus iude cū timotheo. cū dicit: r h'... hi qui resederant. i. remāserant in locis circa iudeā post recess... sum lysie. v Timotheus. iste est altus ab illo qui. s. r. ca. legif... oculus. multi enim duces r milites erant eiusdem nomi... nis: sicut r modo. r Demophon supbus. cognomē ei' est. y... Et nicanor cypriarches. i. princeps cypri. z Non sine... bant eos in silentio agere. nā insultus faciebant p'plo in extre... mitatibus iudee in absentia lysie. ppter qd iudas decreuit de... bellare ipsum. a Joppite vero. Hic p'nt ponit dilatio con... flictus iude cū timotheo ppter qdā insurgētia in qbus iudas... fuit occu

cum heretici dogmata iniqua adētas pulchro sermone ea adornāt. qđ bñ significare pōt ioppitay nomē. Interpretat enī pulchritudo: qđ ten⁹ facili⁹ simplices qđq; lingue uo lubilitate deceptat: qđ cū a stabilitate recte fidei abstrahētes sibi coadunāt: in p ditione baratrū incautos p̄cipitāt. Sed iudas typicus h̄ inultū fore nō sinit qñ poti⁹ hō mīcīdas in erroris sui tenebris latitātes repiens: iuste vltiōis ex cruciat vindicta: eo/ rūs fraudes ppetuo igni debitas manifestās: cū ip̄s aucto/ ribus pzanitar anathemat⁹ gladio recte pcutit: nec eoz mali cte vir⁹ vlteri⁹ occultatū latere pmitit. a Sed cū cogno uisset rē. Per lamniā q̄ interpretat mare: scismaticoz concilia/ bulū q̄ semp in tēpestate sunt intelligi pōt. Scisma q̄ vt qđaz volunt ab scissura aioz est vocatū. Eodē enī cultu eodez ritu credit vt ceteri solo pgregatiōis delectat discidio. fit aut scī/ ma cū dicit oēs: nos sanctificam⁹ imundos r cetera silia. Co gnoscit iudas iānitās pari modo facere vt ioppite machina/ ri insidias iudeis secū habitantib⁹: cum doctores scī dolum scismaticoz fraudi hereticoz silem cōperietes deceptionez ab cis metuūt fideliū: ptra qđ bellū mouēt: r in tenebris supsti/ tionis eos inuenietes sīl cū machinis eoz p ignē excoctatiōis exurunt: ita vt incēdū eoz appareat hierosolymis. i. vt eozū erroris manifestaret dānatio oibus cultozib⁹ vere religiois.

2. Tim. 3.3 manifestādo ait: hoc aut scitote q in nouissimis dieb⁹ instabunt tpa piculosa: r erunt hoies scīpos amātes: cupidī: elati: supbi: blasphemī: parētīb⁹ inobediētes: ingrati: scelestī: sine affectu: sine pace: criminatores: incōtinētes: imites: sine benignitate: pditores: pterui: timidi: voluptatū amatores magis q̄ dei: h̄ites quidē specie pictar: virtutē autē et abne gantes: r hos deuita. Et bis enī sunt q̄ penetrant domos: et captiuas ducunt mulierculas: oneratas peccatū q̄ ducuntur varijs desiderijs semp discētes: r nunq̄ ad sciam veritatē p uenientes: quē admodū lamnes r mambres restiterūt moysi: ita r isti resistunt veritati: hoies corrupti mente: reprobi circa fidē: sed vltra nō pficiēt. Insuper enī eoz manifesta erit oī/ bus sicut r illoz fuit. Silr r pnceps aploz cōmouēs doliū ne phandoz hōim pcanēdū: ad fideles ait: Hos q̄ fratres psciē tes custo direvos: ne insipientiū errore trāducti excedatis a p pria firmitate. Crescite vero i grā r cognitiōe dñi nrī: ip̄i glo ria r nūc r in die eternitat. Amen. b Inde cū iā rē. Tra bes q̄ interpretant hūiles siue occidētales: pnt eos significare q̄ mundanā atq; secularē sapiam diligunt: q̄ merito humilis r occidētales dī: qz veraz sapiam q̄ de celestib⁹ venit: imitari nescit. Huic q̄ intēti ptra iudā r socios ei⁹ cū qñq; milib⁹ vi roz r eq̄tib⁹ q̄ngētis cōfligunt: qz carnis sensib⁹ ac studijs impliciti: oīe qđ eis p doctores sc̄tos sp̄ritualis sensus inge ritur: q̄i p̄trariū ac pphanū esse videt. An r rebellare eis cō tendūt: s̄z clarescēte veritate deuicti ac p̄stātia sc̄toz p̄dicato rū sup̄ati: sibi dextrās dari petunt: ita vt errores suos derelin quētes: catholice fidei vnitatē appetant: seq; p̄fessozib⁹ ch̄risti associare desiderēt. Quib⁹ sp̄ritualis iudas vidēs eos i mult is vtilēs fieri posse: p̄mittit pacē: dat dextrās: r illos abire p̄mittit: qz sepe tales q̄ philosophia mūdi imbuti fuerāt: cum ad fidē xp̄i auertunt: ad destruedā stulticiā atq; errorē genti lium ap̄tores atq; abillores fiunt: r cū eis verbū fidei plenē p̄dicatū fuerit: vtraq; armatura instructi ptra p̄fidā fortius pugnat. P̄nc Salomon in edificatiōe tēpli hirā regis tyri ad cedenda ligna de libano auxiliū petiz: qz in hac arte doctū ozes erant serui hirā seruis suis: sed nō p se ipsi soli huic ope ri instabāt: qñ etiaz associati seruis salomonis: strenue ac de center illud pficiebāt: cui⁹ rei figura in promptu est: qz nimī r apli certū x̄bum euāgelij qđ a dño audiere nouerūt. Sed gentiles ab errore pueri: atq; ad veritatē euāgelij p eodē aplos trāformati: meli⁹ ip̄os gentiū errores nouerāt: r quo certū nouerūt: eo artificiosus eos expugnare atq; euacuare didicerunt. c Aggressus est rē. Ciuitas hec sub cui⁹ mu nitione plime turbe diuersaz gentiū pueniētes habitauerūt: nihil meli⁹ q̄ mūdi isti⁹ poteratū significare arbitoz: sub cui⁹ tus dñatiōe diuerse adierūt gētes vt sub eoz defēsiōe corpo rali tuerent: carnisq; sue libitu frucrent. h̄mōi q̄ uent⁹ cōfi sus i stabilitate muroz maledict⁹ lacesserūt iudā ac blasphemātes loq̄bant ea q̄ fas non erat: cū diuerse plone hōim fa uentes adulariōi pncipū eozq; h̄ncicij gaudētes p̄traria facere sc̄tis p̄dicatozibus: atq; idola laudātes x̄ba blasphemie ptra ip̄am diuinitates iactauerūt. Iudas q̄ in uocato mūdi pncipe p ip̄i⁹ adiutoriū cepit ciuitatē: qz sc̄ti doctores partim ozōmib⁹: partim r dogmatib⁹ ptra aduersarios suos p̄stiterūt: donec ip̄os dei verbo per dñi voluntatē captauerūt. pncipes sicq; inenarrabiles cedēs cōficebāt hōim: nō vt in te ritu eterno fundit⁹ pirēt: s̄z vt mūdo moriētes xp̄o felici⁹ vinerēt. Huiusmodi quoq; cedēs p̄tro in actib⁹ aploz iustum est p̄ficere qñ vas illud mysticum q̄truo: in iūis summitti de celo in terrā in extasi p̄sperat in q̄ crāt oīa q̄drupeda r serpētia terre: q̄ r volatilia

2. Tim. 3.3 manifestādo ait: hoc aut scitote q in nouissimis dieb⁹ instabunt tpa piculosa: r erunt hoies scīpos amātes: cupidī: elati: supbi: blasphemī: parētīb⁹ inobediētes: ingrati: scelestī: sine affectu: sine pace: criminatores: incōtinētes: imites: sine benignitate: pditores: pterui: timidi: voluptatū amatores magis q̄ dei: h̄ites quidē specie pictar: virtutē autē et abne gantes: r hos deuita. Et bis enī sunt q̄ penetrant domos: et captiuas ducunt mulierculas: oneratas peccatū q̄ ducuntur varijs desiderijs semp discētes: r nunq̄ ad sciam veritatē p uenientes: quē admodū lamnes r mambres restiterūt moysi: ita r isti resistunt veritati: hoies corrupti mente: reprobi circa fidē: sed vltra nō pficiēt. Insuper enī eoz manifesta erit oī/ bus sicut r illoz fuit. Silr r pnceps aploz cōmouēs doliū ne phandoz hōim pcanēdū: ad fideles ait: Hos q̄ fratres psciē tes custo direvos: ne insipientiū errore trāducti excedatis a p pria firmitate. Crescite vero i grā r cognitiōe dñi nrī: ip̄i glo ria r nūc r in die eternitat. Amen. b Inde cū iā rē. Tra bes q̄ interpretant hūiles siue occidētales: pnt eos significare q̄ mundanā atq; secularē sapiam diligunt: q̄ merito humilis r occidētales dī: qz veraz sapiam q̄ de celestib⁹ venit: imitari nescit. Huic q̄ intēti ptra iudā r socios ei⁹ cū qñq; milib⁹ vi roz r eq̄tib⁹ q̄ngētis cōfligunt: qz carnis sensib⁹ ac studijs impliciti: oīe qđ eis p doctores sc̄tos sp̄ritualis sensus inge ritur: q̄i p̄trariū ac pphanū esse videt. An r rebellare eis cō tendūt: s̄z clarescēte veritate deuicti ac p̄stātia sc̄toz p̄dicato rū sup̄ati: sibi dextrās dari petunt: ita vt errores suos derelin quētes: catholice fidei vnitatē appetant: seq; p̄fessozib⁹ ch̄risti associare desiderēt. Quib⁹ sp̄ritualis iudas vidēs eos i mult is vtilēs fieri posse: p̄mittit pacē: dat dextrās: r illos abire p̄mittit: qz sepe tales q̄ philosophia mūdi imbuti fuerāt: cum ad fidē xp̄i auertunt: ad destruedā stulticiā atq; errorē genti lium ap̄tores atq; abillores fiunt: r cū eis verbū fidei plenē p̄dicatū fuerit: vtraq; armatura instructi ptra p̄fidā fortius pugnat. P̄nc Salomon in edificatiōe tēpli hirā regis tyri ad cedenda ligna de libano auxiliū petiz: qz in hac arte doctū ozes erant serui hirā seruis suis: sed nō p se ipsi soli huic ope ri instabāt: qñ etiaz associati seruis salomonis: strenue ac de center illud pficiebāt: cui⁹ rei figura in promptu est: qz nimī r apli certū x̄bum euāgelij qđ a dño audiere nouerūt. Sed gentiles ab errore pueri: atq; ad veritatē euāgelij p eodē aplos trāformati: meli⁹ ip̄os gentiū errores nouerāt: r quo certū nouerūt: eo artificiosus eos expugnare atq; euacuare didicerunt. c Aggressus est rē. Ciuitas hec sub cui⁹ mu nitione plime turbe diuersaz gentiū pueniētes habitauerūt: nihil meli⁹ q̄ mūdi isti⁹ poteratū significare arbitoz: sub cui⁹ tus dñatiōe diuerse adierūt gētes vt sub eoz defēsiōe corpo rali tuerent: carnisq; sue libitu frucrent. h̄mōi q̄ uent⁹ cōfi sus i stabilitate muroz maledict⁹ lacesserūt iudā ac blasphemātes loq̄bant ea q̄ fas non erat: cū diuerse plone hōim fa uentes adulariōi pncipū eozq; h̄ncicij gaudētes p̄traria facere sc̄tis p̄dicatozibus: atq; idola laudātes x̄ba blasphemie ptra ip̄am diuinitates iactauerūt. Iudas q̄ in uocato mūdi pncipe p ip̄i⁹ adiutoriū cepit ciuitatē: qz sc̄ti doctores partim ozōmib⁹: partim r dogmatib⁹ ptra aduersarios suos p̄stiterūt: donec ip̄os dei verbo per dñi voluntatē captauerūt. pncipes sicq; inenarrabiles cedēs cōficebāt hōim: nō vt in te ritu eterno fundit⁹ pirēt: s̄z vt mūdo moriētes xp̄o felici⁹ vinerēt. Huiusmodi quoq; cedēs p̄tro in actib⁹ aploz iustum est p̄ficere qñ vas illud mysticum q̄truo: in iūis summitti de celo in terrā in extasi p̄sperat in q̄ crāt oīa q̄drupeda r serpētia terre: q̄ r volatilia

2. Tim. 3.3 manifestādo ait: hoc aut scitote q in nouissimis dieb⁹ instabunt tpa piculosa: r erunt hoies scīpos amātes: cupidī: elati: supbi: blasphemī: parētīb⁹ inobediētes: ingrati: scelestī: sine affectu: sine pace: criminatores: incōtinētes: imites: sine benignitate: pditores: pterui: timidi: voluptatū amatores magis q̄ dei: h̄ites quidē specie pictar: virtutē autē et abne gantes: r hos deuita. Et bis enī sunt q̄ penetrant domos: et captiuas ducunt mulierculas: oneratas peccatū q̄ ducuntur varijs desiderijs semp discētes: r nunq̄ ad sciam veritatē p uenientes: quē admodū lamnes r mambres restiterūt moysi: ita r isti resistunt veritati: hoies corrupti mente: reprobi circa fidē: sed vltra nō pficiēt. Insuper enī eoz manifesta erit oī/ bus sicut r illoz fuit. Silr r pnceps aploz cōmouēs doliū ne phandoz hōim pcanēdū: ad fideles ait: Hos q̄ fratres psciē tes custo direvos: ne insipientiū errore trāducti excedatis a p pria firmitate. Crescite vero i grā r cognitiōe dñi nrī: ip̄i glo ria r nūc r in die eternitat. Amen. b Inde cū iā rē. Tra bes q̄ interpretant hūiles siue occidētales: pnt eos significare q̄ mundanā atq; secularē sapiam diligunt: q̄ merito humilis r occidētales dī: qz veraz sapiam q̄ de celestib⁹ venit: imitari nescit. Huic q̄ intēti ptra iudā r socios ei⁹ cū qñq; milib⁹ vi roz r eq̄tib⁹ q̄ngētis cōfligunt: qz carnis sensib⁹ ac studijs impliciti: oīe qđ eis p doctores sc̄tos sp̄ritualis sensus inge ritur: q̄i p̄trariū ac pphanū esse videt. An r rebellare eis cō tendūt: s̄z clarescēte veritate deuicti ac p̄stātia sc̄toz p̄dicato rū sup̄ati: sibi dextrās dari petunt: ita vt errores suos derelin quētes: catholice fidei vnitatē appetant: seq; p̄fessozib⁹ ch̄risti associare desiderēt. Quib⁹ sp̄ritualis iudas vidēs eos i mult is vtilēs fieri posse: p̄mittit pacē: dat dextrās: r illos abire p̄mittit: qz sepe tales q̄ philosophia mūdi imbuti fuerāt: cum ad fidē xp̄i auertunt: ad destruedā stulticiā atq; errorē genti lium ap̄tores atq; abillores fiunt: r cū eis verbū fidei plenē p̄dicatū fuerit: vtraq; armatura instructi ptra p̄fidā fortius pugnat. P̄nc Salomon in edificatiōe tēpli hirā regis tyri ad cedenda ligna de libano auxiliū petiz: qz in hac arte doctū ozes erant serui hirā seruis suis: sed nō p se ipsi soli huic ope ri instabāt: qñ etiaz associati seruis salomonis: strenue ac de center illud pficiebāt: cui⁹ rei figura in promptu est: qz nimī r apli certū x̄bum euāgelij qđ a dño audiere nouerūt. Sed gentiles ab errore pueri: atq; ad veritatē euāgelij p eodē aplos trāformati: meli⁹ ip̄os gentiū errores nouerāt: r quo certū nouerūt: eo artificiosus eos expugnare atq; euacuare didicerunt. c Aggressus est rē. Ciuitas hec sub cui⁹ mu nitione plime turbe diuersaz gentiū pueniētes habitauerūt: nihil meli⁹ q̄ mūdi isti⁹ poteratū significare arbitoz: sub cui⁹ tus dñatiōe diuerse adierūt gētes vt sub eoz defēsiōe corpo rali tuerent: carnisq; sue libitu frucrent. h̄mōi q̄ uent⁹ cōfi sus i stabilitate muroz maledict⁹ lacesserūt iudā ac blasphemātes loq̄bant ea q̄ fas non erat: cū diuerse plone hōim fa uentes adulariōi pncipū eozq; h̄ncicij gaudētes p̄traria facere sc̄tis p̄dicatozibus: atq; idola laudātes x̄ba blasphemie ptra ip̄am diuinitates iactauerūt. Iudas q̄ in uocato mūdi pncipe p ip̄i⁹ adiutoriū cepit ciuitatē: qz sc̄ti doctores partim ozōmib⁹: partim r dogmatib⁹ ptra aduersarios suos p̄stiterūt: donec ip̄os dei verbo per dñi voluntatē captauerūt. pncipes sicq; inenarrabiles cedēs cōficebāt hōim: nō vt in te ritu eterno fundit⁹ pirēt: s̄z vt mūdo moriētes xp̄o felici⁹ vinerēt. Huiusmodi quoq; cedēs p̄tro in actib⁹ aploz iustum est p̄ficere qñ vas illud mysticum q̄truo: in iūis summitti de celo in terrā in extasi p̄sperat in q̄ crāt oīa q̄drupeda r serpētia terre: q̄ r volatilia

2. Tim. 3.3 manifestādo ait: hoc aut scitote q in nouissimis dieb⁹ instabunt tpa piculosa: r erunt hoies scīpos amātes: cupidī: elati: supbi: blasphemī: parētīb⁹ inobediētes: ingrati: scelestī: sine affectu: sine pace: criminatores: incōtinētes: imites: sine benignitate: pditores: pterui: timidi: voluptatū amatores magis q̄ dei: h̄ites quidē specie pictar: virtutē autē et abne gantes: r hos deuita. Et bis enī sunt q̄ penetrant domos: et captiuas ducunt mulierculas: oneratas peccatū q̄ ducuntur varijs desiderijs semp discētes: r nunq̄ ad sciam veritatē p uenientes: quē admodū lamnes r mambres restiterūt moysi: ita r isti resistunt veritati: hoies corrupti mente: reprobi circa fidē: sed vltra nō pficiēt. Insuper enī eoz manifesta erit oī/ bus sicut r illoz fuit. Silr r pnceps aploz cōmouēs doliū ne phandoz hōim pcanēdū: ad fideles ait: Hos q̄ fratres psciē tes custo direvos: ne insipientiū errore trāducti excedatis a p pria firmitate. Crescite vero i grā r cognitiōe dñi nrī: ip̄i glo ria r nūc r in die eternitat. Amen. b Inde cū iā rē. Tra bes q̄ interpretant hūiles siue occidētales: pnt eos significare q̄ mundanā atq; secularē sapiam diligunt: q̄ merito humilis r occidētales dī: qz veraz sapiam q̄ de celestib⁹ venit: imitari nescit. Huic q̄ intēti ptra iudā r socios ei⁹ cū qñq; milib⁹ vi roz r eq̄tib⁹ q̄ngētis cōfligunt: qz carnis sensib⁹ ac studijs impliciti: oīe qđ eis p doctores sc̄tos sp̄ritualis sensus inge ritur: q̄i p̄trariū ac pphanū esse videt. An r rebellare eis cō tendūt: s̄z clarescēte veritate deuicti ac p̄stātia sc̄toz p̄dicato rū sup̄ati: sibi dextrās dari petunt: ita vt errores suos derelin quētes: catholice fidei vnitatē appetant: seq; p̄fessozib⁹ ch̄risti associare desiderēt. Quib⁹ sp̄ritualis iudas vidēs eos i mult is vtilēs fieri posse: p̄mittit pacē: dat dextrās: r illos abire p̄mittit: qz sepe tales q̄ philosophia mūdi imbuti fuerāt: cum ad fidē xp̄i auertunt: ad destruedā stulticiā atq; errorē genti lium ap̄tores atq; abillores fiunt: r cū eis verbū fidei plenē p̄dicatū fuerit: vtraq; armatura instructi ptra p̄fidā fortius pugnat. P̄nc Salomon in edificatiōe tēpli hirā regis tyri ad cedenda ligna de libano auxiliū petiz: qz in hac arte doctū ozes erant serui hirā seruis suis: sed nō p se ipsi soli huic ope ri instabāt: qñ etiaz associati seruis salomonis: strenue ac de center illud pficiebāt: cui⁹ rei figura in promptu est: qz nimī r apli certū x̄bum euāgelij qđ a dño audiere nouerūt. Sed gentiles ab errore pueri: atq; ad veritatē euāgelij p eodē aplos trāformati: meli⁹ ip̄os gentiū errores nouerāt: r quo certū nouerūt: eo artificiosus eos expugnare atq; euacuare didicerunt. c Aggressus est rē. Ciuitas hec sub cui⁹ mu nitione plime turbe diuersaz gentiū pueniētes habitauerūt: nihil meli⁹ q̄ mūdi isti⁹ poteratū significare arbitoz: sub cui⁹ tus dñatiōe diuerse adierūt gētes vt sub eoz defēsiōe corpo rali tuerent: carnisq; sue libitu frucrent. h̄mōi q̄ uent⁹ cōfi sus i stabilitate muroz maledict⁹ lacesserūt iudā ac blasphemātes loq̄bant ea q̄ fas non erat: cū diuerse plone hōim fa uentes adulariōi pncipū eozq; h̄ncicij gaudētes p̄traria facere sc̄tis p̄dicatozibus: atq; idola laudātes x̄ba blasphemie ptra ip̄am diuinitates iactauerūt. Iudas q̄ in uocato mūdi pncipe p ip̄i⁹ adiutoriū cepit ciuitatē: qz sc̄ti doctores partim ozōmib⁹: partim r dogmatib⁹ ptra aduersarios suos p̄stiterūt: donec ip̄os dei verbo per dñi voluntatē captauerūt. pncipes sicq; inenarrabiles cedēs cōficebāt hōim: nō vt in te ritu eterno fundit⁹ pirēt: s̄z vt mūdo moriētes xp̄o felici⁹ vinerēt. Huiusmodi quoq; cedēs p̄tro in actib⁹ aploz iustum est p̄ficere qñ vas illud mysticum q̄truo: in iūis summitti de celo in terrā in extasi p̄sperat in q̄ crāt oīa q̄drupeda r serpētia terre: q̄ r volatilia

2. Tim. 3.3 manifestādo ait: hoc aut scitote q in nouissimis dieb⁹ instabunt tpa piculosa: r erunt hoies scīpos amātes: cupidī: elati: supbi: blasphemī: parētīb⁹ inobediētes: ingrati: scelestī: sine affectu: sine pace: criminatores: incōtinētes: imites: sine benignitate: pditores: pterui: timidi: voluptatū amatores magis q̄ dei: h̄ites quidē specie pictar: virtutē autē et abne gantes: r hos deuita. Et bis enī sunt q̄ penetrant domos: et captiuas ducunt mulierculas: oneratas peccatū q̄ ducuntur varijs desiderijs semp discētes: r nunq̄ ad sciam veritatē p uenientes: quē admodū lamnes r mambres restiterūt moysi: ita r isti resistunt veritati: hoies corrupti mente: reprobi circa fidē: sed vltra nō pficiēt. Insuper enī eoz manifesta erit oī/ bus sicut r illoz fuit. Silr r pnceps aploz cōmouēs doliū ne phandoz hōim pcanēdū: ad fideles ait: Hos q̄ fratres psciē tes custo direvos: ne insipientiū errore trāducti excedatis a p pria firmitate. Crescite vero i grā r cognitiōe dñi nrī: ip̄i glo ria r nūc r in die eternitat. Amen. b Inde cū iā rē. Tra bes q̄ interpretant hūiles siue occidētales: pnt eos significare q̄ mundanā atq; secularē sapiam diligunt: q̄ merito humilis r occidētales dī: qz veraz sapiam q̄ de celestib⁹ venit: imitari nescit. Huic q̄ intēti ptra iudā r socios ei⁹ cū qñq; milib⁹ vi roz r eq̄tib⁹ q̄ngētis cōfligunt: qz carnis sensib⁹ ac studijs impliciti: oīe qđ eis p doctores sc̄tos sp̄ritualis sensus inge ritur: q̄i p̄trariū ac pphanū esse videt. An r rebellare eis cō tendūt: s̄z clarescēte veritate deuicti ac p̄stātia sc̄toz p̄dicato rū sup̄ati: sibi dextrās dari petunt: ita vt errores suos derelin quētes: catholice fidei vnitatē appetant: seq; p̄fessozib⁹ ch̄risti associare desiderēt. Quib⁹ sp̄ritualis iudas vidēs eos i mult is vtilēs fieri posse: p̄mittit pacē: dat dextrās: r illos abire p̄mittit: qz sepe tales q̄ philosophia mūdi imbuti fuerāt: cum ad fidē xp̄i auertunt: ad destruedā stulticiā atq; errorē genti lium ap̄tores atq; abillores fiunt: r cū eis verbū fidei plenē p̄dicatū fuerit: vtraq; armatura instructi ptra p̄fidā fortius pugnat. P̄nc Salomon in edificatiōe tēpli hirā regis tyri ad cedenda ligna de libano auxiliū petiz: qz in hac arte doctū ozes erant serui hirā seruis suis: sed nō p se ipsi soli huic ope ri instabāt: qñ etiaz associati seruis salomonis: strenue ac de center illud pficiebāt: cui⁹ rei figura in promptu est: qz nimī r apli certū x̄bum euāgelij qđ a dño audiere nouerūt. Sed gentiles ab errore pueri: atq; ad veritatē euāgelij p eodē aplos trāformati: meli⁹ ip̄os gentiū errores nouerāt: r quo certū nouerūt: eo artificiosus eos expugnare atq; euacuare didicerunt. c Aggressus est rē. Ciuitas hec sub cui⁹ mu nitione plime turbe diuersaz gentiū pueniētes habitauerūt: nihil meli⁹ q̄ mūdi isti⁹ poteratū significare arbitoz: sub cui⁹ tus dñatiōe diuerse adierūt gētes vt sub eoz defēsiōe corpo rali tuerent: carnisq; sue libitu frucrent. h̄mōi q̄ uent⁹ cōfi sus i stabilitate muroz maledict⁹ lacesserūt iudā ac blasphemātes loq̄bant ea q̄ fas non erat: cū diuerse plone hōim fa uentes adulariōi pncipū eozq; h̄ncicij gaudētes p̄traria facere sc̄tis p̄dicatozibus: atq; idola laudātes x̄ba blasphemie ptra ip̄am diuinitates iactauerūt. Iudas q̄ in uocato mūdi pncipe p ip̄i⁹ adiutoriū cepit ciuitatē: qz sc̄ti doctores partim ozōmib⁹: partim r dogmatib⁹ ptra aduersarios suos p̄stiterūt: donec ip̄os dei verbo per dñi voluntatē captauerūt. pncipes sicq; inenarrabiles cedēs cōficebāt hōim: nō vt in te ritu eterno fundit⁹ pirēt: s̄z vt mūdo moriētes xp̄o felici⁹ vinerēt. Huiusmodi quoq; cedēs p̄tro in actib⁹ aploz iustum est p̄ficere qñ vas illud mysticum q̄truo: in iūis summitti de celo in terrā in extasi p̄sperat in q̄ crāt oīa q̄drupeda r serpētia terre: q̄ r volatilia

2. Tim. 3.3 manifestādo ait: hoc aut scitote q in nouissimis dieb⁹ instabunt tpa piculosa: r erunt hoies scīpos amātes: cupidī: elati: supbi: blasphemī: parētīb⁹ inobediētes: ingrati: scelestī: sine affectu: sine pace: criminatores: incōtinētes: imites: sine benignitate: pditores: pterui: timidi: voluptatū amatores magis q̄ dei: h̄ites quidē specie pictar: virtutē autē et abne gantes: r hos deuita. Et bis enī sunt q̄ penetrant domos: et captiuas ducunt mulierculas: oneratas peccatū q̄ ducuntur varijs desiderijs semp discētes: r nunq̄ ad sciam veritatē p uenientes: quē admodū lamnes r mambres restiterūt moysi: ita r isti resistunt veritati: hoies corrupti mente: reprobi circa fidē: sed vltra nō pficiēt. Insuper enī eoz manifesta erit oī/ bus sicut r illoz fuit. Silr r pnceps aploz cōmouēs doliū ne phandoz hōim pcanēdū: ad fideles ait: Hos q̄ fratres psciē tes custo direvos: ne insipientiū errore trāducti excedatis a p pria firmitate. Crescite vero i grā r cognitiōe dñi nrī: ip̄i glo ria r nūc r in die eternitat. Amen. b Inde cū iā rē. Tra bes q̄ interpretant hūiles siue occidētales: pnt eos significare q̄ mundanā atq; secularē sapiam diligunt: q̄ merito humilis r occidētales dī: qz veraz sapiam q̄ de celestib⁹ venit: imitari nescit. Huic q̄ intēti ptra iudā r socios ei⁹ cū qñq; milib⁹ vi roz r eq̄tib⁹ q̄ngētis cōfligunt: qz carnis sensib⁹ ac studijs impliciti: oīe qđ eis p doctores sc̄tos sp̄ritualis sensus inge ritur: q̄i p̄trariū ac pphanū esse videt. An r rebellare eis cō tendūt: s̄z clarescēte veritate deuicti ac p̄stātia sc̄toz p̄dicato rū sup̄ati: sibi dextrās dari petunt: ita vt errores suos derelin quētes: catholice fidei vnitatē appetant: seq; p̄fessozib⁹ ch̄risti associare desiderēt. Quib⁹ sp̄ritualis iudas vidēs eos i mult is vtilēs fieri posse: p̄mittit pacē: dat dextrās: r illos abire p̄mittit: qz sepe tales q̄ philosophia mūdi imbuti fuerāt: cum ad fidē xp̄i auertunt: ad destruedā stulticiā atq; errorē genti lium ap̄tores atq; abillores fiunt: r cū eis verbū fidei plenē p̄dicatū fuerit: vtraq; armatura instructi ptra p̄fidā fortius pugnat. P̄nc Salomon in edificatiōe tēpli hirā regis tyri ad cedenda ligna de libano auxiliū petiz: qz in hac arte doctū ozes erant serui hirā seruis suis: sed nō p se ipsi soli huic ope ri instabāt: qñ etiaz associati seruis salomonis: strenue ac de center illud pficiebāt: cui⁹ rei figura in promptu est: qz nimī r apli certū x̄bum euāgelij qđ a dño audiere nouerūt. Sed gentiles ab errore pueri: atq; ad veritatē euāgelij p eodē aplos trāformati: meli⁹ ip̄os gentiū errores nouerāt: r quo certū nouerūt: eo artificiosus eos expugnare atq; euacuare didicerunt. c Aggressus est rē. Ciuitas hec sub cui⁹ mu nitione plime turbe diuersaz gentiū pueniētes habitauerūt: nihil meli⁹ q̄ mūdi isti⁹ poteratū significare arbitoz: sub cui⁹ tus dñatiōe diuerse adierūt gētes vt sub eoz defēsiōe corpo rali tuerent: carnisq; sue libitu frucrent. h̄mōi q̄ uent⁹ cōfi sus i stabilitate muroz maledict⁹ lacesserūt iudā ac blasphemātes loq̄bant ea q̄ fas non erat: cū diuerse plone hōim fa uentes adulariōi pncipū eozq; h̄ncicij gaudētes p̄traria facere sc̄tis p̄dicatozibus: atq; idola laudātes x̄ba blasphemie ptra ip̄am diuinitates iactauerūt. Iudas q̄ in uocato mūdi pncipe p ip̄i⁹ adiutoriū cepit ciuitatē: qz sc̄ti doctores partim ozōmib⁹: partim r dogmatib⁹ ptra aduersarios suos p̄stiterūt: donec ip̄os dei verbo per dñi voluntatē captauerūt. pncipes sicq; inenarrabiles cedēs cōficebāt hōim: nō vt in te ritu eterno fundit⁹ pirēt: s̄z vt mūdo moriētes xp̄o felici⁹ vinerēt. Huiusmodi quoq; cedēs p̄tro in actib⁹ aploz iustum est p̄ficere qñ vas illud mysticum q̄truo: in iūis summitti de celo in terrā in extasi p̄sperat in q̄ crāt oīa q̄drupeda r serpētia terre: q̄ r volatilia

2. Tim. 3.3 manifestādo ait: hoc aut scitote q in nouissimis dieb⁹ instabunt tpa piculosa: r erunt hoies scīpos amātes: cupidī: elati: supbi: blasphemī: parētīb⁹ inobediētes: ingrati: scelestī: sine affectu: sine pace: criminatores: incōtinētes: imites: sine benignitate: pditores: pterui: timidi: voluptatū amatores magis q̄ dei: h̄ites quidē specie pictar: virtutē autē et abne gantes: r hos deuita. Et bis enī sunt q̄ penetrant domos: et captiuas ducunt mulierculas: oneratas peccatū q̄ ducuntur varijs desiderijs semp discētes: r nunq̄ ad sciam veritatē p uenientes: quē admodū lamnes r mambres restiterūt moysi: ita r isti resistunt veritati: hoies corrupti mente: reprobi circa fidē: sed vltra nō pficiēt. Insuper enī eoz manifesta erit oī/ bus sicut r illoz fuit. Silr r pnceps aploz cōmouēs doliū ne phandoz hōim pcanēdū: ad fideles ait: Hos q̄ fratres psciē tes custo direvos: ne insipientiū errore trāducti excedatis a p pria firmitate. Crescite vero i grā r cognitiōe dñi nrī: ip̄i glo ria r nūc r in die eternitat. Amen. b Inde cū iā rē. Tra bes q̄ interpretant hūiles siue occidētales: pnt eos significare q̄ mundanā atq; secularē sapiam diligunt: q̄ merito humilis r occidētales dī: qz veraz sapiam q̄ de celestib⁹ venit: imitari nescit. Huic q̄ intēti ptra iudā r socios ei⁹ cū qñq; milib⁹ vi roz r eq̄tib⁹ q̄ngētis cōfligunt: qz carnis sensib⁹ ac studijs impliciti: oīe qđ eis p doctores sc̄tos sp̄ritualis sensus inge ritur: q̄i p̄trariū ac pphanū esse videt. An r rebellare eis cō tendūt: s̄z clarescēte veritate deuicti ac p̄stātia sc̄toz p̄dicato rū sup̄ati: sibi dextrās dari petunt: ita vt errores suos derelin quētes: catholice fidei vnitatē appetant: seq; p̄fessozib⁹ ch̄risti associare desiderēt. Quib⁹ sp̄ritualis iudas vidēs eos i mult is vtilēs fieri posse: p̄mittit pacē: dat dextrās: r illos abire p̄mittit: qz sepe tales q̄ philosophia mūdi imbuti fuerāt: cum ad fidē xp̄i auertunt: ad destruedā stulticiā atq; errorē genti lium ap̄tores atq; abillores fiunt: r cū eis verbū fidei plenē p̄dicatū fuerit: vtraq; armatura instructi ptra p̄fidā fortius pugnat. P̄nc Salomon in edificatiōe tēpli hirā regis tyri ad cedenda ligna de libano auxiliū petiz: qz in hac arte doctū ozes erant serui hirā seruis suis: sed nō p se ipsi soli huic ope ri instabāt: qñ etiaz associati seruis salomonis: strenue ac de center illud pficiebāt: cui⁹ rei figura in promptu est: qz nimī r apli certū x̄bum euāgelij qđ a dño audiere nouerūt. Sed gentiles ab errore pueri: atq; ad veritatē euāgelij p eodē aplos trāformati: meli⁹ ip̄os gentiū errores nouerāt: r quo certū nouerūt: eo artificiosus eos expugnare atq; euacuare didicerunt. c Aggressus est rē. Ciuitas hec sub cui⁹ mu nitione plime turbe diuersaz gentiū pueniētes habitauerūt: nihil meli⁹ q̄ mūdi isti⁹ poteratū significare arbitoz: sub cui⁹ tus dñatiōe diuerse adierūt gētes vt sub eoz defēsiōe corpo rali tuerent: carnisq; sue libitu frucrent. h̄mōi q̄ uent⁹ cōfi sus i stabilitate muroz maledict⁹ lacesserūt iudā ac blasphemātes loq̄bant ea q̄ fas non erat: cū diuerse plone hōim fa uentes adulariōi pncipū eozq; h̄ncicij gaudētes p̄traria facere sc̄tis p̄dicatozibus: atq; idola laudātes x̄ba blasphemie ptra ip̄am diuinitates iactauerūt. Iudas q̄ in uocato mūdi pncipe p ip̄i⁹ adiutoriū cepit ciuitatē: qz sc̄ti doctores partim ozōmib⁹: partim r dogmatib⁹ ptra aduersarios suos p̄stiterūt: donec ip̄os dei verbo per dñi voluntatē captauerūt. pncipes sicq; inenarrabiles cedēs cōficebāt hōim: nō vt in te ritu eterno fundit⁹ pirēt: s̄z vt mūdo moriētes xp̄o felici⁹ vinerēt. Huiusmodi quoq; cedēs p̄tro in actib⁹ aploz iustum est p̄ficere qñ vas illud mysticum q̄truo: in iūis summitti de celo in terr

Glo. ordi. II Machabeorū Ca. XII Nico. de lyra

10. b
 11. 2. b
 12. 23.
 13. 10. a
 14. 3. c
 15. d
 16. 3. c
 17. 3. c

et volatilia celi. et dictū est ei: Surge petre: occide et manduca. **N**ialta ḡ illa oēs gen-
 tes significabāt errorib⁹ imūdas: sed in noīe scē trinitat⁹ sacro bap̄tismate mūdan-
 das: q̄ hoīs imaginē relinquētes p̄ imitationē bestiarū et serpētū sump̄ere figurās:
 quas iubet vor illa celestis petro occidere et māducare: q̄ illū occidere in gētib⁹ id
 qd fuerāt: et facere eos id qd ip̄e erat p̄cipiebāt. **C**ui enī māducatur cibū foris positū
 in suū corpus trañcit. **P**recepit ḡ vt natiōes p̄ incredulita-
 tem ante fores positre interfecta p̄terita vita sociati: ecclesie
 quā significat per⁹ inferant. in rta qd de seip̄o ap̄ls **P**aul⁹
 ait: Ego enī p̄ legē legi mortu⁹ sum vt deo viuā: x̄po. **E**t itē:
Anto aut̄ iā nō ego: viuūt vero i me x̄ps. **N**ec illud etiā sine
 mysterio est qd adiacēs stagnū p̄pter cedēs hoīm p̄fectum
 sanguine fluere videret: q̄ sanguis effusio cruetē vite amī-
 sionē signat: q̄si sanguine aqua infecta fluere videt: cū in ba-
 ptismat⁹ facio vbi p̄ctō fideles moriunt: sanguinolēta op̄a
 carnalis vite fordes abluī cognoscunt: q̄n̄ equif vet⁹ hō est
 actib⁹ suis: et induit nouus q̄ fm̄ deū creat⁹ est in iusticia et
 sanctitate veritat⁹. **a** **E**t venerūt i tharacha rē. **A**udiuit
 quendā hebreū differentē tubianeos in deos illos nūcupa-
 ri: q̄ ex alienigenis cōuocati in adiutorū iude venerūt: et dī-
 ctos tubianeos q̄si alienis tubis p̄ductos. **b** **P**osithe⁹
 aut̄. **I**sti duo duces: h̄ est dosithe⁹ et solipater cētōs p̄dicato-
 res designat: qui veri machabei dispositiōe hoc est fortissi-
 mi p̄liatoris. de q̄ in **P**salmo scriptū est: **P**is foris et potēs
 in p̄lio: p̄tra oēs errores p̄fidorū belligerare destināt: qui
 apte binario numero notant: q̄ duoz testamentoꝝ spiritali
 scientia satis instructi: p̄liū dñi rite p̄ficere noscunt. **d** **E**t
 go a timotheo relictos in p̄sidio decē milia viros interlmūt:
 cū socios heretarchaz ad tuendā neq̄ciā suā ab ip̄is p̄stitu-
 tos legi dei: p̄traria sentiētes: p̄ eludē legē auctoritatē atq̄
 seueritatē spiritali gladio iuste interficiūt. **c** **J**udas aut̄
 vehemētē rē. **Q**uerit quō timothe⁹ h̄ narret ob p̄eciū sua-
 rū humilitatē a iude ducib⁹ viu⁹ dimissus: eo q̄ multoz ex
 iudeis parētes h̄ret ac frēs q̄s morte eius decipi p̄tingeret:
 si ip̄e esset occisus: p̄ paulo ante narrat q̄ ip̄e fuisset in ga-
 rare p̄sidio a iude militib⁹ p̄empt⁹. **S**i enī ibi tunc fuisset occi-
 sus: nullo mō tunc h̄ viuus esset dimissus. **Q**uid haud aliter
 (ni fallor) solui pōt: nisi q̄ aut ibi p̄ anticipatōne dicat oc-
 cisus. **A**ut alius ille timotheus intelligat qui in gaçare p̄si-
 dio est interfect⁹: et alius iste qui p̄ dositheū et solipaterē legi-
 tur dimissus. **Q** aut̄ iude duces p̄siderātes fratruū vtilitatē
 ac suoz redēptionē timotheo pep̄cerūt: ostēdit q̄ aliq̄n̄ cum
 errantib⁹ mītius est agendū: nō dico vt eoz p̄sentat̄ iniquita-
 ti: sed pietate paterna p̄sulat eoz infirmitatē: et maxime in il-
 lis locis vbi fruct⁹ aliq̄s de errantū p̄uersione sperat: q̄re-
 nus mansuetudine ecclesiastica p̄nocent a diaboli laqueis
 effugere: et uenire ad catholicā libertatē. **A**ū in ap̄hicanō
 consilio de donatistis hereticis cōstitutū est vt leu⁹ cum eis
 ageret. vbi ita scriptū est: **P**ertractatis et p̄siderat̄ oibus q̄
 vtilitati ecclie cōuenire videbant: annuēte atq̄ admonente
 sp̄i dei elegim⁹ cū memoratis hoīb⁹ q̄uis de vtili corp̄is
 vnitare iniquita diffensione p̄cisus leniter et pacifice ageret:
 vt q̄tū in nobis est oib⁹ q̄ eoz cōione et societate irrecti sūt:
 p̄ vniuersas p̄uincias ap̄hicanas penit⁹ innotescat: q̄ misere-
 rabili errore deuitati sunt: ne forte sicut dicit **A**p̄ls nobis in
 mansueti sine corripentib⁹ diuersa sentientes. det illis de
 penitentia ad cognoscēdā veritatē: et respiciat de diaboli la-
 queis captiui ab ip̄o in ip̄s voluntatē. **d** **J**udas aut̄
 regressus. **D**ixim⁹ i p̄ioris lib̄i expositiōe vbi de timotheo
 tractatū est q̄ ei⁹ exercit⁹ significaret turbā hereticoz: sicut et
 de ephron vrbis habitatorib⁹ q̄ illos figurālī exprimerent
 q̄ ritū iudaismi t̄pibus ḡ se q̄ existimauerūt: vt fuerunt ip̄i
 iudei et ebionite heretici: et ceteri qui cū euāgelio legis cere-
 monias seruare volebāt. **S**ed q̄ isti carnaliter sentiētes sp̄i-
 ritualē sciam discere nolebant: nec intelligere poterāt: q̄ fi-
 nis legis est christ⁹: ad iusticiā om̄i credēti: iudeo. s. atq̄ gē-
 tili. iō q̄nos mīta p̄strati in bello ephronitico legunt sicut in
 illo bello qd in carmon cōfectū est: q̄ sapia hui⁹ mūdi stulti-
 cia est apud deū: et p̄udētia carnis mors est. **L**ra ei occidit:
 sp̄us aut̄ viuificat. **U**nde idē p̄ paulū dicit: **S**tiltā fecit de⁹
 sapiam hui⁹ mūdi. **E**t iterū: **N**ialis hō nō p̄cipit ea que sūt
 sp̄us dei. **S**tilticia enī est illi et nō pōt ea itelligere q̄ spirita-
 liter examinant. **H**inc **J**acob ap̄ls scribēs ad dispersos ait:
Q si celū amarū habetis: et p̄tentiōes in cordib⁹ v̄ris: nō
 lite gloriari et mēdaces esse aduersus veritatē. nō est ista sapia desursum descēdens
 a patre luminū: s̄ terrena aialis et diabolica. **C**ui⁹ sectatores principes p̄p̄ozū fon-
 tes sine aqua et nebulas turbidib⁹ eragratas appellat: q̄b⁹ caligo tenebrarū reserua-
 tur. **S**unt enī vanitates loq̄ntes: pollicētes in desiderijs carnis luxurie eos q̄ pau-
 lū effugiūt: q̄ in errore p̄uertant: libertatē illis p̄mittētes cū ip̄i serui sint corrupti
 onis. **J**udas

a **T**ribus iesu. i. iofue: q̄ alio noīe di-
 ctus ē iesus naue. **b** **P**recepit aut̄
 hiericho. vt h̄ **J**osue. vj. cetera patēt.
 c **I**nde discesserūt. **D**ic resumptur qd
 s̄. **A**positū fuit de cōsuetu iude cū timo-
 theo: et p̄mo po-
 nit **A**ler⁹ cōtra
 timotheus. sc̄do
 debellatio cuius
 dam ciuitat⁹ ad-
 uersarie iudeo-
 rum. ibi: **P**ost
 hoz fugā. **C**irca
 p̄mū pōit timo-
 thei iſecutio. cū
 s̄: **I**nde disces-
 serūt. s. iudas et
 exercit⁹ eius.
 d **V**ene. i. tara-
 cha. credētes in-
 uenire timothe-
 um i locis illis.
 e **A**d eos qui
 di. tibia. iudeos.
 fm̄ gloriā erant
 q̄daz p̄li cū tu-
 deis federatī: et
 inde dicebāt iu-
 dei tibianei: q̄si
 tubianei. i. alio-
 na tuba vocati
 seu conducti.
 f **R**egret. s. f.
 tiothe⁹. **g** **R**e-
 lictio i q̄. lo. fir-
 p̄sidio. i. m̄stitū
 dine armatoꝝ
 ad resistēdū iu-
 deis. cetera pa-
 tent vsq̄ ibi:
 h **T**imothe. p̄.
 muli. et filios: q̄
 de facili ab adū
 sarijs capiunt.
 i **T**imor. hosti.
 incus. est ex pre-
 del. et nō ex ma-
 gnitudine vel for-
 titudine exercit⁹
 tus iude macha-
 bei. **k** **I**ta vt
 magl a su. deſce-
 ren. s̄. p̄tigit i
 exercitu cebee et
 salmana: **J**udi-
 cū. vij. et. vij. et
 in statione p̄bill
 stinoz. j. **R**eg.
 riiq̄. l. **J**udas
 aut̄. vehe. instā-
 bar. fugiētes p̄
 sequendo.
 m **I**pe vero it
 mo. incidit in p̄-
 tes dosith. et sol-
 patris. i. in illaz
 partē exercitus
 quā regebāt. **E**t
 ceperūt eū viuū.
 Et mult⁹ p̄cib⁹
 postulabat rē.
 allegās qd sub-
 ditur: n. **S**o-
 mul. ex iudeis pa. ha. ac frēs. in suis
 vinculis detētos. **o** **Q**uos mor. ei⁹
 de. eueniret. i. occidi in vindictā mor-
 ei⁹. cetera patēt. **p** **P**ost hoz. fug. **D**ic
 p̄r describit captio cuiusdā ciuitatis
 775 q̄ multa

magno mūdi p̄ncipe: q̄ sine arieti
 b⁹ et machinis et t̄pib⁹ **J**esu p̄cipita
 uit hiericho irruit ferocis mur-
 capta ciuitate p̄ dñi volūtate in-
 nūerabiles cedēs fecit: ita vt ad-
 lacens stagnū stadiorū duoz lati-
 tudinis sanguie interfectoz flue-
 re videret. **I**nde discesserūt septin-
 gēta quinq̄gita. **E**t venerūt i tha-
 racha ad eos qui dicunt tibianei
 iudeos: et tiotheū quidē i illis lo-
 cis nō cōphēderūt: nulloq̄ nego-
 cio p̄fecto regressus ē relicto i q̄dā
 loco firmissimo p̄sidio. **P**osithe-
 us at̄ et solipater q̄ erāt duces cū
 machabeo p̄merūt a timotheo
 relictos i p̄sidio decē milia viros.
At machabe⁹ ordiat̄ circū se sex
 milib⁹: et p̄stituit p̄ cohortes: adū-
 sus tiotheū p̄cessit h̄ntē secū cētū
 viginti milia pedituz: eq̄tūq̄ duo
 milia quigētos. **C**ognito at̄ iude
 aduētū tiotheū p̄misit m̄lieres et fi-
 lios: et reliquū apparatū i p̄sidio
 qd carmō d̄. **E**rat at̄ inexpugna-
 bile et accessu difficile prop̄ loco-
 rū angustias. **L**ūq̄ cohors iude-
 pria apparuisset: timor hostib⁹ in-
 cussus ē ex p̄ntia dei qui vniuersa
 p̄picit: et fugā h̄i sūt alī ab alio:
 ita vt magl a suis deſcerēt: et gla-
 diorū suoz ictib⁹ debilitarēt. **J**u-
 das at̄ vehemētē istabat puniēs
 prophāos: et prostrauit ex eis tri-
 ginta milia viroz. **I**pe hō tiothe-
 us incidit i p̄tes dosithe⁹ et solipa-
 tris: et mult⁹ p̄cib⁹ postulabat vt
 viu⁹ dimitteret: eo q̄ multoz ex iu-
 deis parētes h̄ret ac frēs: q̄s mor-
 te ei⁹ decipi eueniret. **E**t cū fidez
 dedisset restitutuz se eos fm̄ p̄sti-
 tutū illesuz eū dimiserūt propter
 fratruū salutē. **J**udas at̄ regressus
 est a carmō interfecti viginti q̄n-
 q̄ milib⁹. **P**ost hoz fugā et necē:
 mouit exercitū ad ephron ciuita-

Glo.ordi. II Machabeorū Ca. XII Nico. de lyra

Gonis. Judas enim cum suis usquequaque hostium turbas stravit et victoriam habuit quae doctorum sanctorum veritatis assertores et universi erroris expugnatores divina ope adiuti: ubique de hostibus suis tropaeum victoriae captiunt. vnde dicere cum Paulo potest: Deo autem gratias quae semper triumphat nos in Christo Iesu et odore noticiae suae manifestat per nos in omni loco. a **I**nde ad civitatem scythopolitaneam quae

que multa mala fecerat iudeis. a **E**t robusti iuvenes de civitate. b **P**ro muris defendendis. c **C**onstantes fortiter repugnabant. exercitui iudei. et subdit repugnandi facultas. cum dicitur: **I**n hac autem machine multe et quibus poterant

D. 10. b

1. Job. b

1. Co. 16. c

1. Pe. 5. b

Ibidem

1. Pe. 4. b

Timo. 6. b

Eph. 5. b

1. Cor. 6. a

Luce. 12. b

in iudeos benignè tractantes per beneficium suum a iuda gratiam et laudem promeruerunt: significant eos quae doctores sanctos et confessores recte fidei recipiunt: et solatijs corporalis per viribus adiunant: quorum merces in vacuum non peribit: maxime cum dominus in euangelio de talibus ad apostolos dicat: Qui recipit vos: me recipit: et qui recipit prophetam in nomine prophetarum: mercedem prophetarum accipiet: et qui cuiusque recipit iustum in nomine iusti: mercedem iusti accipiet: et quantum potum dederit vni ex minimis istis calicem aque frigidae tamen in nomine discipuli: amen dico vobis non perdet mercedem suam. **E**t Jobannes scribens ad Hayum in epistola sua ait: Charissime: fideliter facis quicquid operaris in fratres: et hoc peregrinos qui testimonium reddiderint charitati tuae in conspectu ecclesiae quae benefactens deducet digne deo: quae in nomine eius perfecti sunt nihil accipientes a gentibus. **N**os ergo debemus suscipere homines ut cooperatores simus veritatis. **S**ic et Paulus homines laudavit scribens ad Corinthios: Obsecro fratres nostros domus stephane et fortunati quoniam sunt primitiae achaeae: et in ministerium sanctorum ordinaverunt seipsum: ut et vos subiecti sitis hominibus: et omni cooperati et laborati. **S**au deo autem in primitia stephani et fortunati et achaei: quoniam id quod nobis deerat ipsi suppleverunt. refecerunt enim spiritum nostrum et vestrum. **C**ognoscite ergo quod homines sunt. **E**t post pentecostem. **G**orgias propositus idumee bene potest typum gerere diaboli qui rubea atque sanguinolenta semper delectatur conversatione: speciem tamen aliquam virtutis simulat: licet ipse per vitia sedulo contra virtutes pugnet. **I**nde simplices quoslibet de fidelium numero astu deludens interficit: sed tamen victoria diuturna non potest quin potius per ducatum veritatis iude militibus ipsius dominum inuocantibus adiutoribus: ac precibus atque hominibus insistentibus: pars aduersa timore confusa in fugam vertitur: et totius triumphus honoris veris dei cultoribus tribuitur. **E**t Petrus scribens ad credentes in epistola sua ait: Humiliamini in timore dei: et potentes in manu dei ut vos exaltet in tempore visitationis: omnem sollicitudinem vestram proicientes in eum. **1. Cor. 16. c.** **S**obrii estote et vigilate: quia aduersarius vester diabolus tanquam leo rugiens circumcuius querens quem deuoret: cui resistite fortes in fide. **1. Pe. 4. b.** **H**inc et per Jacobum dicitur: Resistite diabolo et fugiet a vobis. **Q**uero Dositheus Gorgias volebat capere viuum: sed non poterat: quia humero eius amputato hostis de manibus eius euasit. hoc per figuram ostendit: quod non humana fortitudine sed ope diuina hosti antiquus vincit. **H**ic qui propter virtutem cum pelagianis stans confidens victoriae adipisci posse sperat de diabolo. is profecto non hostem vincit: sed nec sanctorum suorum statum illesum custodit. **E**t sequenti die. **I**bi qui ab hoste propter idolatriam occultam perstrati sunt: quos melius significant quos qui se in secreto cordis per cupiditatem atque auariciam contaminant: quasi de idolorum donarijs sub tunica gestant quae virtutum opera causa cupiditatis terrene seu ambitione humane laudis foris agitant: sed sub velamine pietatis dolum nequiciae intus celant. **T**ales merito ab hostibus prosternuntur: quia virus doli quod coram aspectu hominum latuit: interni iudicis intuitu non sefellit. **Q**ui autem cupiditas atque auaricia idolatria sunt: ostendit Paulus dicens: Radix omnium malorum est cupiditas quae quidam appetentes errauerunt a fide: et inseruerunt se doloribus multis. **E**t iterum. **H**oc autem inquit scitote intelligetes quod omnis fornicator aut immundus aut auarus: quod est idolorum seruus: non habet hereditatem in regno christi et dei. propter haec enim venit ira dei in filios diffidentiae. **C**ontra hoc vitium saluator humanis mentibus medicari valens in euangelio docet dicens: Attendite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab eis. **A**lioquin mercedem non habebitis apud patrem vestrum qui in caelis est. **E**t iterum: Videte inquit et caute ab omni auaricia: quae non in abundantia cuiusque vita eius est ex his quae possidet.

inuadentes repellere. **E**t sed cum oporteret inuocassent et. et quae per quae civitas illa non fuit capta virtute humana: sed diuina. **I**nde ad civitatem scythopolitaneam cuius habitatores erant beniuoli iudeis: licet essent gentiles. propter quod iudas eis regratulando pertransiit: rogando ut essent beniuoli de futuro sicut fuerant de praeterito. **S**ic per litteras usque ibi: **D**ie solenni septimam instantem. id est pentecostes: quae enumeratur septem hebdomadibus plenis ab altero die sabbati in quo obtulerunt manum puluim primitiarum: precipue celebrari. **E**t post pentecostem. **H**ec est pars quinta in qua describitur bellum contra gorgiam. et primo ponitur de pugna. secundo de iudeis mortuis cura. ibi: **E**t sequenti die. **C**irca primum per litteras usque ibi: **C**ontigit paucos ruere iudeos: cuius causa ponitur. **7. codex ca.** **D**ositheus vero quidam de bachinoris. dicitur aliter quod bachinori erat gentiles confederati iude vel ab eo ductus: sed melius videtur quod fuerit iudei a civitate vnde erant sic nominati. **A**tque ita gorgias effugit in mare: sa: nomen est fortalicij. **A**t illis qui cum eisdem erant. **I**ste eisdem fuit de socijs gorgie et remansit in bello ipso fugiente. **E**t fatigatis. id est socijs eisdem: ut dicitur aliter: sed melius videtur dicitur de socijs iude. propter quod inuocauit auxiliu diuine potentiae. **I**ncipiens voce patria. id est fin doctrinae patriam scythopolitaneam. **S**ic illa victoria fuit magis ordine quam gladio: sicut **Exo. xvij.** orationibus moysi victus fuit amalech. **O** **E**t cum septima dies superneret. id est sabbatum: **P**er secundum consuetudinem purificati. aqua lustrationis post tractu in plio mortuorum: ut precipit **Num. xix.** **Q**uod in eodem loco sabba. egerunt. diuinitis laudibus vacando. **E**t sequenti die. **D**ie postea ponitur cura de iudicis in bello mortuis. et primo ratione corporum. secundo ratione animarum. ibi: **A**tque ita. **P**rima vero cura fuit de sepeliendis corporibus in paternis sepulchris finem morum iudeorum.

Inuenerunt.

[Marginal notes in a smaller script, partially cut off on the right edge of the page.]

Glo. ordi. II Machabeorū Ca. XIII Nico. de lyra

Mysticus iudas militib' suis ppter similitudines casum euenire p' sideras: nō deserit eos sed pater na pietate p'sulit tā precib' p' petis eoz internent endo q' etiā verbo p'dicatiōis atq' exhortatiōis errōre illoz corrigendo q'ten' pietatis cultui ite/

In uenerūt aut sub tunicis interfectoz de donarijs idolorū. i. de rebus preciosis cultui eoz dedicat'. **b** Quib' lex phibet. Deut. vij. cetera patet. **c** Atq' ita. Dic p'ir ponit cura de alab'. **d** Duplicit'. s. i. orādo. **e** At id q's factū erat delictū obliuioni tradere. i. vt ad punitionē nō re seruaret vltra corā dño: in quo tñ nulla cadit obliuio. **f** Et mittēdo pecuniā in hierusalē: vt ibi offerret sacrificiū p' remissioe peccati mortuoz: p' p'z l'ra. Sed forte videtur ali cui q' illud factum fuisset frustra: eo q' videtur ibi mortui fuisse in pctō mortali habentes secū donaria idolorū. Dicendū q' iudas r socij ei' debebant pbabiliter iudicare q' illi penitissent in morte: r sic orationes r sacrificia valebant eis: eo q' mortui fuerunt in statu salutis. **Ca. XII**

305.5.c

307.12.c

In uenerunt autem sub tunicis a interfectoz de donarijs idolorū q' apud iamniā fuerūt: a quibus b lex phibet iudeos. Omnibus ergo manifestū factuz ē ob hāc causam eos corruisse. Omnes itaq' benedixerūt iustuz iudiciū domini qui occulta fecerat manifesta: atq' c ita ad preces conuersi: rogauerunt vt id quod factū fuerat delictum d obliuioni traderet. At vero fortissimus iudas hortabatur populum puluz conseruare se sine peccato: sub oculis videntes q' facta sunt pro peccatis eozuz qui prostrati sūt. Et facta collatiōe duodecim milia dragmas argenti misit hierosolymam offerri p' pctis mortuoz sacrificiū: bñ et religiose de resurrectione cogitans. Nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret: supflūū videret r vanū orare p' mortuis. Et qz cōsiderabat q' hī qui cū pietate dormitio nē acceperant: optimā h'ent repositiā g'ram. Sctā g'z salubris est cogitatio pro defunct' exorare vt a peccatis soluant'. **Ca. XIII**

Anno centesimo q'drage simonono cognouit iudas antiochū eupatorē v'ire cū mltitudine adūsul iudeā: r cū eo lysia pcuratorē r ppositū negocioruz secū hñtem peditum cētū decē milia: r eqtuz qnq' mi

Moraliter. q'drage simonono rē. Dic ponunt l're de p'firmatiōe dicte pacis vbi nō apparet noua moralitas. iō p'transo. atq' p'opte vero rē. p' iopitas q' pulchri seu decozi interp'tant quidā heretici q' magnā sanctitatē exterius p'tendūt significant: qui p' verba dulcia incautos ad se trahūt: r sic eos in errorez dānabilem demergunt. p' hoc aut q' iudas eos succēdit: significat q' isti heretici igne gehenne sunt concremandi. et Sed cū cognouisset eos q' erant iamnie velle pari modo facere rē. p' amnitas q' marini interp'tant scismatici q' sunt in tumultu tanq' in mari significant: r ipi simulātes q' celo iusticie moueantur incautos ad scisma suuz trahere nitunt: r p' h' incanti aliq' decipiunt. **f** Cūq' pugna valida fieret rē. Per istā pugnaz inter arabes r iudeos significat disputatio inter doctos gentiles et catholicos: r cū rōnib' r scriptur' superant ad fidē r pacē catholicā p'uertunt: r vtilis ecclie efficiuntur: sicut p'z de Augustino r multis alijs.

h Aggressus est aut in ciuitate quandā firmaz rē. p' quā figurata fuit hierlm quā dux Jodefridus cū exercitu christiano virilif aggressus fuit: r cā cōprehēdens magnā stragē saracenoū fecit inuentū q' sanguis effusus fere vsq' ad equozū genua attingeret: vt d' in historiali speculo Vincen tii: sicut in hac ciuitate scribit' hec effusio magna sanguinis fuisse. **i** Dositheus aut r solipa. qui erat du. cū machabe. rē. p' istos duos duces significat ecclie p'dicatores q' charitate cōbinati magnā stragē faciūt aduersarij rpi eos occidendo a p'istina mala vita. de q' occisiōe dictuz fuit Petro Act. x. Surge petre occider manduca: de conuersione Cornelij r eoz qui cū eo erāt a gentilitate ad fidē christianā. m' Jpe vero tunc licet incidit in p'tes dosithei rē. p' h' aut q' iste heret' ēd' idolatra pessim': tñ fuit viuens dimissus ne iudei q's tenebat captiuos occiderent: ostēdit q' mala mīnora p'mittenda sunt vt maiora eulentur. p' Post hoz fugā r necem mouit exercitum ad ephron rē. que interpretat' puluis meroris: ideo p' ipsam significat mūdana vanitas que vt puluis euanesct r ad inferni merore d'educit. hec tñ ciuitas dei opatione capis qñ q's a mūdana vanitate ad hūilitatē p'nie d'uerit. **f** Inde ad ciui. scyt. rē. Jst' q' fuerāt beniuolus iudeis. iudas r ei' socij g'ras egerūt: qz sicut ad bonū pncipē p'tinet adūsarios impn'gre: sic ad beniuolos agere grates r amicitia conseruare. **h** Et p' pen. able. 5 gor. p'positū idumee rē. q' s'rena interpretat' iō p' ei' p'positū diabolus significat: q' licet gladio materiali nō vincat: tñ h'ymnis r orationib' effugat. Mar. ix. Hoc gen' demonioz nō eijcitur nisi in oratione r ieiunio. r' Et seqnti die ve. cū in. iud. vt cor. p'stra. tol. rē. p' h' q' ist' q' h' legē acceperant de donarijs idolorū fuerūt in bello p'strati apparet q' de iudas misit hierosolymā pecūias ad faciēdū sacrificia p' eoz salute. app' q' ipe iudas eos credidit an mortē penituisse. vñ subdit: qz p'siderabat q' hī q' cū pietate dormitio nē acceperant optimā h'ent repositiā g'ram. **Ca. XIII**

Anno centesimo q'drage simonono. Descripto conflictu iude cū regis duob' hic p'ir ponit conflictus eiusdē cū p'sona ipsi. Et dicitur in tres partes. qz primo ponit belli apparatus. secūdo conflictus. ibi Et dato signo. tertio regis recessus. ibi: Et aut cognouit. Prima in duas. qz pmo ponit apparatus belli ex pte regis antiochi. secūdo ex parte iude machabei. ibi: Quib' iudas cognitis. P'ria in duas: qz primo ponit reg' apparatus. secūdo menelai interitus. ibi: Omiscuit aut. Circa p'iam autē sciendū q' iste belli apparatus r etiā conflictus magis diffuse ponit primo

bon' vt nō reqrat ista post mortē: nec tā mal' cū nō p'sint ista p' mortē. Est g' tal' i bono vt h' si reqrat: r ē rursus tal' i mal': vt nec his valeat cū h' vltā trāserit adiuuari. q' circa h' omne meritū cōpat q' possit p' hāc vitā releuari q'spiā v' grauari. He mo autē putet se q' h' neglexerit cū obierit a dño pmereri. Nō igit ista q' p' defunct' cōmendādis frequētat ecclia: illi aplice sūt adūsā snie q' dictuz est: Nēs enī stabimus an tribunal xp'i: vt referat vnusq'sq' s'm ea q' p' eoz' gessit: siue bonū siue malū. qz etiā h' meritū sibi q'sq' cū i corpe viueret cōparauit vt ei possint ista p'desse. Nō ei oib' p'sūt: r q're n' oib' p'sūt: nisi p' d'iaz vite q's q'sq' gessit in corpe. Cū g' sacrificia siue altar' siue q'rucunq' elemosynaz p' baptizat' defunct' offerunt p' valde bonis: g'rarū actiōes sunt: nō p' valde mal' p' p'itaciōes sunt. p' valde mal' etiā si nulla sūt adiu mēta mortuoz: qualescūq' viuoz solatiōes sūt. q'bus aut p'sunt aut ad h' p'sunt: vt plena fiat reuissio: aut certe vt tolerabilior fiat d'nanatio.

Sed rex

te ad hūilitatē p'nie d'uerit. **f** Inde ad ciui. scyt. rē. Jst' q' fuerāt beniuolus iudeis. iudas r ei' socij g'ras egerūt: qz sicut ad bonū pncipē p'tinet adūsarios impn'gre: sic ad beniuolos agere grates r amicitia conseruare. **h** Et p' pen. able. 5 gor. p'positū idumee rē. q' s'rena interpretat' iō p' ei' p'positū diabolus significat: q' licet gladio materiali nō vincat: tñ h'ymnis r orationib' effugat. Mar. ix. Hoc gen' demonioz nō eijcitur nisi in oratione r ieiunio. r' Et seqnti die ve. cū in. iud. vt cor. p'stra. tol. rē. p' h' q' ist' q' h' legē acceperant de donarijs idolorū fuerūt in bello p'strati apparet q' de iudas misit hierosolymā pecūias ad faciēdū sacrificia p' eoz salute. app' q' ipe iudas eos credidit an mortē penituisse. vñ subdit: qz p'siderabat q' hī q' cū pietate dormitio nē acceperant optimā h'ent repositiā g'ram. **Ca. XIII** **A**ducib'. hic p'ir ponit conflictus eiusdē cū p'sona ipsi. Et dicitur in tres partes. qz primo ponit belli apparatus. secūdo conflictus. ibi Et dato signo. tertio regis recessus. ibi: Et aut cognouit. Prima in duas. qz pmo ponit apparatus belli ex pte regis antiochi. secūdo ex parte iude machabei. ibi: Quib' iudas cognitis. P'ria in duas: qz primo ponit reg' apparatus. secūdo menelai interitus. ibi: Omiscuit aut. Circa p'iam autē sciendū q' iste belli apparatus r etiā conflictus magis diffuse ponit primo

Ca. XIII a Sz rex me te. Historia q bellū antiochi eupatoris r ly sic pcuratoris et cōtra iude os narrat i pri ori libro cōme morata sil r in xta allegorizaz explicita ē. Sz illud qd conse quēter narrat q in castris regis nocte iter secta fuissent p iudeos. r iij. miliaz r marim elephatorū cū his q super positi erāt: i p ore narratiōe manifesti exp mif: vbi referf q eleazar fill ul saura iude vidēs vnaz de bestijs lozica tā lozicis regif eminentes sup ceteras besti as: cū estaret q in ea cēt rex irrūpens in le glonē: subpe des elephant occurrerit: eū q interfecerit. Qui cadēs su per ipm pōde re suo eum op pressit: et mor tuus est. Cuius significatio spi rituali ibi expla nata est cū ia ctāria supboz ppro nllu ptri ta mōstraf: b cēte scriptura: Pro. 16. a Dis arrogās abominatio est apud deuz. Et Ibi. 3. b Itē: An ruinas exaltat cor: et an gliaz hūilla tur. Et alibi: Iaco. 4. b Supbis at resistit de: r hu militib dat gra tiā. Et in euan gelio dñs dīc: Luc. 14. c Dis q se exal tat hūiliabit: r qui se hūmi. exalt. Post b aut historia ex plicat qd de metri filii se lenci iudeā ve nēs: r reg potē t p alchimū i etaref adūsus iudaz r socios ei. vbi ita scri ptū est: Alchi mus aut rē. Alchimus

lia: r elephātes vigintiduos: currus a cū falcib' trecētos. Comiscuit at se b illis r menelaus: r cū mītra fallacia deprecabaf atiochū nō p patrie salu c te: s sperās se pstitui i pncipatū. Sz e rex regū suscitauit aios atiochi in f pctōrē: r suggerēte lysia hūc eē cāz b oim maloz iussit (vt eis ē consuetu do) cōprehēsus i eodē loco necari. Erat at i eodē loco turrū quiqgita cubitoz: aggestū vndiqz hīs cine ris. Hec pspēctū hēbat i pcep̄s. In de i cinerē dei iussit sacrilegū oi b' eū ppeletrū ad iteritū. Et tali lege puaricatorē legi p̄gitit mori: nec frē dari menelaū. Et qdē sar l iu ste. Nā qz mītra erga arā dei delicta cōmisit: cui' ignis r cinis erat scūs: ipe i cinerū morte dānat' ē. Sz rex mēte effrenat' vēiebat nequiorē se p̄e suo iudēis oñsur'. Quib' iudas cognitū p̄cepit p̄p̄o vt die ac nocte dñz iuocarēt: q sic sp r nūc adiuua ret eos. Quippe q leger patria scō qz tēplo priuari vererent: ac pplm q nup paululuz respirasset: ne sine ret rursus blasphemis natiōib' sub di. Oibus itaqz id sil faciētib' r pe tentib' a dño mīscōiaz cū fletu r ie iunys p triduū cōtinuū prostratis: hortat' ē eos iudas vt se p̄pararēt. Ipe vō cū seniorib' cogitauit p̄s qz rex admoueret exercitū ad iude am r obtineret ciuitatē exire: r dñi iudicio cōmittere exitū rei. Dans igif ptātē oim dō mūdi creatori: r hortat' suos vt fortit' dimicarēt: r vsqz ad mortē p legib': tēplo: ciui tate: patria r ciuib' starēt: circa mo din exercitū p̄stituit. Et dato sig su is di victorie iuueib' fortissimis e lectū nocte aggressus aulā regiā in castrū iterfecit viros q̄ttuordecī mi lia: r maximū elephātoz cū his q suppositi erāt. Sūmoqz metu ac p turbatiōe hostiū replentes castra: rebusqz p̄spe gestabieft. Hoc at fa ctū ē die illucescēte adiuuāte eum dñi p̄tectiōe. Sz rex accepto gustu audaciē iudēoz arte difficultatē lo coz tētabat: r bethsure q erat iude oz p̄sidiū munitū castra admoue bat: sz fugabaf: ipingebaf: mīoza baf. His aut qui intus erāt iudas necessaria mittebat. Enūciauit at mysteria hostib' rodochus quidā s

libro. vi. ca. tñ hic aliq ponunt que vident dicit ibidē dñ sonare. Primo q dicit: peditū centū r decē milia: r equi tum qnq milia: r elephantes vigintiduos. naz ibi habet: Centū milia peditum r viginti milia eq̄trum r elephātū trī gintaduo. Pōt dici q primo fuerūt centuz milia peditum tñ: vt d: pmo libro: r postea fuerunt additi decē milia: q cum p̄mis hic numerant. De eq̄tib' vero dicens: q i vni uerso fuerunt viginti milia: sed tñ erāt qnq milia electi p̄e ceteris exsistentes in acie regis: r illi soli hic numerantur r alij tacentur rē. Et de elephantis potest dici eodē modo q vigintiduo erant p̄e ceteris fortiores: q numerant' bic: r rēndui. r. tacentur. in talib' enim frequēter numeratio di uersimode accipit. a Currus cū falcib' trecētos. talibus enī antiquitus in p̄eljs vtebant: vt habet in libris Josue r Iudicū in plurib' locis: tamē de istis currib' non fit mentio in p̄mo libro: sicut etiā in euāgelij: quod vnus euāgelista tacet: alius exprimit. b Comiscuit aut. Die p̄ter describitur menclat' interit' q reuozit in se summi sa cerdotium. s. iij. ca. de quo dicit hic: Comiscuit autē se l i. i. iudēoz aduersarijs. c Deprecabatur antiochū. pugnare fortiter contra iudam machabēū. ideo subditur d Non p patrie salute. sed p ptrario. ideo subditur: e Sperans se cōstitui in pncipatum. i. summi sacerdo tij p victoriam antiochiā a quo fuerat amor' p patres eius s. iij. ca. f Sed rex regū. qui iudef est cordiū. g Sus citauit animos antio. in peccatorē. menelaū. h Et iug. lysia hunc esse causam oimū malozū. nam p̄pter eius am bitionē r sacrilegia in templo cōmissa p eius cōsiliū: vt ha betur. s. iij. ca. secuta est rebellio iudēoz cōtra regem. Ce tera patent vsqz ibi: i Sed rex. Nam ex morte menclat' posset aliqz credere regē iudeis pacatū esse. ideo remouet tur hoc cū dicit: Sed rex mente effrenatus. i. sine freno rō nis in superbiā elatus. k Veniebat. contra iudam. l Nequiorē se patre suo iudēis ostēsurus. sed p rumores cōtrarios ab hoc fuit impedit': vt habet. j. eodem ca. m Quibus iudas cognitis. Die p̄ter describit' appa rus iude machabē: r primo p orationes deuoras: de qbus magis q̄ de armis cōfidebat. r patet vsqz ibi: n Ac po pulum qui nuper paululū respirasset: id est cōsolatus fuis set p ciuitatis r templi recuperationē: r aduersariorū mul tiplicem repressiōe: vt patet ex supradictis. o Per tri duū p̄tinuū p̄stratis. hozis. i. ad b ap̄tis: q in illo triduo ponit eos refectionē accipe r somnū tpe cōpetat'. scdo ponit apparat' p arma r p̄silia. cum dicit: p Hozar' est eos iudas vt se p̄pararēt. r p arma r vidualia. q Ipe vero cū seni. cogitauit. occurrere regi anteqz vastasset ter rā. tertio ponit apparat' p exhortatiōes optimas ad cōfos tandū anios bellatoz ad fortiter dimicanduz. r p̄z lra. r Et dato signo. Die p̄ter ponit cōsiliū. Ad cui' intellē ctum sciendū q iudas cū rege habuit in cāpo duplēc cōs flictū. vnū circa finē noctis: de q tacetur in p̄mo libro. aliū de clara die r sole refulgente in clypeos aureos r creos: q diffuse scribit' p̄mo libro. vi. ca. hic aut de vtroqz cōsiliū breuif r cōm̄rtim fit mērio. nā h liber secūdus est qdā ab breuiatio: vt dicit' ē. s. ij. ca. Igit' de p̄io p̄siliū dī: Et da ro signo suis dei victorie. i. victorie a deo p̄sc̄ndē. qd aut fuerit h signū nō dī: h: sz videt' fuisse qdā reuelatio facta in de q nō explicat' p̄ breuitatē sectādā. s Iuuentib' for. elect'. ex h videt' q i isto p̄mo p̄siliū nō fuerūt oēs iude so ciz: sz aliq ad b special' electi. i. scdo dō p̄siliū fuerūt omīs iude bellatores: vt hī. j. li. vj. ca. t Nocte ag. au. regiā. i. partē exercit' in q erāt regl' tētozia. v Et maxī. elephan toz. istud fuit factū i eo p̄siliū q fuit clara die: vt scribit' p mo li. vj. ca. satis diffuse. r Hoc aut fac. est die illuce scēte. qz b fuit cōpletū in fine noct'. i. q̄tū ad interfectionē duoz miliū de hostib'. Aliq tñ libri hnt: Duodecī milia: r q̄tū ad p̄turbationē castrorū: nō aut q̄tū ad elephātoz in terfectionē: vt dicit' ē. y Sz rex acce. gu. au. iudeoz. nā p dicit' inuasiōe habuit exp̄ientiā de audacia eoz. z Arte. i. p̄udent' r caute. a Difficul. loeoz. i. fortall cia. b Tētabat. supple cape. iō subdit: c Et bethsure q. e. i. u. p. munitū. iudēis armat'. d Castra admouebat. i. applicabat ad ipm capiedū. e Sz fugabaf. nā tñ' exi stentes aliqz exētes subito repellēbāt. p̄e exsistentes: r ali qz occidebāt: r redibāt ad fortaliciū anteqz tot' exercit' posset armari. f Enūciauit aut my. hostib'. i. secreta iu de r eoz q erāt bethsure. g Rodoch' qdā s iu. exercitū. q cap' ab aduersarijs p tormenta ad b fuit cōpulsus. Iterum

Ca. XIII a Sz rex me te. Historia q bellū antiochi eupatoris r ly sic pcuratoris et cōtra iude os narrat i pri ori libro cōme morata sil r in xta allegorizaz explicita ē. Sz illud qd conse quēter narrat q in castris regis nocte iter secta fuissent p iudeos. r iij. miliaz r marim elephatorū cū his q super positi erāt: i p ore narratiōe manifesti exp mif: vbi referf q eleazar fill ul saura iude vidēs vnaz de bestijs lozica tā lozicis regif eminentes sup ceteras besti as: cū estaret q in ea cēt rex irrūpens in le glonē: subpe des elephant occurrerit: eū q interfecerit. Qui cadēs su per ipm pōde re suo eum op pressit: et mor tuus est. Cuius significatio spi rituali ibi expla nata est cū ia ctāria supboz ppro nllu ptri ta mōstraf: b cēte scriptura: Pro. 16. a Dis arrogās abominatio est apud deuz. Et Ibi. 3. b Itē: An ruinas exaltat cor: et an gliaz hūilla tur. Et alibi: Iaco. 4. b Supbis at resistit de: r hu militib dat gra tiā. Et in euan gelio dñs dīc: Luc. 14. c Dis q se exal tat hūiliabit: r qui se hūmi. exalt. Post b aut historia ex plicat qd de metri filii se lenci iudeā ve nēs: r reg potē t p alchimū i etaref adūsus iudaz r socios ei. vbi ita scri ptū est: Alchi mus aut rē. Alchimus

Ca. XIII
Alchim' aut.
De regi talos si
mul cū corona au
rea r palmā alchi
m' obtulisse: ostē
dit q' ei regni di
gnitatē r victoriā
hostiū simul cū rē
pli cultu p iudiciū
mūerū suoz portē
dendo pmisit. La
los enī dicūt vasa
offertoria eē iuxta
modū turriū facta
cū qb' in p'cipuis
festiuitatib' offere
bāt: q'ruz sistrudo
bacten' in q'busda
loc' b'f. Affidei at
dicunt illi eē iudei
q' semp cultui diui
no insudabāt: ab
assiduitate vocati:
dictiq' affidei q' si
assidui: q'les iudas
r sui auxiliatores
in cultura dei r ob
seruatiōe legi ipi'
fuere. Alij vero af
fideos ab mūdicia
vocatos asserūt q'
si mūdios iudeos:
eo q' se ab idola
tria r a ritu genti
llū sepabāt. Deme
trius autē audita
relatiōe alchim'i:
cui r ceteri q' inimi
ci erāt iudei accu
satiōe fauebāt: sta
tīm nicanorē p'po
sūtū elephantozū
ducē misit in iude
am: dat' mā datis
vt ipm q'dē iudas
capet: et eos q' cū
illo erāt disperge
ret: r vt p'stitueret
alchim'z maximū
tēpli summū sacer
dotē. Qui iudeaz
venies primūz pa
cis se finxit fedus
cū iudeis h're vel
le: postea manife
stata iimiticia mō
strauit se eē hostez
nequissimū magis
q' fidelē amicum.
Sed diuisa virtute
prostrat' blasphe
mie p'tra deuz pro
late: r p'tinacie sue
penas luit: q' om
nia in prioris libri
historia cōtinent:
licet aliq' ibi pro
pter festinationem
narrantis omīssa
sunt: in hui' narra
tione inserta repe
riant. Allegori
cē autē sensus iuxta
modū igēioli mei
de hac eadē re ibi
exposit' ē: nec ite
rare mō necesse ē.
Hagias

d iudaico exercitu: q' req'sit' cō
prehēsus ē r p'clusus. Itēz rex
sermonē habuit ad eos q' erāt
in bethsuris: dexterā dedit: ac
cepit: abijt: cōmisit cū iuda: su
peratus ē. Ut autē cognouit re
bellasse philippū antiochiē qui
relictus erat sup negocia: men
te cōsternatus iudeos depre
cans: subditusq' eis iurat de
oibus quib' iustū visum est: r
recōciliatus obtulit sacrificiū:
honorauit tēplum r munera
posuit: machabēū amplexat'
est: r fecit eū a ptolemaide vs
q' ad gerrenos ducē et princi
pem. Ut autē venit ptolemai
daz grauiter ferebāt ptolemē
ses amicitie cōuētiōe: q' indi
gnātes ne forte fedus irrūpe
ret. Tunc ascendit lysias tribu
nal: r exposuit ratiōe r popu
luz sedauit: regressusq' ē antio
chiam. Et h' mō regis p'fectio
r reditus p'cessit. Ca. XIII

Ed post triennij tem
pus cognouit iudas
r qui cū eo erant: de
metriū seleuci cū mltitudine va
lida r nauibus p portū tripoli
lis ascendisse ad loca oportu
na: r tenuisse regiones aduer
sus antiochū r eius ducem ly
siam. Alchim' autē quidam
qui summ' sacerdos fuerat: s'z
volūtarie coinquinatus ē tē
poribus cōmixtionis: conside
rans nullo mō sibi esse salutē:
neq' accessū ad altare: vēit ad
demetriū regē centesimo qnq'
gesimo anno offerēs ei aureā
coronā r palmaz: sup hęc r ta
los qui tēpli esse videbant. Et
ipā quidē die siluit. Temp' au
tē oportunū demetrij sup na
ctus cōuocat' a demetrio ad
psiliū: r infrogat' quib' rebus
r cōsilijs iudei niterent' r dicit:
Ipsi qui dicunt affidei iudeo
rū quib' p'fest iudas machabē'
bella nutriūt: et seditiōes mo
uēt: nec patiunt' regnū eē qui
etū. Nā r ego defraudat' parē
tū gl'ia: dico autē sūmo sacerdo
tio huc veni: p'mo quidē vtili
tatib' regis fidē seruans: scōdo

a Iterū rex sermonem habuit ad eos qui erāt in bethsur.
de fortalicio reddēdo saluis suis corpib': q' p'senserūt: eo q' vi
ctualia eis desiciebant: vt b'f. j. li. vj. ca. b Abijt. s. rex de
bethsura relicta ibi suoz custodia: vt b'f. j. li. vj. ca. c Co
misit cū in da. in b tangit sedes p'fici' q' fuit de die clara r alia
die vt videt' q' prim'. d Supat' est. s. iudas r eius exerci
tus. nā vidētes virtutē reg' r ipetū exercit' eius diuenterūt se
ab eis: vt b'f. j. li. vj. ca. e Et autē co. h'ic p'fir describit' re
gis recessus de iudeo vt iret p' philippū: q' occupauerat antio
chiā. ex q' p'tz q' istud bellū antiochi' iudeā ē idem cū illo qd
scribit' p'mo li. vj. ca. nā ibidē ponit' recessus reg' p'pter eandē
cām. Aliq' tū hic ponunt' q' ibi tacent': r ecōuerso. nā hic eadē
fractio iuramēti reg': q' ibidē exp'mit' in destructiōe munitiōis.
f Et recō. obtu. sacrificium. p sacerdotēs tū. cetera vero vsq'
ppe finē hui' capli tacent' p'mo libro. g Machabēū ap'le
ratus ē. in signū recōciliatiōis. Cetera patēt vsq' ibi: h Ne
for. fedus irrūperet. s. iudas r eos grauaret: qd tū nō fecit: sed
mag' rex fedus rupit: vt dictū ē. i Tūc ascē. lysias tribu
nal. i. locū eminetē ad p'luadēdū gentē. r exposuit rōnē: dicen
do q' p'pter bonū cōe facta ē p'uctio reg' r iude. k Regres
susq' ē an. h'ic autē omittit' q' h'ic inde fugauit philippū: q' s. r.
ca. p anticipationē positū fuit. Ca. XIII

Moraliter. no rē. Sequitur: Cōmisit autē se illis
menelaus rē. Per istū q' se cōiunxit cū aduersarijs sue gētis:
vt p' b obtineret summū sacerdotiū: significat' q'libz ambiciosus
q' p' sua p'mortōe psequēda flagitia facere nō formidat: sed dō
iuste faciēte nō obtinuit p'positū sed mag' interitū: q' de tur
re fuit p'cipitatus in ciner' aceruū: p' qd significat' q' tales am
bitiosi p'cipitandi sunt finalit' in cineres inferni. l' Sed rex
mēte effrenat' rē. p istū significat' diabolus: q' Job. xij. d'z rex
sup oēs filios supbie: r q'rit q'ntū pōt fideles subuertere. p iu
dā vero q' maliciā ei' cognoscēs monuit p'lm suū ozōnib' de
notis auxilliū q'rere diuinū: significat' bon' p'latus qui monet
p'lm sibi subditū resistere spiritib' malignis p ozōnū suffragia
pcedentiū ex fide firma. j. p'c. v. Fratres sobrii estote r vigila
te q' aduersari' v' diabolus tanq' leo rugiēs circūit q'rēs quē
deuoret: cui resistite fortes in fide. Per b autē q' iudas occur
rit regi anteq' intraret terrā iudee: significat' q' bonus pugna
tor p'tra diabolū nō d'z p'mittere q' ingrediat' terrā cordis per
delectationē vel p'sensum: s'z in p'ncipio tentatiōis ipm repelle
re s'm poeticū dictū: Principijs obsta sero medicina parat'. Et
Jacobi. iij. Resistite diabolo r fugiet a vobis. d'z At autēz
cognouit rebellasse philippū rē. Per b onā d'z q' d'ns aliq' b'ri
gam suscitāt inf malos vt p hoc boni pacē habeant. Et sic d'z
Aug' q' guerra demonū par' est hoim. Ca. XIII

Ed post triennij t'ps. Descripto iude cōsternat' tpe antio
chi nobilis r eupatoris ei' filij: hic tertio ponit' ei' con
silius tpe demetrii. Et diuidit' in tres partes. qz p'mo
ponit' demetrii sublimatio. scōdo iude sociozq' eius accusatio.
ibi: Alchim' aut. tertio eoz exterminij iustio. ibi: Qui statim.
Circa p'mū d'z: Sed post tri. t'ps rē. istud triennij accipitur a
morte antiochi epiphantis r intronicatione filij sui eupatoris.
qd s'm numerationē in b libro posita p'rigit āno cētesimo qua
dragēsimooctauo: vt dictū est. s. rj. ca. Demetrius aut regnū
obtinuit anno cētesimo qnq'gesimo: q' est idē ann' cum. clj. q'
dicitur demetrius intrasse regnū s'm cōputationē posita p'mo
libro ca. vij. r sic triennij nō fuit cōpletū: sed itelligit' p synec
dochen: sicut corpus xpi d'z fuisse p triduiū in sepulchro.
m Ascendisse ad loca oportuna. i. fortia r munita. n Et
tenuisse regiones rē. quos ad mandatū demetrii exercitus in
terfecit: vt habet. j. libro. vij. ca. o Alchim' aut. Dic q'nt
describit' iude sociozq' ei' accusatio. cū d'z: Alchim' aut qdā
rē. nō de iure s'z de facto intrusus. p'mo p antiochū epiphantē:
q' licet esset de genere aaron: tū nō descēderat ab eo p lineā sa
cerdotalē: vt dictū fuit. s. j. libro. vij. ca. p Sed volūtarie
coinquinatus est: cibis r sacrificijs gentiliū. q Tempori
bus cōmixtionis. i. qū antiochus illustris cogebat iudeos ad
suscipiendū ritū gentilium: ita q' inter iudeos r gētilēs nulla
esset distinctio. r Considerans nullo modo sibi esse salutē.
corpis. s Reges acces. ad altare. q'dm iudas stare i p'tate.
r Venit ad de. rē. r sic in regni sui p'ncipio. v Offerens ei
rē. in signū victorie r dignitatis regie. r Sup b r ta. i. vasa
offertoria i modū turriū facta qb' vtebant' sacerdotes in solē
nitatib' magnis. y Et ipā q. die st. vt donū suū regi mag'
esset gratiosus. Cetera patent' vsq' ibi: z Ipi q' di. af. i. assi
due vacātes d'no cultui: t'pib' tū ad b ap'el. a P'rio q. vti. re.
mētū sic hō fallax: qz venerat ad obtinēdū summū sacerdotiū.
Scdm bu

Ca. Raças at. Hoc qda legē... a Raças at. Hoc qda legē... tēz iuēntēs... rāclās propiā... manu sibi infē... rēs morē: ele... gisset nobilitē... mori potius q̄... subditus fieri... pētōrib: r con... tra nārales su... os idignis iū... rē agi: nē for... te simpliciōris... anī credant cū... necessitas vīse... rit potius sibi... mer ipīs p̄plo... actu aliq̄ mō i... ferēdā eē mor... tē q̄ incidēdū... viuuz in man... pētōz: vīlle fo... re ar bitrar' sū... ex dicit' venerā... di p̄ris Augu... stini hūc ope... ri n̄o aliq̄ infē... rere. vñ lector... sobri' qd sibi... de talib' reb'... agēdū sit intel... ligeret. Refert... autē memorat'... p̄ in p̄io suo... libro de citate... dī: vbi vtz ali... cui liceat scipz... interficere: co... piofo tractatu... disputauit ita... dicit: Vir enī:... multi se itere... merūt ne i ma... nus hostiū p... uenirēt. Non... mō q̄rim' vtrū... sit factū s̄ vtrū... fuerit faciēdū... Sana q̄ppe rō... etiā exēplis aū... ponenda ē. cui... qdē exēpla cō... cordāt: s̄ illa q̄... tāto digniora... s̄ imitatioe q̄n... to excellētiōra... pietate ai fece... rūt p̄tārebe s̄... p̄be: nō apli... qz et ipē dñs... xps q̄ eos si... p̄secutiōez pa... terēt: fugē ad... monuit d̄ ciui... tate: potuit ad... monere vt sibi... man' inferrēt:... ne i man' p̄se... q̄ntiū p̄cūret. Porro si h̄ il... le nō iussit aut... monuit vt eo... mō sui ex hac... vita migrarēt:... q̄b' migrātib'... se māsiōel eter...

aūt ciuib' etiā p̄sulens. Nā illoz p̄auitate vniuersuz gen' n̄m nō minime verat. Sed oro his singul' o rex cognitl: r regioni r generi s̄m hūanitatē tuā pmul... gata oib' p̄spice. Nam q̄diu supest iudas impossibile est pacē esse negocijs. Talib' autē ab h̄ dicitis: r ceteri amici hostilit' se h̄ntes adūsul iudā istāmauerūt deme... trū. Qui statim nicanorē p̄positū elephātoz ducē misit in iudeā: datl mādatl vt ipm qdē iudā capet viuiū: eol... ho q̄ cū illo erāt dispgeret: r p̄stitueret alchimū maxi... mi tēpli sūmū sacerdotē. Tūc gētes q̄ d iudeā fugerāt iudā: segregati se nicanori miscebāt: miserias r clades iudeoz p̄peritates rez suaz existimātes. Audito ita qz iudei nicanor' aduētū r cōuētū nationū: p̄spersi fra... rogabāt eū q̄ p̄lz suū p̄stituit i eṛnū custodiret: qz suā... portionē signis euidentib' p̄tegit. Impante autē duce... stati ide mouētr: p̄uenerūz ad castellū deffau. Simon vero frat' iude cōmiserat cū nicanore: s̄ p̄rit' ē repēti... no aduētū adūsarioz: nicanor tū audiēs v̄tutē comi... tū iude r anī magnitudinē quā p̄ patrie certamibus hēbāt: sanguie iudiciū facere metuebat. Nobrē p̄mi... sit possidōiūz theodoriū r matthiā: r vt darēt dextrā... atqz accipient. Et cū diu de his p̄siliū agere r ipē dux... ad multitudinē retulisset: oim fuit vna snia amicitijs... ānuere. Itaqz diē p̄stituerit q̄ secreto in se agerēt: r sin... gul sellē plate sūt r posite. P̄cepit at iudas armatos... eē loc' oportūis: ne forte ab hostib' repēte mali aliqd... oziret: r p̄gruū colloquiū fecerit. Porro abāt nicanor... hierosolymis nihilqz iniq̄ agebat: gregesqz turbarū q̄... p̄gregate fuerāt dimisit. Habebāt autē iudā sp̄ chaz ex... aīo: r erat viro inclinat'. Rogauitqz eū ducere yroze: filiosqz p̄creare. Nuptias fecit: quiete egit: cōiterqz vi... uebāt. Alchim' autē vidēs charitatē illoz adiūicē r cō... uentidos: venit ad demetriū: r dicebat nicanorē reb'... alienis assentire: iudāqz regni isidiatorē successorē sibi... destinasse. Itaqz rex exaspat' r pessimis hui' crimiati... onib' irritat': scripsit nicanorē dicens: graui' qdē se ferre... de aicitie p̄uētiōe: iussitqz machabeū citi' mittē vincitū... antiochiā. Quib' cognitl nicanor cōsternabat' r gra... uiferebat: si ea q̄ p̄uenerāt irrita faceret: nihil lesus a... viro: sed qz regi resistere nō poterat oportunitatē obp̄... uabat q̄ p̄ceptū p̄ficeret. At machabe' vidēs austeri'... secū agere nicanorē: r p̄suetū occurū feroci' exhibētē: intelligēs nō ex bono eē austeritatē istā: pauc' suoz cō... gregat' occultauit se a nicanore. Qd cū ille cognouit... fortis se a viro p̄uētū vēit ad maximū r sc̄tissimū tēplū: r sacerdotib' solitas hostias offerētib': iussit tradi sibi... virū. Quib' cū iuramēto dicētib' nescire se vbi eēt q̄... q̄rebat: extēdēs manū ad tēplū iurauit dicens: Nisi mi... hi iudā victū tradiderit: istō dei phanū i planiciē de... ducā: r altare effodiā: r tēplū h̄ libero p̄ri p̄secrabo. Et... his dict' abijt. Sacerdotes at p̄tēdētēs man' i celū i... uocabāt deū q̄ sp̄ p̄pugnator eēt gēt' ipoz: hec dicen... tes: Tu dñe vniūsoz q̄ nulli' idiges voluisti tēplū ha... bitatiōis tuē i nob fieri. Et nūc sc̄tēsc̄toz oim dñe: p̄ser... ua in eternuz domū istā impollutā q̄ nup mūdāta est.

a Sedm hu. tu. p. i. fm benigni... tatē tuā vbiqz famofaz. b Et... ceteri ami. ei. f. alchim. c Qui... statim. Dic p̄r ponit iussio regis... de exterminio iudaice gētis. Et dī... uidit in tres ptes. nā ad b agen... dū p̄mo nicanor mittit. sc̄do cū iu... da federe iungit. ibi: Nicanor tū... terio sedus h̄mōi rūpif. ibi: Al... chim' aut. P̄mū ptz vsqz ibi: d... Tūc gen. q̄ de iu. fug. iudā. eo... q̄ erāt p̄uaticatores legis. cetera... parēt vsqz ibi: e Cōspit ter. ro... eū. nā in p̄cib' deuot' mag' q̄ in... armis p̄sidebāt. f Qui po. su... p̄sti. in eternū. f. duraturū. naz lex... ver' nō ē amora p̄ p̄m̄is mag' p̄... fecta: Mart. v. Nō veni soluere... legē s̄ adimplere: nec p̄ p̄ns p̄ls... ei' ē amor' s̄ p̄fectior fact'. sic fre... quēter oñdi i libris noui ac vete... ris testamēti. g Cōis su. por... sig. euidē. p̄tegit. sic dictū ē pluri... es in h̄ libro. cetera parēt. h N... canor tū. Dic p̄r ponit p̄federalio... nicanoris r iude. r ptz s̄ra pau... cis except'. i Sanguie iudiciū... rē. i. p̄ effusionē sanguis iudeoz... p̄pter qd̄ elegit pacē facere cū eo... Et ptz vsqz ibi: k Gregesqz tur... bar. i. bellatoz. l Que cōgre... fuerāt. ad bellandum ostra iudā... socios ei'. m Dimisit. ite ad lo... ca sua: eo qz p̄p̄cēt facta. n Al... chim' aut. Dic p̄r ponit ruptio... dicti feder'. r p̄mo ponit hui' ru... ptionis p̄curatio. sc̄do ei' manife... statio. ibi: At machabe'. Circa p̄... mū d̄: Alchim' aut vidēs chari... tatē illoz: q̄stuit eā rūpe: eo qz ha... beret iudā odiosuz. o Et dice... bat nicanorē reb' alienis. f. abvī... litate regnl. p Assentire: iu. re... insidiatorē. falso eū notās crimie... asserebat. q Successorē sibi de... stinasse. qd̄ s̄llr erat falsū. cetera pa... tent. r At machabe'. Dic p̄r... describit feder' violati manifesta... tio. Et p̄io signis. cū d̄: s Ad... dens secū austerius agere nicanor... rez. qz dispositio cordis vir p̄t ce... lari qn̄ appareat in exteriorib' s̄... gnis: vt in gestu: vultu r aspectu... t Pauc' su. p̄gregatis. q̄b' dixit... p̄ceptū sui animi. v Occultauit... se a nicanore. ne subito caperet ab... eitur: Qd cū ille cognouit rē. r se... quitur: r Iussit sibi tradit' vi... rum. f. iudam. y Et templum... hō c libero patri consecrabo. i. ba... cho. sicut dictum est. s. ca. vj. 3 Et his dicitis abijt. cum indī... gnatione de templo. a Con... serua in eternuz ipollutam domū... istam. contra nicanoris contami... nationem. b Que nuper mū... data est. a sordibus luxurie r ido... latrie: vt habetur. s. r. ca. c Raças autem quidam de sent... oribus. Dic consequenter ponit... tur federis violati manifestatio fa... ctis: et p̄mo in inuasiōne rācie... secundo in impugnatione iude... capi. vltimo. Circa primum dicitur: Raças autem quidam de se... nioribus: etate: scientia et mori... bus.

Delatus

nas pparuz ee pmiste: qlibet exepia oipona t gentes q ignozat d eu: manifestu est b no lice re colerib vnu v ex de um. Restat vt de hoie intelligam qd dictum est. Non occides: neqz alter: nec te. Neqz eni q se occidit aliud q ho mino occidit. Nas ad vero exceptioes eadez spa dntia fecit auctori: tas: vt si liceat hoiem occidi. Sz his excepti qz de occidi iubet si ue data lege: siue ad p sona p tpe expsa iust onc. No aut ipse occi dit: q ministeriu dz iu bent: sicut amnicula gladio vtcti: r ideo ne quaqz tra b pceptum fecerit qd dictu e: No occides qui deo aucto re bella gesserit: aut p sona gerentes publice pnt: fm dnas leges: b est iustissime ronis i periu sceleratos morte punierit: Et abzaam no solu no est culpaz cru delitar: crimie: vepet: am laudat: noie piera tis: q voluit filiu ne quaqz scelerate b obe die occidere. At meri to qrit vtz p dei iustu sit hndu q lepte filia q pti occurrit occidit: cu id se nouisset inolatu ru do qd ei redeuui de pto victori pmi occur risset. Nec samson alie excusat q semetipm cu hostib ruina dom op pressit: nisi qz sps late ter b iusserat: q p illuz miracula faciebat. His b excepti qz lex gene ralis iusta: vl ipe fons iusticie de specialr oc cidit iubet: qz qz hoiem vl seipm vl quelibz oc ciderit hoidij crimie inectit. Et qz qz hoc i seipis ppetrauerat: ai magnitudine fortasse miradi si sapie sanitate laudadi sut: qz si ro ne diligit: pntulaf: nec ipa qde ai magnitudo recte noiaf nisi qz no valedo tolerare: vl qz cuqz aspa vl alia pcta seipm iteremerit. Na g: ei mes ifirma dephe dit q ferre n pt vel du ra sul corpis fuitutez: vl stultia vulgi opinio: ne: maiorqz anim? dice dus e q vita erunofaz magis pt ferre q fugere: r huanu iudicium ma riezqz vlgare qd plezqz caligie error: inouit: p scie luce ac purita: te contemneret.

Et ait autē

delatus ē nicanor vir amator ciuitatis: et bene audiens qui p affectu pater iudeoz appella bat. hic multi rpb? pntie p/ posituz tenuit in iudaismo: coz/ puzqz r aiam pnt? tradere pro pfeueratis. Tolēs autē nicanor māifestare odiū qd habebat in iudeos: misit milites qngētos vt eū cōphēderēt. Putabat enī si illū decepisset: sese cladē maxi mā iudeis illaturū. Turbis autē irruere in domū ei: et ianuā di rūrere atqz ignē admouere cu/ pientib?: cū iam cōprehenderet gladio se petijt: religens nobilit potius mori qz subdit? fieri pec catorib?: r contra natales suos indignis iniurijs agi. Sed cū p festinationē nō certo ictu plagā dedisset: et turbe intra ostia ir rūrperent: audacter recurrēs ad murū picipitauit semetipm viri/ liter in turbas: quib? locū velo citer dantib? casui ei? venit per mediā ceruicē. Et cū adhuc spi raret a cēsus anio surrexit: r cū sanguis ei? magno fluxu deflue ret: r grauissimis vulnerib? eēt saucius: cursu turbā ptransijt: r stans supra petrā quandā pru ptam: r iā exanguis effect?: cō/ plexus intestina sua vtrifqz ma nibus proiecit supra turbas in uocās dñatorē vitę ac spūs: vt hec illi iterum redderet: atqz ita vita defunct? est. Ca. XV

Nicanor autē vt cōperit iudam esse in loc? sama rie: cogitauit die sab/ bati cūm omni impetu cōmitte re bellum. Iudeis vero qui illū p necessitatem sequebant? dice/ tibus: ne ita ferociter r barbare feceris: sed honores tribue diei sanctificationis: r honora eum qui vniuersa cōspicit. At ille in/ felix interrogauit si est potens in celo qui imperauit agi diem sabbatorum: et respondentib? illis: est dominus viuus ipe i ce lo potēs: qui iussit agi septimaz diem. At ille ait: Et ego potēs sum super terram qui impero sumi arma: et negocia regis im pleri. Tamen non obtinuit vt

a Delat? est nicanor. l. accusat? qd esset amicus r fan/ tor iude. b Vir amator ciuitat. i. boni cōis. c Et bene au. paupes sic r diuites ad eos instruedum r diri gendū. d Hic mul. rē. ori. ppo. tenuit. ex q ptz q cō tineria carnis tpe veter? testamēti fuit laudabilis. e Putabat enī si il. decepisset. als depisset: ptabēdo ad gentile ritū. f Sese cla. mari. in. illatur. nā el? ex/ emplo multi fuissent ad b ptracti. g Cū iā cōprehen deretur. i. eēt. ppe ad cōprehēsiōē. h Gladio se pe/ tijt. seipm pcutiēdo. i Eligens no. mo. po. rē. cuius duplex erat cā. Ana ne forte vi tozūtoz inclinaret ad gentile ritū: qd erat maximū maluz. iō subdit: k V subdi. fieri pcedūb?. ipm ad idolatriā trahere q rētib?. Alia ne in pteptū dei celi ei? vita in ludibzio haberet: sicut samson se iterfecit iudic. xvi. et saul. j. Reg. vlti. vt dictū fuit ibidē. Et in his duob? casib? dicit? hebrei q nō solū licitū est: s etia meritozū interficere seipm: qz talis iterfectio ordinatur in deū. Si autē b faciat aliqz ppter semetipm: vt pote ad euadēdū lōgū vl grauē cru ciatū: vl infamā sui r suoz: si moriat vlti morte: b sp est illicitū. At vt dicit? aliq? b mō intelligēdū est dictuz Au gustini qd h? hic in glosa q tal est: Dis excepti qz lex iu sta generalr r ipe fons iusticie de specialr occidit iubet: qz qz hoim vel seipm vl quelibet aliū occiderit: homici dij crimie innectet. An r scriptura libri hui? q recepta ē ab ecclia ad legēdū. p informatiōe mox: nō videt b Ra cia arguere: s mag? cōmēdare de suis ipsius interfectiōe. Si autē p dicta nō sufficiūt ad ei? excusationē: pōt dici q fecit b p specialē iusticiā spūscū. Des ei hoies sūt do mortis debitores. qd debuit de? de qlibet pōt repetere qz cuiqz vult r quocūqz: vt pote p manū ppiā: siue per alienā. Cetera patent in littera. Ca. XIII

Moraliter. Sed post triennij tepus Per regē demetriū qui su it aduersari? fidelis: significat diabolus q p portū tri/ polis. l. p pcepientia tripartita sez carnis: oculoz r vire supbia. ascēdit ad regnandū sup mundū. ppter qd hui? mundi pnceps nominat? Job. xij. Per alchimuz vero q demetrio coronā aureā r palmā obtulit vt hoc summū sacerdotuz obtineret: significat ambitiosus in tantū q facit diabolo sacrificiū vt p b pmonet ad di gnitate. sicut refert Guillerm? in cronica de qdā nomie Hebert? q p b ascēdit ad archiepiscopatū Remēsem: r postea ad Rauēnēsem: r post ad statū papalē. An fact? fuit tal? versus. Scandit ad. r. gebertus ad. r. post papa manēs r. Et p triplicē r. significat remis: rauenna r ro ma. Et de Theophilo legit q homagiū fecit diabolo vt ad pūstinā dignitatem restitueret. Per b aut q iste al/ chimus accusauit falso iudā r socios ei? r amicitia in iudā r nicanorē dissolui pcurauit: significat q p moti p diabolū in ecclia: cuiusmodi sunt omēs male p moti. bonos infamat r psequunt: r p eos par r p cordia iter pncipes dissipat. et Rastias aut. De isto q cōmēdari videt hic de hoc q seipm interfecit dictū fuit diffuse i ex positione l. fal. Dyllice vero p istū q pntentia longo tpe suauit r p vita bona r affectu paterno ad pplm su um p iudeoz vocat? fuit: significat bon? plar? hīs ad pplm sibi cōmēdatū paterne pietat? affectu r vitā exem plarē ad opā virtutū inducentē. ppter qd occidit seipm fm hoiem exteriorē p pnie asperitatē vt viuificet bō in terior r ppls edificet. Et sic dicit saluator Job. xij. Qui odit aiām suā in hoc mūdo: in vitā eterna custodit eaz: p aiām intelligens sensualitatē. Ca. XV

Nicanor autē. Hic pnt manifestatio violati federis in impugnatōe iude. Circa qd ponit pnt mo belli apparat?. scdo pntctus. ibi: Nicanor au tē. tertio laudabilis termin? ibi: Cūqz cessassent. Pnta in duas. qz pmo ponit apparat? ex pte nicanoris. scdo ex parte iude machabei. ibi: Machabe? aut. Circa pnt d: m Cogitauit cū oi impetu. l. pntē sua. n. Cō mittere bellū. credēs q iudas r socij sui min? se defende rent ppter quietē diei sabbati. o Iudeis vero q il/ lū p necessitatē se qbant. nā ad hoc sub pena mortis co/ gebant: Diectib? rē. Sequitur: p Et dñs viuz ipse in celo potens q iussit agi septimā diē. s. celebrē r qetatus: vt habet Ero. xx. q Tamen non obtinuit vt consi lium perficeret. s. de captione iude r sociozū suozū dis/ persione fm regis mandatum. ca. pcedenti. Machabe?

Glo.ordi. Machabeorū II Ca. XV Nico.de lyra

Erant autē huiusmodi. Si quis autē q̄sierit vix h̄ visio ad mysterium ali q̄ referri possit. hoc (n̄ faloz) in ea senti re p̄t q̄ onias sacerdos sacer dotale signifi caret ordinez: z hieremias p̄pheta q̄ inter pretatur excel sus dñi: ipsum dñm et caput exp̄mat p̄ba rā. De q̄ moy ses dicit: Pro phetaz suscita bit vobis dñs de fratrib' ve stris: ip̄m tāq̄ me audier'. Et Esaias. Quis scite inquit ab hoste cui' spūs in narib' eius: qz excelsus re putat' est ipse. Sacerdotalis igit odo p̄ ho mines q̄ in tē plo dei sub ve teri testamēto diuino officio rite fungebāt. nō solū p̄ poli delict' ex orabat: s; etiā incarnationez mediator' nō strī futurā de monstrabat: cuius ope mun dus salvandus erat. De q̄ Jo hannes ap̄tus i epla sua ait: Aduocatū ha bem' apud pa trē se sum xp̄m iustū: z ip̄e ē p̄ picatio p̄ pec cat' n̄ris: z nō tñ p̄ peccatis nostris: s; etiā p̄ totū mūdū. Hic ergo de dit gladiuz au reum iude: cū diuinam scri pturam sensu spiritali fulgē tem ad muni men totius ec clesie: defensio nemq; popu li sui sancē cō cessit doctori bus quatenus contra hostes vniuersos ar matura verē celsi et hosti um p̄sternerēt multitudinez. Itaq; o

Deu. 18. c. L. Esaias. 1. Job. 2. 2.

consiliū p̄ficeret. Et nicanor quidem cū summa supbia erectus cogitauerat cōmune tropheum statuere de iuda. Machabeus autē confidebat semp cū omī spe auxiliū sibi a deo affuturum: et hortabat suos ne formidaret ad aduentū natio nū: sed i mente haberēt adiutoria sibi de celo facta: z nūc sperarent ab omīpotēte affuturaz sibi victoriam. Et allocut' eos de lege z p̄phetis: admonens etiam certamina que fecerat prius: promptiores constituit eos. Et ita animis eoz erectis simul ostendebat gentiū fallaciā: z iura mentorum p̄uaricationem. Singulos autem eorum armauit non clypei z haste munitione: sed sermonibus optimis z exhortationibus: ex posito digno fide somnio: p̄ quod vniuersos le tificauit. Erat autem huiusmodi visus. Oniam qui fuerat summus sacerdos virū bonum et be nignum: verecundū visu: modestum moribus: z eloquio decorum: z qui a puero in virtutibus exercitatus sit man' protendentē: orare p̄ oī po pulo iudeorum. Post hoc apparuisse z alium vi rum etate z gloria mirabilē: z magni decori ha bitudinem circa illū: Respondentē vero oniam dixisse: Hic est fratru amatoz z populi israel: hic est qui multū orat p̄ populo: et vniuersa sancta ciuitate hieremias propheta dei. Extendisse au tem hieremiam dexterā z dedisse iude gladium aureum dicentem: Accipe sanctū gladium mu nus a deo: in quo deiciēs aduersarios ppli mei israel. Exhortati itaq; iude sermōib' bonis val de: de q̄bus extolli posset impet': z animi iuue num confortari: statuerūt dimicare et confige re fortiter: vt virtus de negocijs iudicaret: eo q̄ ciuitas sancta z templū periclitarent. Erat enī pro vxoribus z filijs: itemq; p̄ fratrib' z cogna tis mīoz sollicitudo: maximus vero z primus pro sanctitate timor erat templi. Sed z eos qui in ciuitate erant non minima sollicitudo habe bat pro his q̄ congressuri erant. Et cum iā om nes sperarent iudiciū futurū hostesq; adessent: atq; exercit' eēt ordinat': bestię equitesq; opo rtuno in loco compositi: considerans machabe us aduentum multitudinis z apparatus variū armorum: ac ferocitatem bestiaz: extēdens ma nus in celum: prodigia facientē dominuz inuo cauit: qui nō fm armorū potentiam: sed prout ipsi placet dat dignis victoriā. Dixit autem in uocās hoc modo: Tu domine qui misisti ange lum tuuz sub ezechia rege iuda: z interfecisti de castris sennacherib centū octogintaquinq; mi lia: z nunc dominator celozū mitte angelum tu um bonū ante nos in timore z tremore magni tudinis brachij tui: vt metuant qui cū blasphe mia veniūt aduersus populū sanctū tuū. Et hic quidez ita porauit. Nicanor autē z q̄ cū eo erāt cū tubis z canticis admouebāt. Judas vero et

Machabeus autē. Hic p̄fir ponit ap̄ parat' ex parte iude: z p̄mo p̄ bonaz ex hortationē. scdo p̄ deuorā orōnez. ibi: Es cū iā oēs. P̄ria in duas: qz p̄mo ponitur exhortatiōis act'. scdo effect'. ibi: Exhor tati itaq;. P̄ria i duas: qz primo ponitur exhortatio generalis. cū dicit: b Confidebat semp cū oī spe. s. victorie affuturaz: nō virtute hūana: sed diuina. iō subditur: c Et hortabat suos ne formidaret. alle gans q̄ mai' auxiliū haberēt. s. diuinū. d S; in mēte h̄rent adiutoria sibi facta de celo. z sic ex h̄ntificijs p̄stitis sperarēt de p̄standis. e Et allocut' est eos de lege z p̄phetis. admonētib' pugnare p̄ patria z legib' diuinis. f Admonēs etiā certamina q̄ fecerat prius: quoz p̄de rent laudē z meritū si fugerent vt effemī nati. g Simul ofidens gentiū fallaci am. s. nicanoris z suoz: qui sedus frege rūt iuramēto firmatus. h Singulos autē. Hic p̄fir ponit exhortatio special' p̄ expositionē cuiusdā visiois facte iude: cuius series ponit cū dicitur: i Erat autē h̄mōi visus. i. visio in somnis iude ostēsa. k Oniā q̄ fuerat summus sacerdos: vt habet. s. iij. ca. l Virū bonū. q̄tum ad mētis virtutē. m At benignū. et ga paupes. n Verecundū visu. i. hor rentē oēm turpitudinē. o Modestū morib'. i. in oī actu z gestu. p Man' protendentē orare. supplendū est: hoc vi debat iudas in visioe. q Post b ap̄ paruisse. ip̄m iude. r Et aliū virū etate z glia mirab ilē. ip̄m iude. s p̄ hanc admirationē subditur: t Admentes vero onīā dixisse. ip̄m iude. u Hic est fratru amatoz. i. iudeoz. z subdit nomen suū cū dicit: v Hieremias p̄ba dei. sicut enī vn' de magnis p̄phet'. f Ex tendisse autē hieremiā zc. videbat enī iude q̄ hieremias traderet sibi gladiū: p̄ mittēs q̄ aduersarios deuinceret p̄ ip̄m: z p̄ istā visionē intellexit iudas affuturaz sibi victoriā: z sic exposuit bellatozib' su is vt premitit'. Exposito digna fide som nio. i. reuelatiōe diuina in somnis facta. iō istud tacet p̄mo lib. vij. ca. vbi describit istud bellū. y Exhortati itaq;. Hic cō sequēter ponit exhortatiōis effect'. cum dicit: Exhortati itaq; iude sermonib' bonis valde. Sequitur: z Statuerūt di. p̄stā ter z strenue. a At vir' de nego. iu di. i. vt fortitudo bellatū litē inter eos et aduersarios dirimeret. b Erat enī p̄ vxorib' z filijs zc. minus enī timebat de morte p̄ria z inoz q̄ de violatiōe templi in p̄stipuz dei. c Et cū iam. Hic p̄fir ponitur apparatus p̄ orationē deuotam. et p̄mo ponitur orā di necessitas. cū dicitur: Et cū iam oēs sperarēt iudiciuz futurū. l p̄liū p̄tentionē determinans iude z ad uersarioz. d Hostesq; adessent. de p̄ p̄nquo. e Atq; exercit'. nicanoris. f Esset ordinat'. fm militarē disciplinā. g Considerans machabe' aduentū mul titudinis zc. videns se non posse resistere virtute humana. h Extēdens ma. in celū. iuocās diuinū auxiliū. i Tu do. q̄ mi. an. tu. sub Ecce. re. iu. zc. Nec histo ria h̄. iij. Regl. xij. k Nicanor autē. p̄remisso apparatu: h̄ p̄fir ponit cōflic' q̄ erat ex pte nicanoris p̄teru' z supbus z p̄posus. iō subdit: l Cū tu. z can. admouebāt. i. applicabant ad gressum ita latenter: ac si iudam et socios suos iā tenerent comprehensos. ex parte vero iude humilis z deuotus. ideo subditur: Manu qui

7. 3. 0. 4. Re. 19. 8. Eccl. 4. 5. 0.

Glo. Machabeorū II Ca. XV Nico.de lyra

Itaq; oēs cō. Narrat li- ber Hester q; aman agagite suadēte: rex as- fuer' iussit oēs iudeos i regno suo interfici: r ad hanc necē p̄ficiendā decre- ta fuit dies. xiiij. mēsis. xij. q̄vo ca; adar: bōa; q; coz; diripi: p̄ dñi nutu ea; dē inia p̄versa est i p̄cussores eoz; ita vt me- mozat' rex me- diare mardo- cheo iudeo p̄ veteres p̄scri- ptōes nouis epl̄is missis mā- daret vt iudei ipso die q̄ sibi ab hostib' suis occisio paraba- tur: illi hostes ac p̄secutores suos interfice- rēt. Q; r fece- rūt i tertiade- cia r q̄rtadeci- ma ciuidē mē- sis die: de q̄ in eadez histo- riā sc̄ptū ē ita: Dies tertiadeci- m' mēsis adar vn' apud oēs iherfectōis fu- it: et. xiiij. die cedere desierūt: quē p̄stiterūt eē solēnē vt in eo deinceps oī tpe vacarēt e- pul: gaudio at q; p̄iuij. An- nō sc̄ptū ē: q; iherfecto nica- noze r manife- ste auxilio dei oīso oēs iudei cōp̄silio decre- uerūt tertiade- cimā diē mēsis adar q; voce sy- riaca p̄die mar- dochei die; oī tpe solēnē habere: et ita- be due solēnī- tates iuicē sibi p̄uelebāt. Nec est ista q̄ i Ma- chabeoz; r il- la q̄ in Hester legi: vt in ter- tiadecia die et in q̄rtadecia mēsis adar ba- bite partē iun- gentur.

Deft. 9. d

qui cū eo erāt inuocato deo per orōnes p̄gressi sunt: manu q̄dez pugnantes: sed et dñm cordib' orantes prostrauerūt non min' trigintaq; milia: p̄sentia dei magnifice delectati. Cūq; cessassent r cū gaudio redirent: cognouerunt nicanorem ruisse cū armis suis. Facto itaq; clamore r perturbatione excitata patriā voce omnipotentem domi- num benedicebāt. P̄cepit autem iudas qui p̄ omia corpore r animo mori pro ciuib; para- tus erat: caput nicanoris et ma- num cū humero abscisam hiero- solymaz p̄ferri. Quo cū puēisset cōuocatis cōtribulibus r sacer- dotib' ad altare accessit ad eos qui in arce erant: r ostenso capi- te nicāozis r māu nepharia quā extenderat p̄tra domum sanctā omnipotent' dei: magnifice glo- riatus est. Lingua; etiam impij nicanoris p̄cisam iussit parti- culatim auib; dari: manū autē dementis cōtra templū suspen- di. Omnes igitur celi dominuz benedixerunt dicentes: Bene- dictus qui locum suū incōtami- natum conseruauit. Suspendit autem nicanoris caput in sum- ma arce: vt euidens esset r mani- festum signuz auxilij dei. Itaq; omnes communi cōsilio decre- uerūt nullo modo diē istū absq; celebritate p̄terire: habere autē celebritatem tertiadecima die mensis adar: que dicit' voce syri- aca p̄die mardochei die. Igitur his erga nicanorem gestis: r ex illis temporibus ab hebrej- is ciuitate possessa: ego quoq; i- his faciam finem sermonis. Et siquidem bene vt historie com- petit: hoc r ipse uelim: si autē mi- nus digne: cōcedendū est mihi. Sicut enim uinū semper bibere aut semper aquam cōtrariū est: alterius autē vti delectabile: ita legētib; si semper exactus sit: sermo non erit gratus: hic ergo eri t consummatus.

Macha. liber secundus finit.

Machabeorum liber secundus: finit

Manu quidē pugnātes: sed r cordibus dñm orātes p̄stra uerūt r. pugnāte in eis dei dextera. iō subdit: P̄sentia del rē. b Cūq; cessassent. Sic p̄r ponit laudabil' termin'. p̄- mo in gratiarū actione. sc̄do in celebrat' institutiōe. ibi: Itaq; oēs. Circa primū p̄mo ponit laus diuina uerbo. r p̄z. sc̄do facto. cū dicit: c P̄cepit autē iudas q; p̄ oia corpore r ato mo- ri p̄ ciuib' parat' erat. mor' enī animi for' redundat ad mē- bra corpis. d Caput nicanoris r manū cū humero absci- sam hierosolymā p̄ferri: sicut dauid ad dei laudē ibi portauit caput goliath philistei: vt habet. j. Reg. .xviij. e Ad alta- re. ad offerendū deo sacrificij. f Accersit r eos q; in arce erant rē. ad eos deterrēdū. g Lingua; etiam impij nica- no- ris i particulas p̄cisam iussit rē. p̄pter blasphemā ab eo pro- lata. Cetera patent. h Itaq;. Sic p̄r ponit celebrat' in- stitutio p̄ dicta victoria: r p̄z lra. Notandū ē q; hic nō fit a- liq; mērio de inuitatione iudeoz; in egypto habitantiū ad hui' solennitatis obseruantia. sicut nec p̄mo libro. ca. viij. ubi de hac solēnitare fit mentio. p̄pter qd nō uident bene dicere illi q; di- cunt q; totū qd positū est a principio tertij ca. hui' secūdi libri vsq; huc. positū est p̄ncipaliter ad incitandū iudeos in egypto habitantes ad obseruantē hui' solēnitatis. p̄pter qd p̄ces- sus quē tenui uidef mihi magis p̄sonus lre huius libri. i Igitur. Sic in fine ponit breuis epilogoio circa p̄dicta: r patet lra vsq; ibi: k Ita legentibus si semp exactus sit ser- mo. i. disquisit' vsq; ad partes singulas: qualis est sermo histo- ricus cui cōpetit partes singulas diligēter inq̄rere: vt dictum est. s. ca. ij. l Non erit gratus. p̄pter proluxitatē scripture et vnitatē materie: que solent fastidiū generare: sed sermo abbre- uarius qualis est in p̄ sc̄do libro: q; est quedā historiā abbre- uiatō: vt ibidē dictū fuit: est magis delectabilis. p̄pter quod ibidē dicit' vt legentib' sit animi oblectatio rē. m Hic er- go erit p̄summat'. fm illud Esa. ij. Consummationē r abbre- uationē dñs deus exercitū faciet in medio omnis terre. quod fecit p̄ impletionē mysterij uerbi incarnati: cui cū patre r sp̄ri- tus sancto sit honor r glia in secula seculorū. Amen. Ca. XV Moraliter. I nicanor autem rē. Per istuz q; de obseruatione sabbati p̄cepit arma sumi: contemnens actualiter dei p̄ceptuz qui actualiter r ex certa malicia contemnūt dei p̄cepta vt su- am faciunt uoluntatem. Per iudam machabeum qui cum ni- canoze pugnaturus armauit suos optimis fermonibus: osten- ditur q; bonus dux tam in spiritualibus q; corporalibus de- bet suos subditos monere r munire exhortationibus sanctis r honorum operum exemplis. i Erat autem huiusmodi vi- sus rē. per hoc q; Onias pontifex apparuit p̄tendens manus in celum orando pro populo iudeozum: significatur q; quilibz bonus pontifex r curatus in oratiōe debet esse assiduus oran- do deuote pro populo christiano. Per Hiere. uero propbetaz significatur dominus noster iesus christus: qui Lu. viij. dicit' propheta magnus: r ipse dat inde gladium aureū: id est prela- to uel doctozū sacrā scripturā: que fm aplm Ep̄. vi. dicit' gla- dius. Et gladium spiritus: quod est uerbum dei. Dicitur autē aureus charitate que finis est totius sacre scripture. j. Timof. j. Finis p̄cepti est charitas. Et Mat̄. xxij. dicit' q; in duo- bus p̄ceptis charitatis tota lex pendet et p̄phete. Charitas autem que maior est ceteris uirtutibus. per aurum significat quod preciosus est alijs metallis. In hoc autem gladio p̄ pre- laros r doctozes cum auxilio diuine gratie deticiunt aduerfa- rij tam uisibiles q; inuisibiles fidei christiane. r Sed r eos qui in ciuitate erant rē. per hoc ostenditur q; inferiores popu- li debent sollicitē pro prelatis r doctozibus dñm exorare: q; pu- gnant fideliter pro sua r populi salute. et P̄cepit autem iudas rē. per hoc autem q; lingua nicanoris fuit p̄cisā r par- ticularim auib; data: significat q; anima blasphemū sit a de- monibus grauer puniēda: qui nominantur aues Mat. xiiij. in parabola seminantis. Per hoc autem q; manus nicanoris cum humero fuit p̄cisā r contra templum suspena: significa- tur q; potestas superbi qua impie uittur saltem in morte si non ante deficiat: r eius anima inferni patibulo condēnatur. p hoc autem q; hec victoria instituta fuit solēniter celebrari: osten- ditur q; pro victoria contra diabolum habita debent a popu- lo christiano laudes r gratie christo persolui: Qui est honor et gloria in secula seculorū. Amen.

f

B

† 1. 2. 7. 8

Explicit postilla fratris Nicolai de lyra super uetus testa- mentū: cū moralitatib' eiusdem: necnō ad ditionib' r replicis: ac expositiōe. plogoz; sc̄ti Hieronymi fr̄is Bitonis: feliciter.